

FjordRASE reglement

Algemeen FjordRASE reglement (A.F.R.R.)

Algemeen Fjord Recreatie, Activiteiten, Sport & Educatie reglement

**Kwalificatie via FjordRASE met certificaten & wedstrijden &
IBOP-verrichtingsproeven**

&

FjordRASE met jeugdafdeling FjordPRET

Fjord-Prestatie, Recreatie, Educatie, Techniek

**Van kracht per:
2023**

Inleiding

Voor u ligt het FjordRASE reglement. FjordRASE staat voor Recreatie, Activiteiten, Sport en Educatie. Binnen de kaders van dit reglement kan een verscheidenheid aan evenementen worden georganiseerd ter bevordering en plezier met het Fjordenpaard. Dit reglement is bedoeld voor de deelnemers van FjordRASE en FjordPRET. Hierin staat beschreven waar deelnemers aan dienen te voldoen. Dit reglement is vastgesteld door de Vereniging van Fokkers en Gebruikers van het Fjordenpaard (V.F.G.F). Ter verduidelijking van het reglement is tevens een begrippenlijst bijgevoegd. Het FjordRASE reglement is voor deelnemers met een Fjordenpaard, maar ook voor deelnemers met een ander paardenras.

Inhoudsopgave

BEGRIPPENLIJST.....	7
DEEL 1: ALGEMENE BEPALINGEN.....	8
<i>Hoofdstuk 1 Doelstelling FjordRASE</i>	8
1.1. Algemeen	8
<i>Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen FjordRASE reglement</i>	9
2.1. Algemene bepalingen	9
2.2. Gezondheid en welzijn regels	10
2.3. FjordRASE vertegenwoordiger	11
2.4. Kwalificatiedeskundige(n)/ officials FjordRASE	11
2.5. Protesten.....	12
2.6. Controle Identificatie en Registratie (I&R).....	12
2.7. Reclame-uitingen.....	13
DEEL 2: ORGANISATIE EN DEELNAME	14
<i>Hoofdstuk 3 Algemene bepalingen</i>	14
3.1. Verantwoordelijkheid van de organisatie van kwalificatiedagen en events	14
3.2. Startgerechtigdheid bij evenementen FjordRASE.....	14
3.3. Registratie personen.....	15
3.4. Leeftijd deelnemer.....	15
3.5. Leeftijd Fjordenpaard bij deelname aan evenementen	15
3.6. Inzetten Fjordenpaarden maximaal 6 punten per paard per dag.....	16
3.7. Startgerechtigde combinatie voor kwalificering.....	16
3.8. Kleding, harnachement en hulpmiddelen in alle onderdelen van FjordRASE en FjordPRET.	17
Deel 3: FjordRASE	21
<i>Hoofdstuk 4: FjordRASE-kwalificatieproeven met certificaten</i>	21
4.1. Doel en uitgangspunt FjordRASE-kwalificatieproeven	21
4.2. Algemene bepalingen	21
4.3. Afname proeven.....	22
4.4. Facultatief.....	22
4.5. Vast verloop afname FjordRASE-kwalificatieproeven/certificaten en wedstrijden.....	22
4.6. Beoordelingsfactoren	22
4.7. Toelichting doel L-PLUS FjordRASE-kwalificatieproef.....	23
4.8. Rangschikking.....	23
<i>Hoofdstuk 5: Reglement FjordRASE-proeven Dressuur.</i>	24
5.1 Algemene bepalingen voor de dressuurproeven.....	24
5.2 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.....	25
5.3 Resultaat afgelegde FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.....	25
5.4 Afname FjordRASE kwalificatieproeven	25
A en B-1 FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.....	25
5.5 Afmetingen rijbaan.	26
5.6 De theoretische kennis heeft betrekking op.	26
5.7 Onvoldoende resultaat theorie.....	26
5.8 Beoordelingscijfers en halve punten.	26
<i>Hoofdstuk 6: Reglement FjordRASE-kwalificatieproeven Springen</i>	27
6.1 Algemene bepalingen FjordRASE-kwalificatieproeven springen:.....	27
6.2 Resultaat afgelegde FjordRASE-proef springen.	27
6.3 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.....	28
6.4 Behaalde resultaten voor het slagen van deze A, B, L, M en Z -FjordRASE-proef.....	29

6.5 Afmetingen rijbaan.....	29
6.6 De theoretische kennis bij de proeven springgebruik heeft betrekking op.....	29
6.7 Te rijden parcoursen.....	29
6.8 Resultaten FjordRASE-kwalificatieparcours klasse A en B.....	30
6.9 Beoordeling en resultaten L, M en Z springen.....	30
6.10 Bijzondere bepalingen FjordRASE-kwalificatieparcours.....	30
Hoofdstuk 7. Reglement FjordRASE-kwalificatieproeven Mennen	31
7.1 Algemene bepaling bij de menproeven.....	31
7.2 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.....	31
7.3 Afmetingen rijbaan	31
7.4 Resultaat afgelegde FjordRASE-kwalificatieproef mennen.	32
7.5 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven mennen B1 en L1 op dezelfde dag.	32
7.6 De theoretische kennis bij de menproeven certificaten heeft betrekking op:.....	32
7.6 Toelichting Kwalificatiegraden	32
Hoofdstuk 8. Reglementen wedstrijden dressuur, springen en mennen	34
8.1 Algemeen.....	34
8.2 Combinatie ruiter en paard.	34
8.3 De verschillende klassen.	34
8.4 Te rijden proeven.....	34
8.5 Losrijden.	34
8.6 Beoordeling van de proef.	34
8.7 Verkennen van de rijbaan.	35
8.8 Uitvoering van de proeven.	35
8.9 Protocol.....	35
8.10 Aanvang van de proef.....	35
8.11 Halthouden en groeten.....	35
8.12 De gangen van het paard in de proef.....	35
8.13 De overgangen.....	36
8.14 De oefeningen/bewegingen.	36
8.15 Fouten in de proef.	36
8.16 Vergissing in het programma.	36
8.17 Beoordeling.....	36
8.18 Promotie/degradatie.....	37
8.19 Hors concours starten.....	38
8.20 Officials.	38
8.21 Val.....	38
8.22 Verlaten van de ring tijdens de proef.	38
8.23 Vrijwillig beëindiging proef/parcours.....	38
8.24 In handicap rijden.....	38
8.25 Hulp van derden.....	38
8.26 Verzet.	38
8.27 Kreupelheid.....	38
8.28 Uitsluiting.	39
8.29 Diskwalificatie.	39
8.30 Wreedheid.....	39
8.32 Prijzen.....	39
8.33 Kleding.	40
8.34 Harnachement en hulpmiddelen.....	40
8.35 Kampioenschappen.....	40
8.36 Aantal starts.....	40
8.4.1. Dressuur	40
8.4.2. Springen	40
8.4.2.1 Omschrijving en doel springconcours.....	40
8.4.2.2. Te verrijden wedstrijden.....	40

8.4.2.3. Afmetingen springring voor zowel de kwalificatie en de wedstrijden	40
8.4.2.4. Afmetingen hindernissen.....	41
8.4.2.5. Handicap rijden.....	41
8.4.2.6. Het parcours.....	41
8.4.2.7. Rangschikking.....	41
8.4.2.8. Tekening parcours.....	42
8.4.2.9. Vlaggen.....	42
8.4.2.10. De bel.....	42
8.4.2.11. Hindernissen.....	42
8.4.2.12. Fout.....	43
8.4.2.13. Tijd en snelheid.....	44
8.4.2.14. Groeten.....	45
8.4.2.15. Beoordeling combinaties.....	45
8.4.3.1 FjordRASE mannen.....	46
8.4.3.2. Soorten aanspanningen.....	47
8.4.3.3. Fjordenpaard, deelnemers en grooms.....	47
8.4.3.4. Rijtuig.....	47
8.4.3.5. Toegestane hulp van derden.....	47
8.4.3.6. De menproeven.....	47
8.4.3.7. Uitvoering van de menproeven.....	47
8.4.3.8. Wijze van beoordelen.....	48
8.4.3.9. Algemeen vaardigheid mannen.....	49
8.4.3.10. Parcours.....	49
8.4.3.11. Soorten aanspanningen.....	49
8.4.3.12. Klassen.....	50
8.4.3.13. Aantal starts.....	50
8.4.3.14. Officials.....	50
8.4.3.15. Fjordenpaard, deelnemers en grooms.....	50
8.4.3.16. Vaardigheid.....	51
8.4.3.17. Strafpunten.....	53
Hoofdstuk 9. Prix Caprilli- Proeven.....	56
9.1 Algemeen.....	56
9.2 Klassen.....	56
9.3 Voorwaarden.....	56
9.4 Wat wordt er gevraagd?.....	56
9.5 De rijbaan.....	56
9.6 Reglementen.....	56
9.7 Optoming.....	56
9.8 Zweep.....	56
9.9 Strafpunten.....	56
9.10 De hindernissen.....	57
9.11 De beoordeling van de Prix Caprilli proef.....	57
Hoofdstuk 10: Kampioenschappen.....	58
10.1. Algemeen.....	58
10.2. Algemene Bepalingen van toepassing voor de kampioenschappen FjordRASE.....	58
Hoofdstuk 11. Meest harmonische gereden Fjordenpaard.....	60
11.1 Algemeen.....	60
11.2 Inzetten van het Fjordenpaard.....	60
11.3 Kleding en harnachement van de combinatie.....	60
11.4 Beoordeling.....	60
11.5 Plaatsing.....	61
11.6 Toelating voor deelname.....	61
Hoofdstuk 12: (m)endurance wedstrijden.....	62

12.1. Algemeen.....	62
12.2. Deelnemers.....	62
12.3. Paarden.....	62
12.4. Wedstrijd.....	63
12.5. Klassenindeling.....	63
12.6. Keuringen voor en na de wedstrijd.....	63
12.7. Controle voor de paarden.....	64
12.8 Keuringen tijdens de wedstrijden.....	64
12.9. Finish en nakeuring.....	64
12.10. Promotie.....	65
12.11. Uitsluiting of diskwalificatie.....	65
Deel 4: FjordPRET.....	66
<i>Hoofdstuk 13: Leading Rein.....</i>	<i>66</i>
13.1 Doelstelling:.....	66
13.2. Voorwaarden.....	66
13.3. Beoordelingsfactoren:.....	66
<i>Hoofdstuk 14: Reglement Fjord Agility.....</i>	<i>68</i>
14.1. Algemeen.....	68
14.2. Overzicht van diverse hindernissen en obstakels in de Vaardigheid.....	68
14.3. Spelregels.....	68
14.4. Beoordelingsfactoren.....	69
<i>Hoofdstuk 15; Fjord Equitation.....</i>	<i>70</i>
15.1. Algemeen.....	70
15.2. Overzicht van diverse hindernissen en obstakels in de Fjord Equitation.....	70
15.3. Spelregels.....	70
15.4. Beoordelingsfactoren.....	71
<i>Hoofdstuk 16. Recreatieritten.....</i>	<i>72</i>
16.1. Algemeen.....	72
16.2. Enige regels en ruiter/men etiquette.....	72
Hoofdstuk 17. Ride & Run/Bike.....	74
17.1 Doel.....	74
17.2 Spelregels.....	74
Hoofdstuk 18. Triatlon.....	75
18.1 Algemene bepalingen:.....	75
18.2 Fjordenpaarden.....	75
18.3 Wedstrijd.....	76
18.4 Keuringen voor en na de wedstrijd.....	76
18.5 Controle voor de Fjordenpaarden voor aanvang.....	77
18.6 Finish.....	77
18.7 Uitsluiting of disvaardigheid.....	78
Bijlagen.....	79
Bijlage 1: protocol extreme weersomstandigheden voor paarden Sectorraad Paarden - versie 23 juni 2020	79
Bijlage 2: Bitloos rijden.....	83
Bijlage 3. Schema Gebruiks-Fjordenpaard extra certificaten.....	87
Bijlage 7; Rijbaan.....	92
Bijlage 7.1.; Afmetingen:.....	92

<i>Afkorting</i>	<i>Betekenis</i>
V.F.G.F.	Vereniging van Fokkers en Gebruikers van het Fjordenpaard
FjordRASE	Recreatie, Activiteiten, Sport en Educatie
FjordPRET	Fjord-Prestatie, Recreatie, Educatie, Techniek
Leden	Personen die een jaarlijkse contributie van de Vereniging van Fokkers en Gebruikers van het Fjordenpaard betalen
Niet-Leden	Personen die geen contributie betalen aan de Vereniging van Fokkers en Gebruikers van het Fjordenpaard, maar mogen, met een aangepast tarief, wel deelnemen aan evenementen georganiseerd door VFGF.
A.F.R.R.	Algemeen FjordRASE Reglement
Vaardigheid	Is een wedstrijd, die tot doel heeft de behendigheid, gehoorzaamheid, het respect van het paard voor de hindernis en het rijgebruik van de deelnemer te tonen.
Kwalificatiedeskundigen	Personen die gekwalificeerd zijn combinaties te mogen beoordelen (juryleden)
Officials	Personen die aangewezen zijn door de vereniging voor bepaalde taken op een evenement
Dienstdoende personen	Een persoon met een bepaalde taak op een evenement
AV	Algemene Vergadering
FjordRASE kwalificatieproeven	Het rijden van een proeven voor het behalen van een desbetreffend certificaat
FjordRASEwedstrijden	Het rijden van proeven in wedstrijdvorm
IBOP	Individueel Bruikbaarheid Onderzoek Paarden
Fjordenpaarden	Fjordenpaarden of paarden van andere rassen

DEEL 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1 Doelstelling FjordRASE

1.1. Algemeen

Het hoofddoel waarvoor deze vereniging is opgericht betreft:

“Het hebben en (be)houden van een (stamboek) vereniging voor het behoud van het oorspronkelijke ras van het Fjordenpaard waarbij fokkers en gebruikers worden ondersteund. Daarnaast het organiseren en bevorderen van activiteiten rondom het ras. Voorbeelden hiervan zijn onder andere kwalificaties, sportwedstrijden, informatiebijeenkomsten etc.”.

Wat wordt nagestreefd:

Een multi-inzetbaar Fjorden-familiepaard met een zeer braaf en meewerkend karakter waardoor iedereen, groot of klein, dit ras waardeert tijdens het gebruik of in de fokkerij.

Wat zien we wanneer we kijken naar een Fjord, gerelateerd aan het oorspronkelijke ras?

Een paard, krachtig, sterk en evenredig gebouwd (atletisch), met een mooie uitstraling. Een paard welke gezond is, met sterk beenwerk, en geschikt is voor fokkerij en gebruik.

De kwaliteitswaarborgen worden opgenomen in de reglementen:

De fokkerij wordt binnen onze Vereniging zuiver bedreven om de typische en zo gewenste ras eigenschappen te bewaren en daardoor ook te kunnen blijven benutten. Een premiestelsel, met kwalificatie-indeling op exterieur en bruikbaarheid, dat gehanteerd wordt op de kwalificatiedagen, ondersteunt niet alleen de fokkerij, maar biedt bovendien de fokleiding de mogelijkheid om de moeder/nakomelingen vergelijking te kunnen toepassen als één der selectiemethoden voor de Goedgekeurde dek/fokhengsten. IBOP-verrichtingsproeven en FjordRASE kwalificatie proeven dienen tevens om inzicht te verkrijgen in de karaktereigenschappen en de mogelijkheden van de paarden en geven de fokleiding daarnaast een tweede selectiemogelijkheid met betrekking tot de vererving van de bruikbaarheidswaarden en eigenschappen van mogelijkheden door de fokpaarden (merries-/hengsten).

Boodschap/Motto van onze vereniging:

“Wij zijn dé vereniging welke het oorspronkelijke ras (en daarbij behorend de Noorse kwaliteitskenmerken) nastreeft en ondersteund, daarnaar handelt tijdens exterieur- en verrichtingsbeoordelingen zoals in het onderdeel FjordRASE met haar kwalificatie proeven en wedstrijden van verschillende disciplines, daarnaast wordt FjordPRET ingezet voor de multi-inzetbaarheid van het Fjordenpaard”.
Of heel kort; “Voor wie kiest voor het karakteristieke Noorse Fjordenpaard!”

FjordRASE is een onderdeel van V.F.G.F. met als invulling het rijden van proeven, wedstrijden en recreatieve testen en ritten. Hiermee wordt de algemene gebruikswaarde van het Fjordenpaard op vele momenten getoetst. Met deze waarden kunnen we ons Fjordenpaardenras bevorderen tot een goed, bruikbaar en veelzijdig paardenras.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen FjordRASE reglement

2.1. Algemene bepalingen

1. Eenieder die deel wil nemen aan een FjordRASE- evenement is bevoegd deel te nemen.
2. De reglementen en tarieven van FjordRASE gelden voor alle, bij de vereniging aangesloten leden en niet-leden, die uitkomen op FjordRASE evenementen. De reglementen en tarieven zijn tevens geldig voor aan de FjordRASE gelieerde rechtspersonen, die evenementen organiseren onder de vlag van de Vereniging. Wijzigingen in deze bepalingen en de datum van inwerkingtreding worden gepubliceerd door het secretariaat van de Vereniging. Deelnemen aan activiteiten als niet lid is mogelijk daarvoor wordt wel een ander tarief berekend. (Zie Tarievenlijst)
3. Onder FjordRASE evenementen worden onder meer gerekend: het afnemen van FjordRASE-proeven in alle disciplines, namelijk:
  1. FjordRASE
    - a. Kwalificatie proeven voor certificaten in de disciplines dressuur, springen en mennen;
    - b. Wedstrijden in de disciplines dressuur, springen en mennen;
    - c. Prix Caprille proeven;
    - d. Samengestelde (men)wedstrijden;
    - e. (M)endurance wedstrijden;
    - f. Best harmonisch gereden combinatie;
    - g. Vaardigheid aangespannen (en meerspannen);
  2. FjordPRET
    - a. Leading Rein;
    - b. Fjord Agility;
    - c. Fjord Equitation;
    - d. Recreatieritten;
    - e. Bike/Run and Ride;
    - f. Triatlon;
4. De bepalingen van dit A.F.R.R. zijn van toepassing op alle FjordRASE evenementen onder de vlag van de Vereniging. Naast het A.F.R.R. zijn er aanvullende disciplineregels opgenomen in dit reglement.
5. Het A.F.R.R. en de wijzigingen hierop wordt vastgesteld door het bestuur van V.F.G.F. en worden bekrachtigd door de leden tijdens de Algemene Vergadering (AV).
6. Wanneer bepalingen niet zijn opgenomen in dit A.F.R.R. worden deze door het bestuur van de vereniging opgesteld en aan belanghebbenden ter kennis gebracht via de daarvoor beschikbare media.
7. Na vaststelling door het bestuur en de AV worden de “nieuwe bepalingen” gepubliceerd en maken deze vanaf dat moment deel uit van de reglementen.
8. Op het Identificeren en Registreren (I&R) van paarden is de Nederlandse wet- en regelgeving van toepassing.
9. Iedereen die deelneemt aan, de in deze bepalingen bedoelde evenementen en degenen die deze organiseren worden geacht deze bepalingen te kennen en te accepteren.
10. De eigenaar van een Fjordenpaard, waarmee wordt deelgenomen aan een FjordRASE evenement dient verzekerd te zijn tegen wettelijke aansprakelijkheid (WA). Dit geldt ook voor de deelnemers.
11. Het bestuur van V.F.G.F., de officials of andere dienstdoende personen aanvaarden geen aansprakelijkheid met betrekking tot schade toegebracht aan Fjordenpaarden en/of andere eigendommen van de deelnemers/toeschouwers, dan wel voor schade voortvloeiend uit ongevallen van welke aard dan ook.
12. Door middel van deelname aan de FjordRASE evenementen stemmen deelnemers in met de voorwaarden en zijn daarbij op de hoogte van de reglementen van FjordRASE.
13. Het gebruik van ongeoorloofde middelen en medicijnen is voor Fjordenpaarden en deelnemers verboden. Controles hierop vinden plaats met inachtneming van de bepalingen van het Reglement “Ongeoorloofde Middelen voor het Paard” en “het Nationaal Dopingreglement Nederlandse Sport”.
14. Fjordenpaarden die ziek, kreupel en/of hoogdrachtig (> 8 maanden) zijn, mogen niet worden uitgebracht op FjordRASE evenementen.

- a. De kwalificatiedeskundige is bevoegd om te oordelen of het aangeboden Fjordenpaard die desbetreffende dag deel mag nemen aan het evenement.
- b. Het voor verrichtingsonderzoek, gebruik of wedstrijden aangeboden Fjordenpaard wordt daarvan uitgesloten wanneer de kwalificatiedeskundige(n) daartoe termen aanwezig acht (wegens ziekte, kreupelheid, en/of slechte conditie).
15. In gevallen waarin tijdens een evenement het reglement niet voorziet, dient gehandeld te worden in de geest van de sport en de disciplineregels, waarbij fair play en het welzijn van mens en dier altijd voorop dienen te staan.
16. Deelnemers onder de 18 jaar dienen langs de openbare weg een volwassen begeleider te hebben.
17. FjordRASE-evenementen kunnen het gehele jaar, zowel indoor als outdoor, worden georganiseerd bij de daarvoor in aanmerking komende accommodaties. Het terrein waarop/waarin FjordRASE-evenementen worden georganiseerd omvat het wedstrijdterrein, het inrij-/losrijterrein en de bij het evenement behorende parkeerruimte.
18. Wanneer dit reglement niet voorziet in bepaalde regels of normen wordt er verwezen naar het evenementenreglement, anders beslist het bestuur van de vereniging.

2.2. Gezondheid en welzijn regels

In het kader van het welzijn van het Fjordenpaard spelen de volgende aspecten een rol:

1. In alle takken van de paardensport staat het belang van het Fjordenpaard voorop.
2. Het welzijn van het Fjordenpaard gaat boven de eisen en belangen van fokkers, trainers, ruiters, eigenaren, handelaren, organisatoren, sponsors en officials.
3. Behandeling en veterinaire zorg is gericht op de gezondheid en het welzijn van het Fjordenpaard.
4. De hoogste maatstaven met betrekking tot voeding, gezondheid, hygiëne en veiligheid dienen voortdurend worden aangemoedigd.
5. Bij alle methodes van het (sportief)gebruik van het Fjordenpaard, inclusief training, moet het Fjordenpaard worden beschouwd als een levend wezen en mogen geen technieken worden gebruikt die worden beschouwd als mishandeling.
6. De vereniging draagt zorg voor een adequate controle om te zorgen dat, alle personen en organisaties die onder haar bevoegdheid vallen, het welzijn van het Fjordenpaard eerbiedigen.
7. De nationale welzijnsregels van de NVWA voor de sport/het gebruik van het Fjordenpaard gelden zowel bij evenementen als trainingen.
8. Elk deelnemend Fjordenpaard dient in het bezit te zijn van een paardenpaspoort.
9. Elk deelnemend Fjordenpaard aan een FjordRASE evenement dient te zijn gechipt. En voorzien te zijn van een paardenpaspoort.
10. Voor elk deelnemend Fjordenpaard aan een FjordRASE evenement heeft het de voorkeur om te zijn ingeënt tegen influenza. De basisvaccinatie tegen influenza bestaat uit twee inentingen, die minimaal 21 en maximaal 92 dagen na elkaar moeten zijn toegediend. In de periode tussen deze twee entingen mag het Fjordenpaard niet op evenementen worden uitgebracht.
11. De influenzavaccinatie dient bij voorkeur, jaarlijks te worden herhaald (binnen 12 maanden). Een (vervolg) vaccinatie dient minimaal 6 dagen voor de (eerste) wedstrijddag te zijn toegediend.
12. Het titreren (voor tetanus) van het Fjordenpaard is toegestaan, dit dient te zijn vermeld in het paardenpaspoort
13. Bij evenementen waarbij de organisatie bij inschrijving vermeld enkel geënte Fjordenpaarden te accepteren, kan het overleggen van een geldig vaccinatiebewijs en het paardenpaspoort van het deelnemende Fjordenpaard worden verlangd.
14. Mocht een Fjordenpaard niet in een gezonde toestand verkeren en/of afwijkend gedrag vertonen, dan wordt advies gevraagd aan de kwalificatiedeskundige, toezichthouder Kwaliteit, de veterinaire adviseur van de vereniging of aan een plaatselijke dierenarts. Het besluit van deze personen is bindend.

2.3. FjordRASE vertegenwoordiger

1. De vertegenwoordiger behartigt de belangen van FjordRASE en ziet toe op het naleven van dit A.F.R.R. tijdens de evenementen.
2. Tijdens FjordRASE evenementen die worden georganiseerd, fungeert de kwalificatiedeskundige, een lid van de activiteitencommissie of een dienstdoend persoon als vertegenwoordiger van FjordRASE. Deze persoon is aangewezen door de organisatie.
3. De FjordRASE vertegenwoordiger c.q. organisatie is bevoegd (een onderdeel van) een evenement te annuleren als daar gegronde redenen voor zijn (b.v. slechte weersomstandigheden, hitte, slechte conditie van het terrein waardoor de veiligheid van mens en/of dier in het geding is).
4. De FjordRASE vertegenwoordiger is bevoegd tijdens wedstrijden te besluiten, dat deelnemers in zomer- of regentenuue mogen rijden. Een en ander met in achtneming van hetgeen gesteld is in de betreffende disciplineregels.
5. De FjordRASE vertegenwoordiger kan onder opgave van reden een deelnemer:
  - a. Het (verder) deelnemen aan een wedstrijd verbieden;
  - b. Uitsluiten of diskwalificeren, wanneer niet aan de bepalingen van dit A.F.R.R. of het betreffende disciplinereglement wordt voldaan;
  - c. Aangeven dat een en ander in strijd is met het vraagprogramma;
  - d. Uitsluiten die zich onheus gedraagt tegenover een official;
  - e. Uitsluiten die ruw optreedt tegenover zijn Fjordenpaard(en);
  - f. Uitsluiten indien de vertegenwoordiger het vanwege veiligheidsredenen niet verantwoord acht dat een combinatie (verder) aan de wedstrijd deelneemt.
6. Het besluit de deelnemer te verbieden (verder) deel te nemen, uit te sluiten of te diskwalificeren kan zowel voor, tijdens als na het afleggen van de proef, het parcours of de rit worden genomen.
7. De FjordRASE vertegenwoordiger dient een rapport inzake het verloop van het evenement op te maken en dit binnen 5 werkdagen na beëindiging van het evenement aan het secretariaat van V.F.G.F. te sturen.

2.4. Kwalificatiedeskundige(n)/ officials FjordRASE

1. Kwalificatiedeskundigen dienen te beschikken over de bevoegdheid van de door hen te beoordelen disciplines/rubrieken.
2. Voor het afnemen van FjordRASE-kwalificatie proeven worden kwalificatiedeskundigen benoemd door de vereniging.
3. Kwalificatiedeskundigen dienen op de goedgekeurde lijst van kwalificatiedeskundigen van FjordRASE te staan.
4. Kwalificatiedeskundigen dienen tenminste een halfuur voor aanvang van de wedstrijd (door hen te beoordelen rubrieken) aanwezig te zijn.
5. De kosten, gemaakt in verband met het beoordelen van de rubrieken, kunnen door de kwalificatiedeskundige gedeclareerd worden bij de organisatie. Dit conform de tarievenlijst van de vereniging.
6. De kwalificatiedeskundige houdt toezicht op de naleving van de reglementaire bepalingen en is verantwoordelijk voor het afhandelen van problemen voor, tijdens en na de rubrieken waarvoor hij/zij is aangewezen, dit kan in samenspraak met de vertegenwoordiger.
7. Als er meerdere kwalificatiedeskundigen in functie zijn, wijst de wedstrijdorganisatie een voorzitter van de kwalificatiedeskundigen aan, tenzij anders bepaald.
8. De eigenaar van een deelnemend Fjordenpaard en de bloed- en aanverwanten in de rechte lijn en echtgenoten/levenspartners, alsook instructeurs van de deelnemer en omgekeerd, zijn niet gerechtigd als kwalificatiedeskundige op te treden in de rubriek waarin het Fjordenpaard en/of deelnemer start.
9. De kwalificatiedeskundige beoordeelt de prestaties van de deelnemers/combinaties volgens het gestelde in de desbetreffende (discipline)reglementen.
10. De kwalificatiedeskundige stelt het resultaat van de proef/wedstrijd vast, waarvan bij wedstrijden een klassement wordt opgemaakt.
11. De kwalificatiedeskundige is verantwoordelijk voor de juiste invulling van de protocollen van de beoordeelde combinaties. Deze protocollen worden voorzien van naam en handtekening.
12. De kwalificatiedeskundige dient zich ten alle tijden positief kritisch op te stellen ten opzichte van de deelnemers en het commentaar zowel mondeling als schriftelijk op deze manier te formuleren.

13. De kwalificatiedeskundige is verantwoordelijk voor alle beslissingen over de beoordeelde rubrieken, tenzij de reglementen anders bepalen.
14. Het gebruik van niet-toegestane hulpmiddelen en/of harnachement, evenals overmatig gebruik van toegestane hulpmiddelen heeft, ter beoordeling van de kwalificatiedeskundige onmiddellijke uitsluiting dan wel diskwalificatie tot gevolg. Het maakt niet uit waar dit op het wedstrijdterrein plaats vindt (ring, voorterrein, parkeerterrein en/of de bijbehorende accommodaties).
15. De kwalificatiedeskundige geeft de reden van uitsluiting/diskwalificatie aan en vermeldt dit op het protocol. Bij uitsluiting mag de deelnemer de proef/het parcours verder afleggen, maar de beoordeling blijft daarbij achterwege. Bij diskwalificatie dient de deelnemer de proef/parcours direct te stoppen.
16. De organisatie is verplicht zorg te dragen voor een passende - aan de weersomstandigheden aangepaste - overdekte accommodatie voor kwalificatiedeskundigen en andere officials.

2.5. Protesten

1. In gevallen waarin het oordeel van de kwalificatiedeskundige is gebaseerd op (de totstandkoming van) een waardering/beoordeling van de verrichting van een deelnemer en/of diens Fjordenpaard(en) is geen protest mogelijk.
2. Tegen de beslissing van kwalificatiedeskundige is geen protest mogelijk.
3. Ieder protest dient schriftelijk en met redenen omkleed, verwijzend naar de artikelen waartegen bezwaar wordt gemaakt, binnen de gestelde tijdslimieten zoals vermeld in artikel 2.5.5. Dit protest kan worden ingediend bij de FjordRASE vertegenwoordiger.
4. Uitsluitend de deelnemer, of een vertegenwoordiger van een minderjarige, kan een protest indienen.
5. Protesten dienen binnen de onderstaande tijdslimiet te worden ingediend:
  - a. Protesten tegen een deelnemer of een Fjordenpaard, dan wel tegen de startvolgorde: 1 uur voor het begin van de desbetreffende wedstrijd of rubriek;
  - b. Protesten inzake een hindernis, het parcours, dan wel inzake de omstandigheden waaronder verrichtingen moeten plaatsvinden (b.v. slechte staat van de dressuurring of springring): direct na de bezichtiging van het parcours of de ring en in elk geval voordat de eerste deelnemer aan de desbetreffende wedstrijd of rubriek van start is gegaan;
  - c. Protesten inzake wedstrijden/terrein en of marathon, dan wel inzake de omstandigheden waaronder hier verrichtingen moeten plaatsvinden: direct na de bezichtiging van de wedstrijden/terrein en of marathon;
  - d. Protesten betreffende onregelmatigheden of incidenten gedurende de wedstrijd of de rubriek: zo spoedig mogelijk na afloop daarvan, doch niet later dan 30 minuten nadat de uitslag bekend is gemaakt;
  - e. Protesten tegen de uitslag: zo spoedig mogelijk, maar niet later dan 30 minuten na de officiële bekendmaking daarvan.
6. Protesten worden niet in behandeling genomen indien niet aan de hiervoor gestelde voorwaarden is voldaan.
7. Een bij de FjordRASE vertegenwoordiger ingediend protest dient te worden behandeld door de officials van het evenement, zoals kwalificatiedeskundigen, bestuursleden etc. Het protest kan evt. ingediend worden als klacht, waarna deze door het voltallige Bestuur in behandeling wordt genomen. Deze komen zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd met een uitspraak inzake het ingediende protest. Deze uitspraak is bindend voor alle partijen.
8. Het schriftelijk protest en de schriftelijke uitspraak worden door de FjordRASE vertegenwoordiger met de wedstrijd rapportage meegezonden.

2.6. Controle Identificatie en Registratie (I&R)

1. Aan wedstrijden mag alleen worden deelgenomen met Fjordenpaarden die conform de verordening Identificatie & Registratie van het Ministerie van Economische Zaken zijn geïdentificeerd en geregistreerd.
2. Het is de taak van de wedstrijdorganisatie om het paardenpaspoort, vaccinatiepapieren (indien wedstrijdorganisatie vaccineren verplicht stelt bij deelname) en/of andere wedstrijddocumenten, die in het bezit van de deelnemer zijn, te controleren.

3. Het niet kunnen tonen van de noodzakelijke papieren betekent dat de betreffende combinatie niet mag starten.

2.7. Reclame-uitingen

Onder reclame-uiting wordt verstaan elke door een sponsor gedane mededeling waarbij deze – in woord, beeld en/of geluid - reclame maakt voor zijn onderneming, respectievelijk voor een van zijn producten of diensten.

Onder logo wordt verstaan de naam en/of het beeldmerk van een sponsor.

Een deelnemer mag de volgende reclame-uitingen voeren: een logo van 1 sponsor op het zadeldek van het Fjordenpaard en het rijtuig aan beide zijden (maximaal 400 cm²). Een logo op de rij-jas (maximaal 10 cm)

Hoofdstuk 3 Algemene bepalingen

3.1. Verantwoordelijkheid van de organisatie van kwalificatiedagen en events

1. Officials en medewerkers die voor een evenement zijn aangesteld door het bestuur en voorkomen op de officiellijst, zijn uitdien hoofde verzekerd bij de vereniging;
2. De organisatie handelt bij ongevallen met een of meer Fjordenpaarden en/of mensen met en onder verantwoordelijkheid van de desbetreffende (dieren)arts.
3. Iedereen die deelneemt aan de in dit AFRR genoemde FjordRASE-evenementen wordt geacht deze bepalingen te kennen en te accepteren en is zelf verantwoordelijk voor deelname. Dit geldt ook voor degene die evenementen organiseert.

3.2. Startgerechtigdheid bij evenementen FjordRASE

1. Het afnemen van de FjordRASE-kwalificatieproeven mag niet als wedstrijdvorm worden verreden.
2. Wedstrijdresultaten mogen niet worden aangemerkt als resultaat van FjordRASE-kwalificatieproeven.
3. Voorafgaand van deelname aan een wedstrijd moet eerst het certificaat van de desbetreffende klasse zijn behaald.
4. Deelnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het starten in de juiste klasse: dit geldt zowel bij het afleggen van FjordRASE-kwalificatieproeven als bij de verschillende wedstrijddisciplines.
5. Alle genoemde reglementen voor de FjordRASE-kwalificatieproeven en de wedstrijden dienen te worden nageleefd. Mocht dit niet het geval zijn dan worden bij de FjordRASE-kwalificatieproeven de desbetreffende certificaten niet uitgegeven en wordt de combinatie bij wedstrijden gediskwalificeerd. Toelichting: Wordt een Fjordenpaard te vaak ingezet dan is toegestaan, dan geeft hier niet het aantal toegestane punten de doorslag, maar het eenvoudige feit dat het dierenwelzijn hier in het geding is, zie hoofdstuk 3.6.
6. Hengsten kunnen hun kwalificatie gebruikers certificaten behalen tijdens de Hengstenkeuring en op de IBOP-dag(en) voor hengsten. Na het behalen van minimaal het kwalificatie Gebruikerscertificaat L-dressuur/mennen FjordRASE mogen zij starten in de wedstrijden in de desbetreffende discipline.
7. Een deelnemer aan een FjordRASE-proef/wedstrijd dient zich in te schrijven door middel van het opsturen/mailen van het daarvoor bestemde inschrijfformulier naar de organisatie. Tenzij anders is bepaald.
8. Een deelnemer die zich vóór de in het vraagprogramma vermelde sluitingsdatum afmeldt, is geen inschrijfgeld verschuldigd.
9. Een deelnemer die zich ná de sluitingsdatum afmeldt, dient het inschrijfgeld te voldoen aan de wedstrijdorganisatie. Dit is niet van kracht als de deelnemer een verklaring van de (dieren)arts kan overleggen waaruit blijkt dat deelname op medische grond niet mogelijk is.
10. Afmelden dient bij zowel de organiserende instantie als het secretariaat van de Vereniging te gebeuren. Dit geldt voor FjordRASE kwalificatieproeven en IBOP proeven. Voor afmelding bij andere FjordRASE evenementen dient een deelnemer zich enkel bij de organisatie af te melden.
11. Hors concours (H.C.) starten betekent dat een wedstrijdcombinatie, door b.v. langdurige ziekte van Fjordenpaard en/of ruiter, in de gelegenheid worden gesteld om enkele keren buiten mededinging te starten om op deze manier weer in het wedstrijdritme te komen.
  - a. H.C. starten op wedstrijden (buiten mededinging) kan alleen door combinaties die startgerechtigd zijn in de discipline/één klasse lager of een start gerechtige klasse waarin men H.C. wil starten.
  - b. H.C. starten mag uitsluitend na goedkeuring door het secretariaat van het Vereniging.
  - c. H.C. starten bij het afnemen van FjordRASE-kwalificatieproeven is niet toegestaan.
  - d. De reglementaire bepalingen van de klasse waarin wordt gestart zijn ook van toepassing op een H.C.-start.

3.3. Registratie personen

1. De Vereniging registreert de personalia en contactgegevens van de eigenaren en deelnemers aan de te organiseren evenementen;
2. Voor zover van toepassing worden de resultaten van deelname aan evenementen door de vereniging geregistreerd;

3.4. Leeftijd deelnemer

De leeftijd voor deelname aan kwalificatiedagen en events is als volgt bepaald:

Discipline	Minimale leeftijd deelname	
<i>Dressuur</i>	6 jaar	
<i>Springen</i>	6 jaar	
<i>Mennen enkelspan</i>	14 jaar	
<i>Mennen twee-of meerspan</i>	18 jaar	
<i>Starten met een hengst</i>	14 jaar*	
<i>Groom</i>	18 jaar	Indien de koetsier <16 jaar is
<i>Groom</i>	14 jaar	Indien de koetsier >16 jaar is

* De combinatie dient minimaal L dressuur/mennen startgericht te zijn (geweest) met een ander Fjordenpaard.

3.5. Leeftijd Fjordenpaard bij deelname aan evenementen

De volgende leeftijden van Fjordenpaarden geldt voor deelname aan FjordRASE Evenementen:

Discipline	Klasse	Minimale leeftijd Fjordenpaard
Dressuur	A	4 jaar
	B	4 jaar
	L	5 jaar
	M	6 jaar
	Z	7 jaar
Springen	A	4 jaar
	B	4 jaar
	L	5 jaar
	M	6 jaar
	Z	7 jaar
Mennen	B	4 jaar
	L	5 jaar
	M	6 jaar
	Z	7 jaar
Samengestelde (men)wedstrijden	B	4 jaar
	L	5 jaar
	M	6 jaar
	Z	6 jaar
IBOP	Zadelproef	4 jaar
	Menproef	4 jaar
	Trekproef	5 jaar
Karaktertest		3 jaar

3.6. Inzetten Fjordenpaarden maximaal 6 punten per paard per dag.

Bij het deelnemen aan kwalificatiedagen en/of proeven mogen Fjordenpaarden voor meer dan één proef worden ingezet. Het Fjordenpaard mag per dag maximaal 2 x ingezet worden voor het springen. Per kwalificatie dag (IBOP + FjordRASE-proeven + kwalificering, wedstrijden samen) mag het aantal van **zes (6) punten per Fjordenpaard** niet worden overschreden, waarbij het volgende geldt:

Disciplines	Klasse	Punten
Dressuur	A en B	1
	L	2
	M en Z	3
Springparcours *	A	1
	B	2
	L	2
	M en Z	3
Prix Caprille proef	A en B	1
	L	2
	M en Z	3
Cross	A en B	1
	L	2
	M en Z	3
Menproef	B	1
	L	2
	M en Z	3
Menvaardigheid	B en L	2
	M en Z	3
(M)endurance		5
Mini marathon **		3
Samengesteld mannen	3 onderdelen	6
FjordPRET	Leading Rein	1
	Fjord Agility	1
	Fjord Equitation	2
	Recreatieritten	3
	Ride & bike/run	4
	Triathlon	4
	IBOP	Karaktertest
Zadelproef		2
Menproef		2
Trekproef		3
Best harmonisch gereden Fjordenpaard	Zadel	2
	Aangespannen	2

* Maximaal 2 x per dag springen

** Maximaal 1 x per dag deelnemen

3.7. Startgerechtigde combinatie voor kwalificering

Om deel te kunnen aan een FjordRASE evenement dient de combinatie aan de volgende eisen te voldoen:

1. De eigenaar van het Fjordenpaard hoeft geen lid zijn van V.F.G.F.;
2. Het Fjordenpaard hoeft niet ingeschreven te staan bij V.F.G.F.;
3. Een startgerechtigde deelnemer neemt deel aan een wedstrijd als de deelnemer het certificaat in de betreffende discipline/klasse heeft behaald;
4. Bij het starten van een deelnemende combinatie geldt de hoogste gezamenlijke klasse (b.v. Fjordenpaard klasse M en ruiter klasse B: combinatie is startgerechtigd in de klasse B);
5. Een hengst dient op het wedstrijdterrein, gedurende de periode dat het dier niet gereden wordt, zoveel mogelijk in een afgesloten ruimte (trailer, paardenbox) te worden geplaatst;

6. Voor startgerechtigdheid FjordRASE-proeven zie hoofdstuk 3.2;
7. De resultaten van de deelnemer worden geregistreerd bij het behalen van het desbetreffende certificaat.

3.8 Kleding, harnachement en hulpmiddelen in alle onderdelen van FjordRASE en FjordPRET.

Algemeen

In alle certificaten proeven en wedstrijdonderdelen wordt dit reglement toegepast. Voor de onderdelen zoals Endurance, ride & run/bike, recreatieritten zijn alleen de veiligheidseisen verplicht.

3.8.1. Kleding:

- a. Correcte kleding is verplicht voor deelnemers die zich in de wedstrijdaccommodatie / op het wedstrijdterrein bevinden.
- b. In alle disciplines die verreden worden onder het AFRR is het dragen van een goedgekeurde veiligheidscape met de norm EN-1384, verplicht voor deelnemers en groom(s). Dit geldt op alle terreinen van de organiserende activiteiten.

3.8.2. Kleding Rubrieken Onder het zadel:

Tenue, gedragen door deelnemers die in de ring verschijnen bij rubrieken onder het zadel (tenzij anders bepaald):

- a. Een rij-jas type colbert, verenigingstenuë of verenigingstrui.
- b. Een overhemd, (dressuur) blouse of shirt.
- c. Een witte, beige of licht kleur rijbroek.
- d. Een paar rijlaarzen of jodphurlaarzen met gelijk kleurige chaps.
- e. Het dragen van een bodyprotector wordt ten zeerste aanbevolen in alle disciplines, bij FjordRASE-springen zowel als kwalificatie als wedstrijdproeven wordt het dragen verplicht.
- f. Het dragen van een bodyprotector tijdens SGW aangespannen wedstrijden is verplicht.
- g. Het rijden met handschoenen is niet verplicht in de klasse A, daarna ten zeerste aanbevolen.
- h. Het dragen van een zomertenuë is toegestaan (na goedkeuring door de FjordRASE vertegenwoordiger of kwalificatiedeskundige).
- i. Bij slecht weer is het dragen van een regenjas, regenkleding, speciale regenbroek of een windjack toegestaan.
- j. De deelnemer die geen correcte kleding draagt, kan worden geweigerd om te starten.

3.8.3. Kleding Mennen/aangespannen rijden:

- a. Zie bovenstaande artikelen welke van toepassing zijn.
- b. Bij het mennen geldt voor heren als kleding een pak of combinatie en voor dames een pak en wedstrijd kleding, en/of verenigingstenuë of verenigingstrui.
- c. Een menschoort dient zowel door de heren als de dames te worden gedragen bij het mennen met uitzondering tijdens de marathon.
- d. Bij het mennen is het dragen van handschoenen verplicht.
- e. De deelnemer die geen correcte kleding draagt kan de toestemming tot starten worden geweigerd.

3.8.4. Harnachement onder het zadel:

- a. Het Fjordenpaard dient te zijn opgetoomd met een degelijk, goed passend en in behoorlijke staat van onderhoud verkerend (Engels) zadel, hoofdstel en bit c.q. bitloos. Het rijden met een westernzadel is toegestaan. Het gebruik van een boomloos zadel is toegestaan.
- b. Het rijzadel moet voorzien zijn van ruime beugels; dit om veiligheidsredenen. De beugels mogen niet aan de singel worden bevestigd. Bij voorkeur veiligheidsbeugels tijdens het springen en SGW.
- c. Het rijden zonder zadel is ook toegestaan tijdens de dressuur en recreatie momenten, een zadelpad (mits hier geen stijgbeugels aan zijn gevestigd) mag gebruikt worden als deze een correcte ligging heeft en passend is voor het Fjordenpaard en de ruiter in balans op het paard kan blijven zitten.
- d. Het gebruik van een trensvoorstel met africhtingsneusriem, Engelse neusriem, Mexicaanse neusriem of de zogenaamde gecombineerde neusriem is toegestaan (zie bijlage 5).

- e. Tijdens onder het zadel rijden kan men een keuze maken uit het rijden met een bit of bitloos. (Zie bijlage 2 en bijlage 4.1.).
- f. Vanaf de klasse Z2-dressuur wedstrijden mag er met stang- en trenshoofdstel worden gereden. Daarbij is een kinriem en een kinketting-beschermer van rubber of leer toegestaan. (Zie bijlage 4.2.).
- g. Alle onderdelen van de trens die in de mond van het paard komen, mogen uit meerdere materiaal te zijn vervaardigd.
- h. De lengte van de scharen mag niet meer bedragen dan 10 cm. De diameter van de ringen van de trens mag niet groter zijn dan 8 cm. De bidden voor paarden dienen glad, zonder scherpe randen en - met uitzondering van de onderlegtrens – van een zodanige dikte te zijn dat het deel van het bit dat op de lagen van de paardenmond rust bij de trenzen een dikte heeft van tenminste 1,5 cm.
- i. Het gebruik van bitringen, die een hefboomwerking bewerkstelligen, is niet toegestaan.
- j. Aan het materiaal van de teugels worden geen regels gesteld, maar in geen enkele klasse mogen er handvatten of lussen/knopen aan worden gemaakt. Voor eventuele aanpassingen bij het rijden met gehandicapten worden uitzonderingen gemaakt. Dit in overleg met de kwalificatiedeskundige.
- k. Een deelnemer mag niet direct noch indirect een deel van zijn lichaam aan enig onderdeel van het harnachement vast maken.
- l. Het versieren van een paard, op welke manier dan ook, is niet toegestaan.
- m. Bij het springen zijn lange losse martingaal, beenbeschermers, een voortuig of staatriem toegestaan.
- n. Het dragen van een neusnetje is toegestaan.

3.8.5. Mennen (aangespannen rijden):

- a. Het tuig moet veilig, schoon, in goede staat verkeren en passend zijn. Het opgetoomde Fjordenpaard dient van een degelijk en goed passend en in behoorlijke staat van onderhoud verkerend tuig met hoofdstel te zijn voorzien.
- b. Paarden moeten correct aangespannen zijn voor het rijtuig.
- c. Hulpteugels, waaronder ook wordt begrepen elke soort opzetteugels, zijn niet toegestaan.
- d. Staart. Het is verboden de staart van het Fjordenpaard aan het rijtuig of aan enig ander onderdeel van het tuig vast te maken.
- e. Hefbomen. Alle ringen, sleutels en/of andere voorzieningen aan het tuig welke duidelijk een extra hefboomeffect op de leidsels of het bit uitoefenen zijn verboden.
- f. Bitloze optomingen zijn niet toegestaan.
- g. Tong. Het is verboden de tong op enigerlei wijze vast te binden, op straffe van uitsluiting.
- h. Beperkt zicht. Het bodemzicht van het Fjordenpaard mag niet beperkt worden.
- i. Vreemde materialen/voorzieningen. Het gebruik van producten of voorwerpen, aangebracht aan de strengen of disselboom, die een irritatie voor het Fjordenpaard zou kunnen veroorzaken, is verboden.
- j. Neusriem. Iedere neusriem, toevoeging daaraan of aanvullende voorzieningen, die de vrije instroom van lucht in de neusgaten belemmert, of waarvan aannemelijk is dat deze voorzieningen belemmeren, zijn verboden.
- k. Oogkleppen. Oogkleppen, met of zonder aanvullende voorzieningen, mogen het paard het zicht naar voren niet belemmeren en niet dusdanig zijn bevestigd dat dit enige hoofdzenuwen afknelt en de ogen niet irriteert.
- l. De zweep moet zodanig van lengte zijn dat de koetsier in normale houding de schouder van het (voorste) paard kan raken.
- m. Bij het mennen is wel een ongebroken trens toegestaan, mits deze voldoende dikte heeft. Een Utrechts bit, bokkenbitje, of wel stang geniet de voorkeur. (Zie bijlage bidden)
- n. Gebruikt mogen worden een gareel-, haam- of borsttuig al of niet voorzien van oogkleppen. Staartlepels, oorophouders, opzetten en dergelijke hulpmiddelen zijn niet toegestaan.

3.8.6. Hulpmiddelen onder het zadel:

- a. Het gebruik van mondbeschermers (bitringen) is in de klassen A, B en L toegestaan.
- b. Een vliegen of stofnetje is toegestaan tijdens het rijden, mits deze correct is bevestigd en geen inwerking heeft op het hoofdstel.
- c. Het rijden met dubbele teugels bij dressuur en springen is toegestaan.
- d. Niet toegestaan zijn:

- Een bit of stang niet voorkomend op de lijst van geoorloofde bidden (zie bijlage 4).
  - Slofteugel, gogeus en andere hulpmiddelen.
  - Oornetje (vliegnetje), oogkappen of andere voorzieningen, die het coördinatievermogen belemmeren of het zicht en het orenspel irriteren.
  - Andere voorzieningen dan voortuig en staartriem die ervoor zijn bedoeld het zadel op zijn plaats te houden.
- e. Tijdens het losrijden mogen, ongeacht of dit op het daartoe aangewezen terreingedeelte plaatsvindt of elders, geen andere bidden, hulpmiddelen en of andere voorzieningen worden gebruikt dan die, welke tijdens de proef zijn toegestaan.
- f. Het rijden met een losse martingaal is toegestaan bij het springen, mits het paard met een trens is opgetoomd.
- g. Enkelvoudige bijzetteugels mogen uitsluitend worden gebruikt tijdens het longeren op het oefenterrein mits er enkel wordt gelongeerd en de bijzetteugels aan het bit en zadel zijn bevestigd. Het longeren met gebruik van andere hulpmiddelen is niet toegestaan.
- h. Het gebruik van beenbeschermers, bandages, pijprousen e.d. is tijdens het rijden van de dressuur-/menproef niet toegestaan; op het inrijterrein is dit wel toegestaan.
- i. Vanaf de klassen B dressuur zijn sporen toegestaan, maar niet verplicht; zie bijlage 6.
- j. Alle metalen sporen zijn toegestaan; maximale lengte 4 cm. Het uiteinde van de tand (spoor) moet stomp zijn, dat wil zeggen zonder scherpe randen en moet altijd recht gericht zijn. Wanneer de tand is voorzien van een wieltje of bolletje (uitsluitend Z-dressuur) dan moet dit ook kunnen draaien.
- k. In de dressuur klasse A t/m L2 mag met een zweep worden gereden. Lengte van de zweep, maximaal 110 cm, inclusief slag.
- l. Bij het springen is een zweep toegestaan; maximale lengte 75 cm, inclusief slag.
- m. Bij het springen zijn springschoenen, beenbeschermers, bandages, pijprousen, strijklappen e.d. toegestaan.
- n. Het gebruik van kalkoenen/stiften is toegestaan.

3.8.7. Mennen/aangespannen rijden:

- a. Onderwerpen genoemd bij onder het zadel voor zover van toepassing op het mennen/aangespannen rijden.
- b. Het gebruik van een zweep is verplicht voor de menner/koetsier. De zweep moet het (voorste)paard op schouderhoogte kunnen raken.

3.8.8. Bijlagen met voorbeelden:

Onder het zadel:

Neusriemen (zie bijlage 5):

- Trenshoofdstel met africhtingsneusriem,
- Engelse neusriem,
- Mexicaanse neusriem
- Gecombineerde neusriem

Bitloze hoofdstellen (zie bijlage 2):

- Bitloze optoming met kinriem met release systeem,
- Halsring mits de situatie het toelaat, veiligheid (mogelijk toegestaan mits de organisatie en de wedstrijd het toe laat),
- Bosal,
- De sidepule,
- Africhtingsneusriem.

Toegestane bidden (zie bijlage 4):

1. Een enkel gebroken trens,
2. Een dubbel gebroken trens,
3. De D-trens,
4. De Bus trens.

De bitten zijn toegestaan, zowel in bus- als in watertrensuitvoering. De trenzen mogen ook worden gebruikt als ze uit rubber of kunststof vervaardigd zijn.

Aanvullingen voor de klasse Z2-dressuur (zie bijlage 4.1.):

1. Gewone stang zonder tongvrijheid,
2. Gewone stang met gebogen scharen en tongvrijheid,
3. Onderlegtrenns.

Na het behalen van het gebruikscertificaat klasse Z2-dressuur mag tijdens wedstrijden met stang en trens worden gereden in de betreffende rubriek.

Zadel:

- Dressuurzadel
- Springzadel
- Veelzijdigheidszadel
- Westernzadel
- Dameszadel
- Boomloos zadel
- Pads
- Zonder zadel

Mennen (aangespannen rijden (bijlage 4.2.)

Toegestane bitten:

1. Stang
2. Bokkebit/Utrechts bit
3. Liverpoolstang

Tuigen:

- Haamtuig
- Borsttuig
- Gareeltuig

Aanspannen:

- Losse strengen
- Tussen de bomen, lamoen
- Hotline

Aanspanningen:

- Enkelspan
- Tweespan
- Tandem
- Randem
- Vierspan
- Klavertje Drie

Wagens:

- Marathonwagen
- Presentatiewagens
- Sulky's
- Tweewielers

Deel 3: FjordRASE

Hoofdstuk 4: FjordRASE-kwalificatieproeven met certificaten

4.1. Doel en uitgangspunt FjordRASE-kwalificatieproeven

Doel van de FjordRASE-kwalificatieproeven is het Fjordenpaard in kwalitatieve zin (rijtechnisch, gehoorzaamheid, e.d.) te verbeteren zodat het Fjordenpaard een meerwaarde krijgt voor de eigenaar en de Vereniging. Uitgangspunt is het Fjordenpaard soepel, ontspannen en los te maken, maar ook tevreden en attent. Het Fjordenpaard moet met plezier datgene doen wat de ruiter/menner van hem vraagt.

Bovenstaande wordt zichtbaar door:

1. De ongedwongenheid en regelmaat van de gangen;
2. De ontspanning;
3. De aanleuning;
4. De impuls;
5. Het recht gericht zijn van het Fjordenpaard;
6. De verzameling.

Takt (zuiverheid van de beweging), souplesse/ontspanning/losheid en aanleuning zijn de primaire aspecten die in het leerproces cruciaal zijn. Daaropvolgend komen impuls, recht gerichtheid en verzameling in beeld bij de hogere klassen.

4.2. Algemene bepalingen

1. Van toepassing in de FjordRASE zijn de bepalingen van het AFRR en bepalingen van de desbetreffende (discipline)reglementen;
2. Het afnemen van FjordRASE-kwalificatieproeven dressuur, springen en mennen bestaat uit twee onderdelen, te weten:
  - a. Een dressuurproef of menproef of springparcours;
  - b. Het maken van een theorietoets, gekoppeld aan de desbetreffende klasse van de FjordRASE-kwalificatieproef;
  - c. Voor wat betreft b wordt verwezen naar Hoofdstuk 5.6.
3. Voor alle klassen en in alle disciplines worden vaste kwalificatieproeven/parcoursen voorgeschreven;
4. Voor de toegestane kleding, harnachement en hulpmiddelen wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.8;
5. Beperkte stemhulpen van ruiter c.q. amazone zijn toegestaan om het Fjordenpaard gerust te stellen;
6. Stem en tonghulpen welke langdurig worden gebruikt en/of hard zijn, zijn niet toegestaan (uitsluiting).;
7. Hulp van derden is niet toegestaan (b.v. aanwijzingen voor het rijden van bepaalde onderdelen) en heeft uitsluiting tot gevolg;
8. Kreupelheid: wanneer een Fjordenpaard onregelmatig of kreupel is, wordt het uitgesloten van verdere deelname;
9. Theorie wordt tevens beoordeeld tijdens het behalen van FjordRASE-certificaten;
10. Een ruiter/amazone hoeft maar eenmalig theorie per klasse te behalen;
11. Doorstromen op reeds gezamenlijk behaalde diploma per combinatie;
12. Instromen is mogelijk naar gelang niveau;
13. Bij de beoordeling van de proef/het parcours, zowel bij de FjordRASE-certificaten als de wedstrijdproeven mag de kwalificatiedeskundige halve punten geven voor de betreffende onderdelen;
14. Tussen het afnemen van twee opeenvolgende niveaus FjordRASE-kwalificatieproeven dressuur ligt een periode van minimaal 24 uur (met uitzondering van het onder 5.4);
15. Onvoldoende resultaat voor het praktisch deel FjordRASE-kwalificatieproef dressuur. Voor een combinatie die het praktisch deel van de FjordRASE-kwalificatieproef dressuur met een onvoldoende resultaat heeft afgelegd, geldt een periode van 24 uur, alvorens de FjordRASE-kwalificatieproef weer mag worden afgelegd.
16. Onvoldoende resultaat theorie. Een kandidaat die een onvoldoende resultaat heeft behaald voor het theorie-examen dient het theorie-examen op een andere kwalificatie dag overnieuw te doen. Indien de combinatie het rij technische gedeelte wel heeft behaald, blijft deze drie maanden, na het behalen van het rij technische gedeelte, geldig.
17. Afname theorie dressuur. Bij het afleggen van FjordRASE-kwalificatieproef dressuur, geldt dat er ook theoretisch examen wordt afgenomen, dit kan mondeling of schriftelijk worden gedaan.

4.3. Afname proeven

Het afleggen van FjordRASE-kwalificatieproeven kan in de volgende opeenvolgende klassen:

Discipline	Klasse
Dressuur	A
	B1 en B2
	L1 en L2
	M1 en M2
	Z1 en Z2
Springen	A
	B
	L
	M
	Z
Mennen	B1 en B2
	L1 en L2
	M1 en M2
	Z1 en Z2

4.4. Facultatief

Facultatief zijn:

= Dressuur: de klasse A en B2

= Springen: de klasse A

= Mennen: de klasse B2

4.5. Vast verloop afname FjordRASE-kwalificatieproeven/certificaten en wedstrijden

Het verloop van de FjordRASE-kwalificatieproeven/certificaten en wedstrijden is aan de volgende regels gebonden:

- **Dressuur:** Gestart wordt bij B1-dressuur » B2-dressuur (facultatief) » L1-dressuur » L2-dressuur » M1-dressuur » M2-dressuur » Z1-dressuur » Z2-dressuur.
- **Springen:** Gestart wordt bij B-springen » L-springen, nadat het B-dressuur en L-dressuurcertificaat is behaald;
» M-springen na L-springen, maar is niet gekoppeld aan M-dressuur
» Z-springen na M-springen, maar is niet gekoppeld aan Z-dressuur.
- **Mennen:** Gestart wordt bij B1-dressuur » B2-dressuur (facultatief) » L1-dressuur » L2-dressuur » M1-dressuur » M2-dressuur » Z1-dressuur » Z2-dressuur.

4.6 Beoordelingsfactoren

1. De zuiverheid in stap : Takt, regelmaat en ruimte
2. De zuiverheid in draf : Takt, regelmaat en ruimte
3. De zuiverheid in galop : Takt, regelmaat en ruimte
4. Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de ruiter opgewekt en beheerst.
5. Het goed doorrijden van de hoeken en wendingen: Nauwkeurigheid van het rijden op de letters, wendingen en lijnen.
6. De gehoorzaamheid en rust van het Fjordenpaard: Reactie, rust en betrouwbaarheid van het Fjordenpaard.
7. De houding en zit van ruiter/amazone: in balans, correct, onafhankelijk, in het middelpunt van het zadel, correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, been en hak, soepel en ongedwongen.

8. Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
9. Harmonie: Het gevoel van de ruiter en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.
10. Algemene indruk/totaal beeld van de combinatie: Rust van het geheel en netheid/correctheid.
11. Presentatie en verzorging van het geheel: Fjordenpaard en ruiter/amazone: Conditie en toilettering van het Fjordenpaard, het harnachement, de kleding en verzorging van de ruiter.

4.7 Toelichting doel L-PLUS FjordRASE-kwalificatieproef.

Doel is het Fjordenpaard via de FjordRASE L1 of L2 kwalificatie dressuurproef het predicaat te laten behalen: voor de L1 en L2 proef in combinatie met de B-spring FjordRASE-kwalificatieparcours geldt het certificaat Kwalificatiegraad 3.

Doel van de L-PLUS FjordRASE-kwalificatieproef is het Fjordenpaard via de L1 of L2 dressuurproef het predicaat te laten behalen: voor de L1 en L2 proef in combinatie met de B spring FjordRASE-kwalificatieparcours geldt het certificaat kwalificatie graad 2.

4.8 Rangschikking.

- a. De individuele rangschikking in alle klassen wordt bepaald conform de van toepassing zijnde klassering;
- b. Winnaar is de combinatie met de hoogste eindscore.

Hoofdstuk 5: Reglement FjordRASE-proeven Dressuur.

5.1 Algemene bepalingen voor de dressuurproeven

Hierbij is het totaalbeeld dat de kwalificatiedeskundige heeft van de combinatie medebepalend:

1. Alle gangen van het Fjordenpaard worden op het protocol beoordeeld tijdens de dressuurproeven;
2. Bij FjordPRET rijden worden dezelfde proeven verreden als bij FjordRASE (dit geldt voor de Klasse A en B1);
3. Bij de Klasse A:
  - a. Zijn vereenvoudigde beoordelingsfactoren beschreven. Hier wordt nog niet gekeken naar bijvoorbeeld de impuls en juiste stelling.
  - b. Zijn er zowel proeven met als zonder galop, de organisatie kan voorafgaande aan de wedstrijd bekend maken welke proef verreden wordt.
4. Kwalificatiepunten systeem:
  - **Dressuur en mennen:**
  - **Kwalificatiepunten systeem Klasse A t/m M2 min. 5 proeven, certificaat min. 5 x 180 punten:**
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven min. 180 punten = 1 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven min. 195 punten = 2 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven min. 210 punten = 3 punten
  - **Kwalificatiepunten systeem vanaf Klasse Z1 min. 5 proeven, certificaat min. 5 x 204 punten:**
    - Kwalificatiepunten systeem vanaf Klasse min. 5 proeven min. 204 punten = 1 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem vanaf Klasse min. 5 proeven min. 215 punten = 2 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem vanaf Klasse min. 5 proeven min. 220 punten = 3 punten
  - **Dit geldt voor alle klassen**
5. Lichtrijden en doorzitten. Het van been verwisselen bij het van hand veranderen over de diagonaal geschiedt aan het eind van de diagonaal. Er wordt op het buitenbeen licht gereden.
6. Aftrek beoordelingspunten. Het lichtrijden, waar doorzitten wordt gevraagd en omgekeerd, evenals het lichtrijden op het verkeerde been wordt met 1 punt bestraft. Het eindcijfer voor het betreffende onderdeel wordt met een punt verminderd (per keer).
7. Er wordt tweemaal, richting de kwalificatiedeskundigen, gegroet; de teugels daarbij in de linkerhand en de rechterhand achter het dijbeen, de ruiter buigt het hoofd.
8. Lichtrijden tijdens middendraf en hals strekken is toegestaan tot en met de klasse M2.
9. Doorzitten verplicht vanaf Z1 tijdens de gevraagde oefeningen.
10. In alle proeven dienen de oefeningen die worden gevraagd, in de juiste aangegeven volgorde worden uitgevoerd. Gebeurt dat niet, dan is er sprake van een vergissing. Een vergissing door de kwalificatiedeskundige aangegeven, of die de deelnemer op eigen initiatief hersteld, wordt altijd gestraft, en wel als volgt:
  - 1e vergissing: 2 strafpunten
  - 2e vergissing 4 strafpunten
  - 3e vergissing uitsluiting
11. Wanneer een ruiter heeft besloten de proef uit het hoofd te rijden moet hij daarbij blijven, anders volgt uitsluiting.

5.2 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.

FjordRASE-proeven in de discipline dressuur worden afgenomen in de klassen A, B-1, B-2, L-1, L-2, M-1, M-2, Z-1 en Z-2.

5.3 Resultaat afgelegde FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.

Een combinatie is voor de FjordRASE-proef dressuur geslaagd, indien deze de punten heeft behaald volgens onderstaand schema:

KLASSE	AANTAL PUNTEN	THEORIE
A	min. 180 punten	Nee
B1	min. 180 punten	Ja
B2	min. 180 punten	Nee
L1	min. 180 punten	Ja
L1 - PLUS	min. 190 punten	Ja
L2	min. 180 punten	Nee
L2 -PLUS	min. 190 punten	Nee
M1	min. 180 punten	Ja
M2	min. 180 punten	Nee
Z1	min. 204 punten	Ja
Z2	min. 204 punten	Nee

De theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de betreffende FjordRASE-kwalificatieproef, met minimaal een 6 of een voldoende heeft afgesloten.

5.4 Afname FjordRASE kwalificatieproeven

A en B-1 FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.

De FjordRASE-kwalificatieproeven dressuur klassen A en B-1 mogen op dezelfde dag na elkaar worden gereden (A proef is facultatief).

B-1 en L-1 FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.

Om op dezelfde dag een B1 en L1 FjordRASE dressuurproef opeenvolgend af te mogen leggen dient de combinatie voor de B1 proef minimaal aan onderstaande voorwaarden te hebben voldaan:

Voor de proef 190 punten te hebben behaald en minimaal het cijfer 7 voor:

- Onderdeel : impuls en het gereden zijn in het algemeen;
- Onderdeel : juistheid en effect van de hulpen;
- Onderdeel : houding en zit van de ruiter;

L-plus FjordRASE-kwalificatieproef dressuur.

In de klasse L1 of L2 moet minimaal 190 punten in de proef worden behaald om in aanmerking te komen voor het L-plus- dressuur FjordRASE gebruiks-certificaat. Hier is sprake van vrijheid voor de deelnemer in keuze van de proef: L1 of L2.

Naast het minimaal aantal te behalen punten van 190 geldt verder het volgende:

Minimaal het cijfer 6 voor:

- De zuiverheid in stap: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in draf: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in galop: Takt, regelmaat en ruimte
- Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de ruiter opgewekt en beheerst.
- De houding en zit van ruiter/amazone: In balans, correct, onafhankelijk, in het middelpunt van het zadel, correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, been en hak, soepel en ongedwongen.

- Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
- Harmonie: Het gevoel van de ruiter en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.

5.5 Afmetingen rijbaan.

Voor afname van de FjordRASE-kwalificatieproeven dressuur klassen A, B, L en M geldt dat de rijbaan de afmeting van 20 x 40 meter dient te hebben. Voor de FjordRASE-kwalificatieproeven klasse Z geldt dat deze in zowel een rijbaan van 20 x 40 meter als 20 x 60 meter mogen worden gereden.

5.6 De theoretische kennis heeft betrekking op.

1. **Basis Theorie = vanaf niveau B dressuur, springen en mennen:** kennis van de benamingen van exterieur en harnachement;
2. **Lichte theorie = vanaf niveau Klasse L dressuur, springen en mennen:** zie basistheorie, aangevuld met enige kennis van het skelet, spieren, ademhaling, de omgang met het Fjordenpaard, opmaken signalement, verzorging, voeding, meest voorkomende ziekten en giftige planten.
3. **Medium Theorie = vanaf niveau Klasse M dressuur, springen en mennen:** zie lichte theorie, aangevuld met rij technische kennis en reglementen-kennis van FjordRASE.
4. **Zware theorie = vanaf niveau Klasse Z dressuur, springen en mennen:** zie medium theorie

5.7 Onvoldoende resultaat theorie.

Een kandidaat die een onvoldoende resultaat heeft behaald voor het theorie-examen dient het theorie-examen op een ander moment op een andere kwalificatie dag opnieuw te doen. Indien de combinatie het rij technische gedeelte wel heeft behaald, blijft deze drie maanden, na het behalen van het rij technische gedeelte, geldig.

5.8 Beoordelingscijfers en halve punten.

Voor de onderscheiden onderdelen mogen halve punten gegeven worden (bijvoorbeeld 7.5).

Hoofdstuk 6: Reglement FjordRASE-kwalificatieproeven Springen

6.1 Algemene bepalingen FjordRASE-kwalificatieproeven springen:

Hierbij is het totaalbeeld dat de kwalificatiedeskundige heeft van de combinatie medebepalend:

1. In de Klasse A hoeft de combinatie niet in galop het parcours af te leggen.
2. Kwalificatiepuntensysteem:
  - **Kwalificatiepunten systeem voor Springen min 5 proeven, certificaat min 5 x 60 punten:**
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 parcoursen min. 60 punten = 1 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 parcoursen min. 65 punten = 2 punten,
    - Kwalificatiepunten systeem min. 5 parcoursen min. 70 punten = 3 punten.
  - Dit geldt voor alle klassen.
3. Het dragen van een body protector wordt uit veiligheidsoogpunt ten zeerste aanbevolen in alle klassen.
4. Het groeten van de ruiter gebeurt altijd naar de kwalificatiedeskundige toe voor aanvang van het parcours en nadat het parcours is beëindigd; de teugels daarbij in de linkerhand en de rechterhand achter het dijbeen, de ruiter buigt het hoofd.
5. Tijdens het afleggen van het gebruiksparcours in de klasse A en B dient de ruiter in verlichte zit te rijden vanaf 3 tot 4 galopsprongen voor het nemen van de hindernis, tijdens de hindernis en tot 3 à 4 galopsprongen na de sprong. In de klassen L, M en Z wordt dit ten zeerste aanbevolen.
6. Het parcours begint door het passeren van de startlijn en eindigt door het passeren van de finishlijn. Beide uiteraard in de aangegeven richting.
7. Strafpunten (in alle klassen):

Oorzaak	Strafpunten
Eerste ongehoorzaamheid	4
Tweede ongehoorzaamheid	8
Derde ongehoorzaamheid	Uitsluiting
Omverwerpen van de hindernis	4
Volte rijden	4
Doorkruisen van de startlijn	4
Val van paard, ruiter of beide	Uitsluiting
Rijden van een fout parcours	Uitsluiting

Het afnemen van FjordRASE-kwalificatieproeven springen kan in de volgende klassen:

- = Klasse A (facultatief)
- = Klasse B
- = Klasse L
- = Klasse M
- = Klasse Z

6.2 Resultaat afgelegde FjordRASE-proef springen.

Een combinatie is voor de FjordRASE-proef springen geslaagd, indien deze:

Klasse	Aantal punten	Theorie
A	min. 60 punten	Nee
B	min. 60punten	Ja
L	min. 60 punten	Ja
M	min. 60 punten	Ja
Z	min. 60 punten	Ja

De theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de betreffende FjordRASE-proef, met minimaal een 6 of voldoende heeft afgesloten.

6.3 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.

- a. De FjordRASE-kwalificatieproeven springen klasse A (facultatief) en klasse B mogen op dezelfde dag worden afgenomen.
- b. Op dezelfde dag mag een combinatie de FjordRASE-kwalificatieproef springen B en L na elkaar afleggen. Daarbij geldt de volgende procedure:
De combinatie dient, alvorens het L-gebruiksparcours te mogen afleggen het certificaat dressuur L-gebruik met een voldoende resultaat te hebben afgelegd. De combinatie wordt bij het afleggen van het gebruiks- springparcours A, B, L, M en Z daarbij als volgt beoordeeld:

Klasse A & B beoordelingswaarden:

1. **De wijze van rijden: 3 x**
  - Correct aanrijden: Gereden lijn naar en van de sprong o.a. recht aanrijden van de hindernis, daarbij tevens de gereden lijn van de wendingen. Het paard in de afzet, op de sprong en in de landing op het midden van de hindernis en in de juiste galop door de wendingen.
  - Algemene uitstraling: De ontspannen, attente en ongedwongen houding en beweging van het paard.
2. **Houding en zit: 3x**
  - In de klassen A & B wordt de verlichte zit gevraagd 3 tot 4 galopsprongen vóór, tijdens en 3 tot 4 galopsprongen na de sprong.
  - Een onafhankelijke zit met een stil onderbeen waarbij de hak het laagste punt is; de ruiter moet soepel en in balans zitten mee zijn met de beweging en het paard en staat stellen om op de juiste wijze te springen
  - De hulpen moeten subtiel maar wel effectief zijn.
3. **Harmonie tussen ruiter en paard: 1x**
4. **Draf: 1x**
  - Grondtempo: het ritme van de draf en gecontroleerde drang naar voren; het Fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
5. **Galop: 1x**
  - Grondtempo: het ritme van de galop en gecontroleerde drang naar voren; het fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
6. **Presentatie: 1x**
  - De totale verzorging van deelnemer, fjordenpaard en harnachement.
  - Binnenrijden, halthouden en groeten.

Klasse L t/m Z beoordelingswaarden:

1. **De wijze van rijden: 3x**
  - Correct aanrijden: Gereden lijn naar en van de sprong o.a. recht aanrijden van de hindernis, daarbij tevens de gereden lijn van de wendingen. Het paard in de afzet, op de sprong en in de landing op het midden van de hindernis en in de juiste galop door de wendingen.
  - Algemene uitstraling: De ontspannen, attente en ongedwongen houding en beweging van het paard.
2. **Houding en zit: 3x**
  - In de klassen A & B wordt de verlichte zit gevraagd 3 tot 4 galopsprongen vóór, tijdens en 3 tot 4 galopsprongen na de sprong.
  - Een onafhankelijke zit met een stil onderbeen waarbij de hak het laagste punt is; de ruiter moet soepel en in balans zitten mee zijn met de beweging en het paard en staat stellen om op de juiste wijze te springen
  - De hulpen moeten subtiel maar wel effectief zijn.
3. **Harmonie tussen ruiter en paard: 1x**
4. **Galop: 1x**
  - Grondtempo: het ritme van de galop en gecontroleerde drang naar voren; het fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
5. **Presentatie: 1x**
  - De totale verzorging van deelnemer, fjordenpaard en harnachement.
  - Binnenrijden, halthouden en groeten.

6.4 Behaalde resultaten voor het slagen van deze A, B, L, M en Z -FjordRASE-proef.

Minimale resultaat voor het behalen van een certificaat:

Maximale score is 100 punten.

Behaald met minpunten:

Klasse	3x wijze van rijden	3x houding & zit	Harmonie	Draf	Galop	Presentatie	Totaal
A	18	18	6	6	6	6	60
B	18	18	6	6	6	6	60
B voor doorstroom	21	21	7	7	7	7	70
Klasse	3x wijze van rijden	3x houding en zit	Harmonie	Galop 2*	Presentatie		Totaal
L	18	18	6	12	6		60
M	18	18	6	12	6		60
Z	18	18	6	2	6		60

+ Maximaal 8 strafpunten oploopt in het parcours.

+ Het parcours binnen de toegestane tijd heeft afgelegd.

+ Voor de theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de B, L, M, Z gebruiks-proef, minimaal een 6 heeft gehaald.

6.5 Afmetingen rijbaan.

Voor afname van de FjordRASE-proeven springen klassen A, B en L geldt dat de springring minimaal de afmeting van 20 x 40 meter dient te hebben. Voor de FjordRASE-proeven springen klasse M en Z geldt dat het terrein minimaal 1200 m² dient te zijn.

6.6 De theoretische kennis bij de proeven springgebruik heeft betrekking op.

Klasse A dressuur: niet van toepassing;

- Basis Theorie** = vanaf niveau B dressuur, springen en mennen: kennis van de benamingen van exterieur en harnachement; namen hindernissen, en kennis van de grondbeginselen van het springen
- Lichte theorie** = vanaf niveau Klasse L dressuur, springen en mennen: zie basistheorie, aangevuld met enige kennis van het skelet, spieren, ademhaling, de omgang met het Fjordenpaard, opmaken signalement, verzorging, voeding, meest voorkomende ziekten en giftige planten. Daarnaast enige kennis van het technische springen
- Medium Theorie** = vanaf niveau Klasse M dressuur, springen en mennen: zie lichte theorie, aangevuld met rij technische kennis en reglementen-kennis van FjordRASE. Daarnaast enige kennis van het technische springen
- Zware theorie** = vanaf niveau Klasse Z dressuur, springen en mennen: zie medium theorie

6.7 Te rijden parcoursen.

- Voor alle klassen geldt een vastgesteld klassiek parcours.
- Uitsluitend deze voorgeschreven parcoursen mogen worden gebruikt voor afname van de FjordRASE-kwalificatieparcoursen.
- Voor de klassen A en B geldt een parcours dat bestaat uit min. 9 hindernissen.
- Voor de klasse L geldt een parcours dat bestaat uit min. 8 hindernissen met 9 sprongen.
- Voor de klasse M geldt een parcours dat bestaat uit min. 10 hindernissen met maximaal 12 sprongen.
- Voor de klasse Z geldt een parcours dat bestaat uit min. 10 hindernissen met maximaal 13 sprongen.

Hoogte en breedte van de hindernissen.

De hoogte en breedte van de hindernissen dient overeen te komen met de stokmaat van het Fjordenpaard. Onderscheidt wordt gemaakt tussen fjorden tot en met 137 cm en fjorden vanaf 138 cm.

De maximale hoogte van het parcours voor Fjordenpaarden binnen de categorie van hun stokmaat waarin ze zich in bevinden is als volgt:

Klasse	Cat. C	Cat. D	Cat. E
A	0.40	0.45	0.45
B	0.60 - 0.70	0.60 - 0.80	0.70 - 0.90
L	0.70 - 0.80	0.70 - 0.90	0.80 - 1.00
M	0.80 - 0.90	0.90 - 1.00	1.00 - 1.10
Z	0.90 - 1.00	1.00 - 1.10	1.10 - 1.20

Categorie C: Fjordenpaarden met een stokmaat t/m 136,9 cm

Categorie D: Fjordenpaarden van 137 cm tot en met 148,0 cm

Categorie E: Fjordenpaarden met een stokmaat van 148,1 cm en hoger

Gebruik dressuur B-1 – springen B.

Een combinatie moet eerst voor de FjordRASE- kwalificatieproef dressuur klasse B-1 geslaagd zijn alvorens hij de gebruiksproof springen klasse B kan afleggen.

Gebruik dressuur L-1 – springen L.

Een combinatie moet eerst voor de FjordRASE-kwalificatieproef dressuur klasse L-1 geslaagd zijn alvorens hij de FjordRASE kwalificatieparcours springen klasse L kan afleggen.

Gebruik springen M en Z.

Voor het afleggen van de FjordRASE-kwalificatieparcours in de klassen M en Z is het niet verplicht eerst de FjordRASE-kwalificatieproeven dressuur in de betreffende klasse met voldoende resultaat af te leggen. De FjordRASE-kwalificatieparcours klasse M moet wel afgelegd zijn met een voldoende resultaat voordat een combinatie de FjordRASE-kwalificatieparcours klasse Z kan afleggen.

Het afleggen van het A en B parcours.

a. **A-springen:** het parcours mag in draf worden afgelegd.

b. **B-springen:** Het parcours vangt aan door in draf en in verlichte zit de startlijn te passeren. Na het nemen van hindernis 1 in draf, wordt bij aangegaan in galop. Verlichte zit minimaal 3-4 galopsprongen voor de hindernis, tijdens de hindernis en 3-4 galopsprongen nadat de hindernis is gesprongen. Op de lange zijde na hindernis 8 terug naar draf en over hindernis 9 naar en door de finish rijden.

6.8 Resultaten FjordRASE-kwalificatieparcours klasse A en B.

Een combinatie is voor de FjordRASE-kwalificatieparcours A en/of B geslaagd indien zij:

- Voor de 6 onderdelen genoemd in par. 6.4 de combinatie tenminste 60 in totaal punten behaalt.
- Maximaal 8 strafpunten oploopt in het parcours.
- Het rijden van het gehele parcours in verlichte zit heeft een positief effect op het stijlcijfer.
- Het parcours binnen de toegestane tijd aflegt.
- De theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de B FjordRASE-kwalificatieparcours, met minimaal een 6 afsluit.

6.9 Beoordeling en resultaten L, M en Z springen.

- De beoordeling in de klassen L, M en Z springen vindt op dezelfde wijze plaats als vermeld in de klassen A en B (zie 6.4).
- Het parcours dient in deze klassen in galop te worden afgelegd.
- Het parcours binnen de toegestane tijd aflegt.
- Het rijden van het gehele parcours in verlichte zit heeft een positief effect op het stijlcijfer.
- De theoretische kennis is gekoppeld aan het te rijden niveau met een minimaal cijfer van 6 voor dit onderdeel.

6.10 Bijzondere bepalingen FjordRASE-kwalificatieparcours.

Voor de toegestane kleding, het harnachement en de hulpmiddelen wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.8.

Hoofdstuk 7. Reglement FjordRASE-kwalificatieproeven Mennen

7.1 Algemene bepaling bij de menproeven

Hierbij is het totaalbeeld dat de kwalificatiedeskundige heeft van de combinatie medebepalend:

1. Alle gangen van het Fjordenpaard worden op het protocol beoordeeld tijdens de menproeven.
2. Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven, certificaat min. 5 x 180 punten.
3. Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven min. 195 punten 2 punten.
4. Kwalificatiepunten systeem min. 5 proeven min. 210= 3 punten.
5. Dit geldt voor alle klasse en voor de disciplines Dressuur, springen en dressuur mennen.
6. Beperkte stemhulpen van koetsier zijn toegestaan om het Fjordenpaard gerust te stellen.
7. In alle proeven dienen de oefeningen die in de proef worden gevraagd in de juiste volgorde te worden uitgevoerd. Gebeurt dat niet, dan is er sprake van een vergissing. Een vergissing door de kwalificatiedeskundige aangegeven, of die de deelnemer op eigen initiatief hersteld, wordt altijd gestraft, en wel als volgt:
  - 1e vergissing: 2 strafpunten
  - 2e vergissing: 4 strafpunten
  - 3e vergissing: uitsluiting
8. Uit het hoofd rijden van de proef.
9. Overgangen; de overgangen dienen te geschieden als de neus van het Fjordenpaard bij de letter is.
10. Leidselvoering vrij, doch er wordt een constante aanleuning verwacht zonder verzet, niet tegen de hand en niet achter de loodlijn of te diep.
11. Rijtuig; voorkeur een vierwielig rijtuig met een draaiend voorstuk.
12. Tuigage moet degelijk, in goede staat verkeren en goed onderhouden zijn. De zweep moet van zodanige lengte zijn dat deze het (voorste) Fjordenpaard vanaf de bok op de plek van de schouder van het Fjordenpaard kan raken.
13. Groeten: Dames en heren: leidsels in de linkerhand en met de rechterarm gesterkt met zweep, knikken met het hoofd.
14. De proef; uit het hoofd rijden, voor laten lezen door de groom, zittend op het rijtuig of aan de zijkant van de ring. Wanneer een koetsier heeft besloten de proef uit het hoofd te rijden moet hij daarbij blijven, anders volgt uitsluiting.

7.2 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven.

Het afnemen van FjordRASE- kwalificatie proeven mennen kan in de volgende (opeenvolgende) klassen:

- = Klasse B1
- = Klasse B2 (facultatief)
- = Klasse L1
- = Klasse L2
- = Klasse M1
- = Klasse M2
- = Klasse Z

Te rijden proeven: Voor het afleggen van FjordRASE-kwalificatieproeven mennen zijn afzonderlijke proeven uitgeschreven.

7.3 Afmetingen rijbaan

Voor de FjordRASE-kwalificatieproef mennen dient de oppervlakte van de rijbaan minimaal 20 x 40 meter te zijn. Voorkeur gaat uit naar 20 x 60 meter of 30 x 60 meter.

7.4 Resultaat afgelegde FjordRASE-kwalificatieproef mannen.

Een combinatie is voor de FjordRASE-kwalificatieproef mannen geslaagd, indien deze de punten heeft behaald volgens onderstaand schema:

KLASSE	AANTAL PUNTEN	THEORIE
A	min. 180 punten	Nee
B1	min. 180 punten	Ja
B2	min. 180 punten	Nee
L1	min. 180 punten	Ja
L2	min. 180 punten	Nee
L1 +	min. 190 punten	Ja
L2 +	min. 190 punten	Nee
M1	min. 180 punten	Ja
M2	min. 180 punten	Nee
Z1	min. 204 punten	Ja
Z2	min. 204 punten	Nee

De theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de betreffende FjordRASE-kwalificatieproef, met minimaal een 6 of voldoende heeft afgesloten.

7.5 Afname FjordRASE-kwalificatieproeven mannen B1 en L1 op dezelfde dag.

- De FjordRASE-kwalificatieproeven mannen B1 en L1 mogen op dezelfde dag na elkaar worden afgenomen.
- Om op dezelfde dag een B en L FjordRASE-kwalificatieproef mannen opeenvolgend af te mogen leggen dient de combinatie voor de B proef min. 190 punten te hebben behaald en min. het cijfer 7 voor:
  - Onderdeel: impuls en het gereden zijn in het algemeen,
  - Onderdeel: juistheid en effect van de hulpen,
  - Onderdeel: houding en zit van de menner,
  - Onderdeel: wijze van uitvoeren van de leidselvoering.
 De deelnemer het theoretisch deel van de FjordRASE-kwalificatieproef met minimaal een 6 heeft afgelegd.

7.6 De theoretische kennis bij de menproeven certificaten heeft betrekking op:

De theoretische kennis heeft betrekking op:

- Basis Theorie** = vanaf niveau B dressuur, springen en mannen: kennis van de benamingen van exterieur en harnachement; namen hindernissen, en kennis van de grondbeginselen van het springen
- Lichte theorie** = vanaf niveau Klasse L dressuur, springen en mannen: zie basistheorie, aangevuld met enige kennis van het skelet, spieren, ademhaling, de omgang met het Fjordenpaard, opmaken signalement, verzorging, voeding, meest voorkomende ziekten en giftige planten. Daarnaast enige kennis van het technische springen
- Medium Theorie** = vanaf niveau Klasse M dressuur, springen en mannen: zie lichte theorie, aangevuld met rij technische kennis en reglementen-kennis van FjordRASE. Daarnaast enige kennis van het technische springen
- Zware theorie** = vanaf niveau Klasse Z dressuur, springen en mannen: zie medium theorie

7.6 Toelichting Kwalificatiegraden

Doel van de M1 FjordRASE-menproef is het Fjordenpaard het predicaat te laten behalen geldt het certificaat Kwalificatiegraad 3.

Doel van de M2 FjordRASE-menproef is het Fjordenpaard het predicaat te laten behalen geldt het certificaat Kwalificatiegraad 2.

In de klasse M1 moet minimaal 190 punten in de proef worden behaald om in aanmerking te komen voor het FjordRASE gebruiks-certificaat.

Naast het minimaal aantal te behalen punten van 190 geldt verder het volgende:

Minimaal het cijfer 6 voor:

- De zuiverheid in stap: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in draf: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in galop: Takt, regelmaat en ruimte
- Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de ruiter opgewekt en beheerst.
- De houding en zit van ruiter/amazone: In balans, correct, onafhankelijk, in het middelpunt van het zadel, correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, been en hak, soepel en ongedwongen.
- Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
- Harmonie: Het gevoel van de ruiter en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.

In de klasse M2 moet minimaal 190 punten in de proef worden behaald om in aanmerking te komen voor het FjordRASE gebruiks-certificaat.

Naast het minimaal aantal te behalen punten van 190 geldt verder het volgende:

Minimaal het cijfer 7 voor:

- De zuiverheid in stap: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in draf: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in galop: Takt, regelmaat en ruimte
- Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de ruiter opgewekt en beheerst.
- De houding en zit van koetsier: In balans, correct, onafhankelijk, in het middelpunt van het zadel, correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, been en hak, soepel en ongedwongen.
- Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
- Harmonie: Het gevoel van de koetsier en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.

Hoofdstuk 8. Reglementen wedstrijden dressuur, springen en menen

8.1 Algemeen

Tenzij in de betreffende disciplinereglementen anders is bepaald gelden de volgende algemene aspecten voor alle disciplines die vallen onder dit AFRR.

8.2 Combinatie ruiter en paard.

Deelnemer en paard dienen beide startgerechtigd te zijn in de dressuurklasse waarin wordt gestart en ook als zodanig geregistreerd te zijn bij de Vereniging (zie Hoofdstuk 3.7).

8.3 De verschillende klassen.

Er kan worden gestart in de volgende klassen:

Dressuur	Mennen	Springen
A	A	A
B1	B1	B
B2	B2	
L1	L1	L
L2	L2	
M1	M1	M
M2	M2	
Z1	Z1	Z
Z2	Z2	

8.4 Te rijden proeven.

- Voor de onderscheiden klassen worden proeven uitgeschreven.
- Er is een afzonderlijk schema opgesteld van de te rijden proeven.

8.5 Losrijden.

- Op het terrein (dus ook op het losrijd-terrein) mag voorafgaand aan of na afloop van de door de ingeschreven deelnemende combinatie te rijden proef/proeven, uitsluitend door degene die met een bepaald paard zal starten dan wel met het paard heeft gestart, worden gewerkt.
- Het rijden/mennen van een paard door een ander dan de met het paard voor de betreffende rubriek(en) ingeschreven deelnemer is niet toegestaan.
- Na afloop van de proef mogen derden (verzorger/helper, e.d.) in het zadel /op de bok gezeten, met een paard op het wedstrijdterrein uitstappen, mits dit aan een lange teugel/leidsels gebeurt.

8.6 Beoordeling van de proef.

- De omschrijving van de diverse onderdelen van de proeven, eventueel met de daarbij behorende toelichting in de uitleg van het doel en de algemene principes zijn van toepassing.
- De prestaties van de deelnemende combinaties worden door de kwalificatiedeskundige gewaardeerd door middel van het toekennen van cijfers, variërend van 0 tot en met 10.
- Het toekennen van halve cijfers is toegestaan.
- De verklaring van de cijfers luidt als volgt:
10: uitmuntend
9: zeer goed
8: goed
7: tamelijk goed
6: ruim voldoende
5: voldoende

- 4: onvoldoende
- 3: tamelijk slecht
- 2: slecht
- 1: zeer slecht

0: niet uitgevoerd (praktisch niets van de gevraagde oefening is getoond)

- e. Onder de noemer “verzorging van het geheel” wordt een beoordeling uitgebracht over:
- + de conditie waarin en het toilet waarmee het paard wordt gepresenteerd;
  - + het harnachement van het paard en evt. koets of rijtuig;
  - + de kleding en de verzorging van de deelnemer.

8.7 Verkennen van de rijbaan.

- a. Het verkennen van de rijbaan, zowel bij indoorwedstrijden als bij outdoorwedstrijden, is voor alle klassen toegestaan. Het verkennen van de rijbaan kan bestaan uit het langs de buitenzijde van de ring te rijden en/of in de ring te rijden.
- b. Het verkennen van de ring is toegestaan in stap, draf of galop.

8.8 Uitvoering van de proeven.

- a. Tijdens het rijden van de proef is de deelnemer verplicht met de teugels in twee handen te rijden. (Met uitzondering van enkele onderdelen bij het mennen.)
- b. Indien de proef wordt voorgelezen, staat bij voorkeur de voorlezer bij E of B als dat mogelijk is, dit geldt voor de dressuur en het mennen. Bij het mennen mag de rijder ook de proef voorlezen op het rijtuig/koets.
- c. Indien de voorlezer een verkeerde opdracht geeft, waardoor een vergissing in het programma wordt gemaakt, is de deelnemer hier zelf voor verantwoordelijk. De deelnemer wordt geacht de proef te kennen. Er is in dit geval sprake van een fout in het programma, die als zodanig wordt bestraft.
- d. Uit het hoofd rijden van de proef. Wanneer een deelnemer het besluit heeft genomen, om de proef uit het hoofd te rijden, moet hij hier ook bij blijven. Het is op straffe van uitsluiting niet toegestaan de proef verder te laten voorlezen.
- e. Begin en einde van de proef. Een proef begint op het moment van binnenkomen van de combinatie bij A en eindigt bij het verlaten van de ring aan het einde van de proef bij A.
- f. De combinatie moet de ring verlaten, zoals voorgeschreven is in de proef.

8.9 Protocol.

De cijfers en eventuele bemerkingen op de verrichtingen van een deelnemende combinatie worden op het protocol vermeld. Bij de bemerkingen van de kwalificatiedeskundige wordt zo veel mogelijk de motivering van het cijfer weergegeven.

8.10 Aanvang van de proef.

Nadat de kwalificatiedeskundige het sein heeft gegeven aan te vangen met de proef, moet de combinatie binnen 60 seconden na dat sein bij A de proef beginnen. Het is niet noodzakelijk dat de combinatie hiervoor de ring verlaat; men mag vanuit de ring starten.

8.11 Halthouden en groeten.

- a. Bij het halt houden en groeten voor de kwalificatiedeskundige neemt de deelnemer de teugels/leidsels en eventueel de zweep in de linkerhand. De deelnemer brengt de rechterhand naar beneden achter het dijbeen en knikt met het hoofd. Hierna neemt de deelnemer de teugels/leidsels weer in beide handen.
- b. Het halt houden tijdens het groeten dient minimaal 3 seconden getoond te worden.

8.12 De gangen van het paard in de proef.

De stap 4-takt, is regelmatig, vrij en ontspannen.

De draf 2-takt, is regelmatig, vrij, soepel, in verband en actief.

De galop 3-takt, is met cadans, gesprongen, van achteruit actief.

De achterhand moet onder alle omstandigheden actief zijn.

Tenzij anders wordt gevraagd wordt met stap bedoeld de arbeidsstap en met draf de arbeidsdraf. Bij het uitstrekken of verkorten van de gangen zal er in de eerste plaats op worden gelet of er duidelijk verschil wordt getoond. De overgangen zijn progressief in de klassen B en L. Het volgende wordt in de programma's geëist:

- = Rustig en vierkant stilstaan en terugzetten;
- = Vlotte en levendige, doch beheerste gangen;
- = Correcte teugel/ leidselvoering van de ruiter/menner;
- = Correcte houding van de ruiter/menner.

8.13 De overgangen.

- = Overgangen en tempowisselingen moeten duidelijk waarneembaar maar licht vloeiend en met drang naar voren worden uitgevoerd.
- = Het Fjordenpaard moet de oorspronkelijke gang handhaven tot het ogenblik dat in een andere gang of een ander tempo wordt overgegaan; het verschil in tempo moet duidelijk zichtbaar zijn.
- = Het paard moet de lichte aanleuning en juiste hoofdhouding behouden.
- = Vanuit de verzamelde gangen naar de vrijere gangen mag het paard zijn uitdrukking in de bewegingen niet verliezen en naar de verzamelde gangen toe mag het paard de impuls niet verliezen.
- = Overgangen dienen te beginnen als het paard bij de betreffende letter is.

8.14 De oefeningen/bewegingen.

De oefeningen/bewegingen die op een bepaald punt in de ring gevraagd worden, moeten worden uitgevoerd op het ogenblik dat het lichaam van de deelnemer ter hoogte van het bedoelde punt is. Dressuur onder het zadel = licht rijden in draf. Het van been verwisselen bij het van hand veranderen op de diagonaal gebeurt aan het eind van de diagonaal, tenzij anders wordt gevraagd. Er behoort op de buitendiagonaal (het buitenvoorbeen) licht gereden te worden.

8.15 Fouten in de proef.

- a. Indien een deelnemer een fout in de proef maakt, wordt dit gestraft als een vergissing in het programma.
- b. In beginsel mag een deelnemer geen onderdeel van de proef opnieuw doen, behalve wanneer dit door de kwalificatiedeskundige is beslist, omdat er een fout in het programma is gemaakt.
- c. Wanneer een combinatie begonnen is aan de uitvoering van een bepaald onderdeel van de proef en hij probeert vervolgens op eigen initiatief dezelfde oefening te herhalen, dan moet de kwalificatiedeskundige uitsluitend de eerste keer dat deze beweging werd uitgevoerd in ogenschouw nemen voor de waardering en dit handelen van de deelnemer tegelijkertijd bestraffen als een vergissing in het programma.

8.16 Vergissing in het programma.

- a. Alle oefeningen die in de proef worden gevraagd, moeten in de aangegeven volgorde worden uitgevoerd. Gebeurt dat niet, dan is er sprake van een vergissing.
- b. Wanneer een deelnemer zich vergist moet de kwalificatiedeskundige de deelnemer door middel van een signaal waarschuwen.
- c. De kwalificatiedeskundige wijst de deelnemer het punt aan waarop met de proef moet worden doorgedaan.
- d. Indien de deelnemer zich vergist in het voorgeschreven programma, maar het geven van een signaal de vloeiende voortgang van de proef onnodig zou belemmeren, wordt het aan het oordeel van de kwalificatiedeskundige overgelaten of deze de deelnemer al dan niet op deze vergissing attent maakt door middel van het geven van een signaal.
- e. Het is altijd de (voorzitter van de) kwalificatiedeskundige die besluit of er een vergissing in het programma is gemaakt. De scores van eventuele overige Kwalificatiedeskundige worden hierop aangepast.

8.17 Beoordeling.

Aftrekpunten.

- = Bij overmatig gebruik van stem- en/of tonghulpen wordt naar het oordeel van de kwalificatiedeskundige het cijfer voor het desbetreffende programma- onderdeel met 1 punt verminderd.
- = De in punt a bedoelde aftrekpunten, staan los van de strafpunten als bedoeld in het volgende lid (b) en zijn niet cumulatief. Deze aftrekpunten moeten, onder vermelding van de reden waarvoor deze zijn toegekend, in de tweede kolom, naast het cijfer voor het betreffende onderdeel van de proef op het protocol worden vermeld.
- = Indien meerdere Kwalificatiedeskundige dezelfde proef beoordelen is het oordeel van de voorzitter van de kwalificatiedeskundige bepalend voor de toekenning van de strafpunten.
- = De strafpunten moeten, onder vermelding van de reden waarvoor zij zijn toegekend, duidelijk in de tweede kolom, naast het oorspronkelijk voor het desbetreffende onderdeel van de proef toegekende cijfer op het protocol worden vermeld. Zij worden op het protocol van elk kwalificatiedeskundige afgetrokken van het totaal aantal punten dat aan de betreffende combinatie is toegekend.
- = Vrijwillig beëindiging. Een deelnemer, die de proef vrijwillig wenst te beëindigen, moet dit door middel van een duidelijk handgebaar aan de (voorzitter van de) kwalificatiedeskundige kenbaar maken en de ring onmiddellijk in stap verlaten.

Aftrekpunten.

- a. Het licht rijden waar doorzitten wordt gevraagd en omgekeerd, wordt altijd bestraft en wel door het cijfer van de desbetreffende drafreprise van de proef met 1 punt te verminderen. Dit geldt niet voor deelnemers die geen beugels aan hun zadel of pad hebben.
- b. Hetzelfde geldt voor het “op het verkeerde been” licht rijden.
- c. De aftrekpunten dienen in het cijfer voor het desbetreffende onderdeel te worden verwerkt. De kwalificatiedeskundige dient dit op het protocol te vermelden.
- d. Stemhulpen worden ook als zodanig bestraft. (Zie kwalificatie proeven)

De hierboven vermelde aftrekpunten staan los van de strafpunten als bedoeld onder het artikel Strafpunten Springen

Strafpunten.

- a. Iedere vergissing in het programma, iedere weglating of elke inbreuk op de volgorde van hetgeen moet worden getoond, wordt als volgt bestraft:
  - Eerste keer : 2 strafpunten
  - Tweede keer : 4 strafpunten
  - Derde keer : uitsluiting
- b. Het oordeel van de (voorzitter van de) kwalificatiedeskundige is bepalend voor het toekennen van strafpunten.
- c. De strafpunten worden op het protocol vermeld (met reden omkleed) in de tweede kolom, naast het oorspronkelijke cijfer.
- d. Bij gebruik van niet toegestane hulpmiddelen tijdens de proef, die wel zijn toegestaan bij het losrijden, dient dit onmiddellijk hersteld te worden. Gebeurt dit niet, dan volgt uitsluiting.
- e. Bij het gebruik van niet toegestane hulpmiddelen (zoals bijvoorbeeld het dragen van onjuiste kleding, het meevoeren van een zweep tijdens de proef of het dragen van beenbeschermers) dient dit onmiddellijk te worden hersteld. Het wordt tevens bestraft als een vergissing. Als de deelnemer de hulpmiddelen, de kleding of het harnachement niet kan corrigeren, mag de combinatie de proef niet verder uit rijden en wordt uitgesloten. Wanneer de kwalificatiedeskundige verzuimd heeft in te grijpen vóór de inzet van het derde onderdeel, mag de combinatie de proef verder uitrijden, zonder verdere consequentie voor de beoordeling, echter met het aanrekenen van een vergissing op deze overtreding. Is dit de derde vergissing, dan volgt uitsluiting.

8.18 Promotie/degradatie.

- a. FjordRASE kent geen winst- en verliespuntenregeling op basis waarvan combinaties kunnen promoveren dan wel degraderen.
- b. Promotie bij FjordRASE vindt plaats via het kwalificatie proeven- systeem voor certificaten (hoofdstuk kwalificatie proeven).

8.19 Hors concours starten.

- a. Hors concours (buiten mededinging) starten is toegestaan in de klasse waarin de combinatie reglementair startgerechtigd is of in een lagere klasse.
- b. De desbetreffende combinatie mag niet in de uitslag van de rubriek opgenomen worden c.q. komt niet in aanmerking voor een prijs.

8.20 Officials.

Bij dressuur/men- en gebruikswedstrijden is 1 kwalificatiedeskundige per ring verplicht.

8.21 Val.

Er is sprake van een val van de deelnemer, wanneer deze, al dan niet vrijwillig, van zijn paard dat niet is gevallen, wordt gescheiden, op zodanige wijze dat hij de grond raakt of genoodzaakt is enigerlei ondersteuning of hulp van derden te gebruiken om weer in het zadel te komen. Bij een val wordt een deelnemer uitgesloten van de wedstrijd, maar mag de proef of het parcours nog wel uitrijden.

8.22 Verlaten van de ring tijdens de proef.

- a. Het verlaten van de dressuurring (bijvoorbeeld het achter een bordje om rijden) wordt bestraft als een vergissing in het programma.
- b. Indien een paard tijdens de proef in een afgesloten ring met alle vier de hoeven buiten de ring komt volgt uitsluiting.

8.23 Vrijwillig beëindiging proef/parcours.

Een deelnemer die ervoor kiest de proef/ het parcours vrijwillig te beëindigen, dient dit door middel van een duidelijk afgroeten aan de kwalificatiedeskundige kenbaar te maken en vervolgens de ring (in stap) te verlaten.

8.24 In handicap rijden.

- a. Er wordt voor zover bepaald in handicap gereden.
- b. Bij het springen wordt er onderscheid gemaakt in Fjordenpaarden in grootte, zie onderdeel springen.
- c. Bij de wedstrijden kunnen verschillende niveaus (klassen) worden samengevoegd voor een gezamenlijke uitslag (handicap).

8.25 Hulp van derden.

- a. Iedere inmenging van een derde, gevraagd of ongevraagd, d.m.v. stem, gebaren, etc. (met uitzondering van het letterlijk voorlezen van de dressuurproef) met het doel de deelnemer of zijn paard te helpen tijdens het afleggen van de proef c.q. het parcours, wordt als verboden hulp beschouwd.
- b. Dit geldt ook voor het gebruik van (draadloze) communicatieapparatuur.
- c. Iedere vorm van verboden hulp van derden, inclusief het in orde brengen van het harnachement, ontvangen tijdens het rijden van de proef/parcours wordt met uitsluiting bestraft.

8.26 Verzet.

- a. Er is sprake van verzet wanneer het paard weigert om voorwaarts te gaan, om welke reden dan ook stilstaat, een of meer al dan niet regelmatige of volledige keertwendingen maakt, steigert of om welke reden dan ook achterwaarts gaat.
- b. Er is ook sprake van verzet wanneer de deelnemer zijn paard stil laat staan, op welk moment of om welke reden tijdens de proef/het parcours dan ook, behalve in het geval van een niet goed herstelde hindernis of door onvoorziene omstandigheden welke de deelnemer aan de kwalificatiedeskundige kenbaar maakt.
- c. Verzet wordt op dezelfde wijze als een ongehoorzaamheid bestraft.

8.27 Kreupelheid.

In geval van uitgesproken kreupelheid van het paard, deelt de kwalificatiedeskundige de deelnemer direct mee dat deze wordt uitgesloten.

De deelnemer stapt onmiddellijk af en verlaat met het paard aan de hand de ring.

8.28 Uitsluiting.

Uitsluiting betekent dat de deelnemer en zijn paard de desbetreffende rubriek niet mogen vervolgen. De combinatie komt niet voor klassering in aanmerking.

8.29 Diskwalificatie.

Diskwalificatie betekent dat door de deelnemer en zijn paard(en) niet verder deelgenomen mag worden aan enig onderdeel van de betreffende kwalificatie of wedstrijd(en).

8.30 Wreedheid.

Iedere vorm van wrede of ruwe behandeling van paarden, geconstateerd door de kwalificatiedeskundige of andere official, is uitdrukkelijk verboden op het terrein en wordt bestraft met diskwalificatie van de combinatie.

8.31 Klassement.

- a. De cijfers die vermeld zijn op het protocol worden opgeteld.
- b. Vervolgens worden de eventuele aftrekpunten en strafpunten, opgelopen voor fouten in de proef en/of vergissingen in het programma, daarvan afgetrokken en wordt het puntentotaal vastgesteld.
- c. Wanneer er sprake is van meerdere Kwalificatiedeskundige die dezelfde rubriek hebben beoordeeld, wordt voor het vaststellen van de totaalscore van het klassement van de rubriek, het totaal aantal punten van de verschillende protocollen van dezelfde combinatie bij elkaar opgeteld.
- d. Uitsluitend deelnemers, die in dezelfde rubriek dezelfde proef hebben gereden en daarbij door dezelfde kwalificatiedeskundige zijn beoordeeld, mogen in hetzelfde klassement worden opgenomen.
- e. De voorzitter van de kwalificatiedeskundige is verantwoordelijk voor de juiste vaststellen van het klassement van de desbetreffende rubriek.
- f. In elke rubriek wordt de combinatie met het hoogste puntentotaal als eerste geplaatst, de combinatie met het op een na hoogste puntentotaal als tweede, en zo verder.
- g. Bij ex-aequo plaatsing wordt er door de combinaties die daarvoor in aanmerking komen, gekeken naar de technische aspecten in de proef. Indien er geen verschil is op de technische punten in de proef dienen, de daarvoor in aanmerking komende deelnemers, de proef opnieuw te rijden. De laatst gereden proef telt dan als eindresultaat.
- h. Uitsluitend deelnemers, die in dezelfde rubriek dezelfde proef hebben gereden en daarbij door dezelfde kwalificatiedeskundige zijn beoordeeld, mogen in hetzelfde klassement worden opgenomen, tenzij in het vraag of dagprogramma anders is bepaald.
- i. In elke rubriek wordt de combinatie met het hoogste puntentotaal /percentage als eerste geplaatst, de combinatie met het op een na hoogste als tweede, enz.
- j. Wanneer twee of meer deelnemers een gelijk aantal punten/percentage hebben geeft eerst het onderdeel "het recht gerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard" de doorslag en vervolgens het onderdeel "rijgebruik en het effect van de hulpen".

8.32 Prijzen.

- a. Prijzen bestaan uit bekertegoedbonnen en/of gebruiksvoorwerpen.
- b. Geldprijzen is in overleg met bestuur en organisatie bespreekbaar.
- c. Per 4 gestarte deelnemers of gedeelte daarvan wordt een prijs uitgereikt.

Prijsaanduiding linten:

Rood/wit/blauw	Kampioenslint
Oranje	1 ^{ste} prijs
Rood	2 ^{de} prijs
Wit	3 ^{de} prijs
Blauw	4 ^{de} prijs
Groen	5 ^{de} prijs
Bruin	6 ^{de} prijs
Paars	7 ^{de} prijs

Rose	8 ^{ste} en volgende prijs
------	------------------------------------

8.33 Kleding.

Verwezen wordt naar Hoofdstuk 3.8.

8.34 Harnachement en hulpmiddelen.

Het Fjordenpaard dient te zijn opgetoemd met een degelijk en goed passend en in behoorlijke staat van onderhoud verkerend harnachement.

Verwezen wordt verder naar Hoofdstuk 3.8.

8.35 Kampioenschappen.

Bepalingen voor de FjordRASE kampioenschappen worden opgenomen in het desbetreffende vraagprogramma. Zie ook Hoofdstuk 10

8.36 Aantal starts.

Voor het aantal starts van het Fjordenpaard wordt verwezen wordt hier verwezen naar Hoofdstuk 3.6

8.4.1. Dressuur

Dit dressuurreglement dient in samenhang met het AFRR te worden gelezen.

De bepalingen in dit dressuur reglement gaan samen die in het AFRR.

Voor het aantal starts van een Fjordenpaard wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.6.

8.4.2. Springen

Dit springreglement dient in samenhang met het AFRR te worden gelezen.

De bepalingen in dit springen reglement gaan samen die in het AFRR.

Voor het aantal starts van een Fjordenpaard wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.6

8.4.2.1 Omschrijving en doel springconcours.

Een springconcours is een wedstrijd waarbij de combinatie deelnemer/paard onder verschillende omstandigheden in een parcours met hindernissen door de springkwalificatiedeskundige wordt beoordeeld. Een springconcours is bestemd om het (spring-)vermogen, de behendigheid, het respect van het paard voor de hindernis en de rijkunstige kwaliteiten van de deelnemer te tonen.

8.4.2.2. Te verrijden wedstrijden.

- Bij FjordRASE worden uitsluitend normale (klassieke) spring- wedstrijden verreden.
- Onder normale springwedstrijden worden die wedstrijden verstaan waarbij het gebruik in het springen van hindernissen de voornaamste factor is.
- De parcoursen die verreden worden maken onderdeel uit van dit reglement.
- Voor alle klasse van kwalificatie springen zijn er vastgestelde parcoursen met tekeningen voor elke parcours per klasse.
- Voor elke klasse is een parcoustekening bij de organisatie op te vragen.

8.4.2.3. Afmetingen springring voor zowel de kwalificatie en de wedstrijden

- De afmetingen van de springring bedraagt (in- en outdoor) voor:
  - A, B en L parcours min. 800 m²
  - M en Z parcours min. 1200m²
- De organisatie moet een losrijterrein beschikbaar stellen van voldoende afmeting waarop tenminste 1 rechte en 1 breedte hindernis staan om te oefenen.

- c. Zowel de springring als het losrijterrein dienen te zijn afgezet met een deugdelijke afscheiding die de veiligheid van mens en dier niet in gevaar brengt.

8.4.2.4. Afmetingen hindernissen.

- a. Voor de verschillende parcoursen gelden afzonderlijke afmetingen van de hindernissen.
 b. Hier worden de minimale en maximale hoogte en breedte van de hindernissen voor de verschillende klassen aangegeven.

Klasse	Min. hoogte	Max. hoogte	Min. Breedte	Max. breedte
A	30 cm	45 cm		
B	60 cm	80 cm	60 cm	80 cm
L	70 cm	90cm	70 cm	90 cm
L -Triple	80 cm	90 cm	90 cm	100 cm
M	90 cm	100 cm	80 cm	110 cm
M-triple	100 cm	110 cm	90 cm	110 cm
Z	90 cm	110 cm	90 cm	110 cm
Z-triple	110 cm	120 cm	100 cm	110 cm

8.4.2.5. Handicap rijden.

- a. Er wordt voor zover nodig in handicap gereden.
 b. Bij in handicap rijden wordt een verandering aangebracht in de hoogte en/of breedte van de hindernissen; dit in verband met de 'stokmaat' van het Fjordenpaard.
 c. Er wordt onderscheid gemaakt in Fjorden tot en met 137 cm en fjorden vanaf 138 cm.
 d. Bij de wedstrijden kunnen verschillende niveaus worden samengevoegd voor een gezamenlijke uitslag (handicap).
 e. Hoogte en breedte van de hindernissen dient overeen te stemmen met een normaal (klassiek) parcours.
 f. Max. hoogte van het parcours voor Fjordenpaarden binnen de categorie van hun stokmaat waarin ze zich in bevinden.

Klasse	Cat. C	Cat. D	Cat. E
A	0.40	0.45	0.45
B	0.60 - 0.70	0.60 - 0.80	0.70 - 0.90
L	0.70 - 0.80	0.70 - 0.90	0.80 - 1.00
M	0.80 - 0.90	0.90 - 1.00	1.00 - 1.10
Z	0.90 – 100	1.00 – 1.10	1.10 – 1.20

Categorie C: Fjordenpaarden met een stokmaat t/m 136,9 cm

Categorie D: Fjordenpaarden van 137 cm tot en met 148,0 cm

Categorie E: Fjordenpaarden met een stokmaat van 148,1 cm en hoger

8.4.2.6. Het parcours.

- a. Het parcours is de weg die een deelnemer, vanaf het moment dat hij in de juiste richting door de start rijdt tot en met de finish, moet afleggen.
 b. De lengte van het parcours moet zo nauwkeurig mogelijk gemeten worden, rekening houdende met de normale lijn die het paard, vooral in de wendingen volgt. Deze normale lijn moet door het midden van de hindernissen lopen.

8.4.2.7. Rangschikking.

- a. De individuele rangschikking in alle klassen wordt bepaald conform de van toepassing zijnde klassering.
 b. Winnaar is de combinatie die het hoogst aantal rijstijlpunten heeft behaald, met het minst aantal strafpunten en het parcours binnen de gestelde tijd (of de gereden tijd, afhankelijk van het vraagprogramma) heeft afgelegd.

8.4.2.8. Tekening parcours.

- a. Een tekening, waarop nauwkeurig alle bijzonderheden van het parcours staan aangegeven (de parcourschets), moet zo dicht mogelijk bij de ingang van de ring worden opgehangen.
- b. De hindernissen dienen te zijn genummerd, in de volgorde waarin zij moeten worden gesprongen.
- c. Combinatie-hindernissen hebben slechts één nummer. Dit nummer kan bij ieder onderdeel herhaald worden (b.v. 7A, 7B, 7C).
- d. De tekening moet aangeven:
  - De start en finishlijn;
  - De plaats van de hindernissen;
  - Het type hindernis (oxer, rechte hindernis, stijlsprong, triple-bar);
  - Het nummer (en letter) van de hindernis;
  - Verplichte doorgangen (aangegeven door een witte vlag links en een rode rechts);
  - De lijn van het door de combinatie te rijden parcours;
  - De toe te passen fouten tabel;
  - De lengte van het parcours;
  - De toegestane tijd en de tijdslimiet;
  - De hindernissen, de lengte van het parcours, de toegestane tijd en tijdslimiet voor de eventuele barrage;

8.4.2.9. Vlaggen.

- a. Bij de hindernissen, de start en finishlijn en bij verplichte doorgangen moet de deelnemer tussen de vlaggen doorrijden:
  - De rode vlaggen aan de rechterzijde
  - De witte vlaggen aan de linkerzijde.
- b. Als een deelnemer de vlaggen aan de verkeerde kant passeert, moet hij terugrijden en op de juiste wijze tussen de vlaggen door rijden alvorens zijn parcours te vervolgen. Herstelt hij deze vergissing niet, dan wordt hij uitgesloten.

8.4.2.10. De bel.

- a. De bel wordt gebruikt om met de deelnemer te communiceren.
- b. De bel dient om:
  - + De deelnemers het teken te geven dat zij de ring mogen betreden voor verkenning van het parcours.
  - + Het startsignaal te geven. Na het startsignaal dient de combinatie binnen 60 seconden in de juiste richting door de startlijn te rijden.
  - + Indien de deelnemer niet binnen de gestelde 60 seconden de startlijn passeert, gaat de tijd op dat moment lopen.
  - + De deelnemer te doen halthouden, om welke reden dan ook of als gevolg van een onvoorzien voorval en hem vervolgens het parcours na de onderbreking te laten hervatten.
  - + De deelnemer het signaal te geven dat een hindernis nadat deze omvergeworpen is weer hersteld is.
  - + Om door middel van herhaald bellen aan te geven dat de deelnemer is uitgesloten.
  - + De deelnemer is er zelf verantwoordelijk voor om in de nabijheid van de hindernis te blijven wanneer deze opnieuw wordt opgebouwd.

8.4.2.11. Hindernissen.

- a. De hindernissen moeten door hun vorm en uiterlijk aantrekkelijk en gevarieerd zijn en goed passen in hun omgeving. De hindernissen en de onderdelen waaruit ze zijn samengesteld moeten omvergeworpen kunnen worden, terwijl ze niet zo licht mogen zijn dat ze bij de geringste aanraking vallen, noch zo zwaar dat ze een val of een blessure van het paard tot gevolg kunnen hebben.
- b. De hindernissen mogen niet onsportief zijn noch de deelnemers voor onaangename verrassingen plaatsen.
- c. Veiligheidslepels, op de bovenste balk van een rechte hindernis, op achterste balken van oxers en triple bars zijn verplicht.

- d. Bomen en andere onderdelen van de hindernis liggen op ondersteuning (beugels of lepels). De boom moet op de ondersteuning kunnen rollen.
- e. De voorwaarden betreffende de hoogte en breedte van de hindernissen, zoals in dit reglement bepaald, moeten zorgvuldig in acht worden genomen.
- f. De volgende hindernissen worden onderscheiden:

Rechte hindernis.

Men noemt een hindernis recht (stijlsprong) wanneer alle onderdelen waaruit hij bestaat, aan de zijde waar het paard afzet, in hetzelfde verticale vlak liggen, zonder dat er een boom, heg, wal of greppel voor ligt. De bovenste balk moet worden ondersteund door veiligheidsbeugels.

Uitsluitend het vallen van het bovenste onderdeel (balk, plank) van een rechte hindernis wordt bestraft.

Breedte hindernis.

Een breedte hindernis is een hindernis, die zo is gebouwd dat deze zowel in hoogte als in de breedte moet worden gesprongen. De achterste bomen van een breedtehindernis moeten worden ondersteund door veiligheidsbeugels. Bij een triple-bar geldt dit voor de middelste en achterste bomen.

Het vallen van een of meer bovenste delen van een breedte hindernis wordt als fout aangemerkt, ongeacht het aantal en de plaats van de gevallen onderdelen.

Meervoudige hindernissen.

- a. Met dubbelsprongen, driesprongen of meervoudige hindernissen wordt een groep van twee of meer hindernissen (combinaties) bedoeld met een afstand tussen de afzonderlijke hindernissen van **minimaal 6 meter en maximaal 11 meter**.
- b. Bij combinaties moet ieder onderdeel van de hindernis afzonderlijk en achter elkaar worden gesprongen. Fouten, gemaakt op ieder onderdeel van de combinatie worden afzonderlijk bestraft.
- c. Bij een weigering of uitbreken van de deelnemer moet hij alle onderdelen van de hindernis opnieuw springen.
- d. Alle strafpunten voor fouten op ieder onderdeel van de hindernis en bij verschillende pogingen om te springen begaan, worden afzonderlijk aangerekend en bij elkaar opgeteld.

8.4.2.12. Fout.

De uitdrukking "fout" omvat alle wat er tijdens het afleggen van het parcours kan gebeuren en dat strafpunten oplevert.

Strafpunten.

- a. Tijdens het afleggen van het parcours worden strafpunten gegeven voor:
= Het omverwerpen van een hindernis.

Een hindernis wordt beschouwd te zijn omvergeworpen indien door een fout van het paard of deelnemer de hele hindernis of een bovenste deel valt of tenzij tenminste een van de uiteinden van het bovenste deel niet meer op een deel van de ondersteuning rust.

- + Bij een stijlsprong alleen het bovenste onderdeel.
- + Bij een breedtesprong een of meer bovenste delen van de hindernis.
- = Een ongehoorzaamheden;

Onder een ongehoorzaamheden worden verstaan en als zodanig bestraft:

- + Een weigering;
- + Uitbreken;
- + Verzet;
- + Een min of meer regelmatige volte of een aantal voltes op welke plaats tijdens het parcours of om welke reden dan ook. Het wordt als ook ongehoorzaamheid aangemerkt wanneer er een volte wordt gereden om de laatst gesprongen of de volgende te springen hindernis.

Het rijden van voltes na uitbreken of een weigering wordt niet als ongehoorzaamheid beschouwd.

- = Een vergissing in het parcours.

Er is sprake van een vergissing in het parcours wanneer de deelnemer:

- + Het parcours niet aflegt zoals is aangegeven op de parcourschets;
- + Niet in de juiste richting tussen de vlaggen van de start- of finishlijn door rijden;

- + Niet in de juiste richting door een verplichte doorgang rijdt;
  - + Het niet springen van de hindernissen in de juiste volgorde;
  - + Een hindernis springen die geen onderdeel uitmaakt van het parcours;
- Een vergissing die niet wordt hersteld heeft uitsluiting tot gevolg.
- = Een val van paard en/of ruiter;
  - = Verboden hulp van derden;
  - = Het overschrijden van de toegestane tijd of tijdslimiet.

Weigering.

- a. Als weigering wordt beschouwd: de situatie wanneer een paard voor een hindernis die het moet springen halthoudt, ongeacht of de hindernis daarbij wordt omgeworpen of verschoven.
- b. Als het paard voor een hindernis halthoudt zonder daarbij achterwaarts te gaan en zonder de hindernis omver te werpen, onmiddellijk gevolgd door een sprong vanuit stilstand, dan wordt dit niet bestraft.
- c. Duurt het stilstaan langer en gaat het daarbij maar een pas achterwaarts, dan wordt dit als een weigering beschouwd.
- d. Als het paard door de hindernis heen glijdt is het aan de kwalificatiedeskundige om te beoordelen of er sprake is van een weigering dan wel een fout voor het omverwerpen van de hindernis.
- e. Bij een weigering met omverwerpen van de hindernis, belt de kwalificatiedeskundige en wordt de tijd stopgezet. De hindernis wordt hersteld en de kwalificatiedeskundige belt voor het voortzetten van het parcours het springen van de zojuist omgeworpen hindernis). De tijd gaat weer lopen als de kwalificatiedeskundige het belsignaal heeft gegeven.

Uitbreken.

Er is sprake van uitbreken indien de deelnemer zijn paard niet meer onder controle heeft en het paard langs een hindernis loopt die het moet springen. Uitbreken wordt aangemerkt als een ongehoorzaamheid en als zodanig bestraft.

8.4.2.13. Tijd en snelheid.

- a. De tijd van het parcours, opgenomen in seconden en in tienden van seconden, is de tijd die een deelnemer nodig heeft voor het afleggen van het parcours, vermeerderd met tijdcorrecties indien van toepassing.
- b. De tijd start exact op het moment dat de deelnemer te paard de startlijn in de juiste richting passeert, nadat het belsignaal is gegeven. De tijd loopt door tot het moment dat de deelnemer te paard na het springen van de laatste hindernis de finishlijn in de juiste richting passeert.
- c. De toegestane tijd en tijdslimiet staan aangegeven op de parcourstekening.

Toegestane tijd.

De toegestane tijd voor een parcours wordt in iedere rubriek bepaald door de lengte van het parcours en de vermelde snelheid op de parcourstekening.

Tijdslimiet.

De tijdslimiet is gelijk aan het dubbele van de toegestane tijd voor de betreffende rubriek.

Tijdopname.

- a. De tijdopname bij iedere rubriek moet volgens hetzelfde systeem worden uitgevoerd.
- b. Bij iedere wedstrijd waar de tijd met behulp van stopwatches wordt opgenomen, moet de tijd in seconden en tienden van seconden worden geregistreerd.

Fouten.

- a. Fouten gemaakt tussen de startlijn en de finishlijn komen in aanmerking voor strafpunten.
- b. Fouten worden met strafpunten of uitsluiting bestraft en wel als volgt:

Eerste ongehoorzaamheid	4 strafpunten
Tweede ongehoorzaamheid	8 strafpunten
Derde ongehoorzaamheid	Uitsluiting
Omverwerpen v/d hindernis bij het springen	4 strafpunten

Een of meer voeten in het water van de sloot of op de lat aan de landingszijde	4 strafpunten
Eerste val van het paard/deelnemer of beide	Uitsluiting
Overschrijding van de toegestane tijd voor iedere 4 seconde of begonnen 4 seconden	1 strafpunt
Overschrijding van de tijdslimiet	Uitsluiting

Strafpunten voor ongehoorzaamheden worden niet alleen bij dezelfde hindernis opgeteld, maar gedurende het gehele parcours.

8.4.2.14. Groeten.

Iedere deelnemer is verplicht, na binnenkomst in en verlaten van de springring, de kwalificatiedeskundige te groeten.

8.4.2.15. Beoordeling combinaties.

- a. De individuele beoordeling in alle klassen vindt plaats aan de hand van de rijstijl beoordeling.
- b. Overzicht beoordeling Klasse A en B
  1. **De wijze van rijden: 3 x**
    - Correct aanrijden: Gereden lijn naar en van de sprong o.a. recht aanrijden van de hindernis, daarbij tevens de gereden lijn van de wendingen. Het paard in de afzet, op de sprong en in de landing op het midden van de hindernis en in de juiste galop door de wendingen.
    - Algemene uitstraling: De ontspannen, attente en ongedwongen houding en beweging van het paard.
  2. **Houding en zit: 3x**
    - In de klassen A & B wordt de verlichte zit gevraagd 3 tot 4 galopsprongen vóór, tijdens en 3 tot 4 galopsprongen na de sprong.
    - Een onafhankelijke zit met een stil onderbeen waarbij de hak het laagste punt is; de ruiter moet soepel en in balans zitten mee zijn met de beweging en het paard en staat stellen om op de juiste wijze te springen
    - De Hulpen moeten subtiel maar wel effectief zijn.
  3. **Harmonie tussen ruiter en paard: 1x**
  4. **Draf: 1x** Grondtempo: het ritme van de draf en gecontroleerde drang naar voren; het Fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
  5. **Galop: 1x** Grondtempo: het ritme van de galop en gecontroleerde drang naar voren; het Fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
  6. **Presentatie: 1x**
    - De totale verzorging van deelnemer, fjordenpaard en harnachement.
    - Binnenrijden, halthouden en groeten.

Overzicht beoordeling Klasse L, M en Z

1. **De wijze van rijden: 3 x**
  - Correct aanrijden: Gereden lijn naar en van de sprong o.a. recht aanrijden van de hindernis, daarbij tevens de gereden lijn van de wendingen. Het paard in de afzet, op de sprong en in de landing op het midden van de hindernis en in de juiste galop door de wendingen.
  - Algemene uitstraling: De ontspannen, attente en ongedwongen houding en beweging van het paard.
2. **Houding en zit: 3x**
  - In de klassen A & B wordt de verlichte zit gevraagd 3 tot 4 galopsprongen vóór, tijdens en 3 tot 4 galopsprongen na de sprong.

- Een onafhankelijke zit met een stil onderbeen waarbij de hak het laagste punt is; de ruiter moet soepel en in balans zitten mee zijn met de beweging en het paard en staat stellen om op de juiste wijze te springen
  - De Hulpen moeten subtiel maar wel effectief zijn.
3. **Harmonie tussen ruiter en paard: 1x**
  4. **Galop: 2x** Grondtempo: het ritme van de galop en gecontroleerde drang naar voren; het Fjordenpaard gaat vloeiend en in balans.
  5. **Presentatie: 1x**
    - De totale verzorging van deelnemer, fjordenpaard en harnachement.
    - Binnenrijden, halhouden en groeten.

Minimale resultaat voor het behalen van een certificaat:

Maximale score is 100 punten.

Behaald met minpunten:

Klasse	3x wijze van rijden	3x houding en zit	Harmonie	Draf	Galop	Presentatie	Totaal
A	18	18	6	6	6	6	60
B	18	18	6	6	6	6	60
B voor doorstroom	21	21	7	7	7	7	70
Klasse	3x wijze van rijden	3x houding en zit	Harmonie	Galop 2x	Presentatie		Totaal
L	18	18	6	12	6		60
M	18	18	6	12	6		60
Z	18	18	6	12	6		60

- + Maximaal 8 strafpunten oploopt in het parcours.
- + Het parcours binnen de toegestane tijd heeft afgelegd.
- + Voor de theoretisch gevraagde kennis, behorende bij de B, L, M, Z gebruiks-proef, minimaal een 6 heeft gehaald.

8.4.3.1 FjordRASE mannen

Algemene bepalingen.

- a. Dit reglement dient in samenhang met het AFRR te worden gelezen. Bij strijdigheid prevaleren de bepalingen in dit men reglement. Voor wat betreft de regels voor deelname van paard en deelnemer wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.6.
- b. De deelnemer is vrij in de manier en stijl van rijden; er wordt een ontstaande aanleuning van het paard verwacht zonder verzet, niet tegen de hand, niet achter de loodlijn of te diep.
- c. Elke deelnemende combinatie moet startgerechtigd zijn voor de rubriek(en) waarvoor hij zich heeft opgegeven.
- d. De groom mag tijdens de proef niet spreken, behalve het voorlezen van de proef.
- e. De kwalificatiedeskundige kan een deelnemer uitsluiten wanneer hij denkt dat de deelnemer niet meer in staat is om de proef op reglementaire wijze voort te zetten.
- f. Een deelnemer die om welke reden dan ook niet verder wenst deel te nemen kan besluiten de proef vrijwillig te beëindigen. Een deelnemer die de proef vrijwillig beëindigt kan opnieuw deelnemen aan een andere proef, mits de beëindiging niet op veterinaire gronden was of de deelnemer gediskwalificeerd is door de kwalificatiedeskundige.
- g. Alleen de deelnemer mag gedurende een proef de leidsels, zweep en rem hanteren. Overtreding hiervan heeft uitsluiting tot gevolg.
- h. Het is een deelnemer niet toegestaan om tweemaal met hetzelfde paard in dezelfde rubriek te starten.
- i. In geval van kreupelheid deelt de (voorzitter van de) kwalificatiedeskundige de deelnemer direct mede dat de combinatie wordt uitgesloten.

Bepaling voor bij het mannen.

De deelnemer is verplicht tijdens de gehele proef een zweep in de hand te houden. De zweep moet van dusdanige lengte zijn dat het (voorste) paard aan de schouder geraakt kan worden.

8.4.3.2. Soorten aanspanningen.

De volgende soorten aanspanningen moeten in een afzonderlijk klassement worden opgenomen: enkelspan, tweespan, tandem en vierspan, randem en klavertje Drie.

8.4.3.3. Fjordenpaard, deelnemers en grooms.

- De inzet van deelnemers en Fjordenpaarden op een wedstrijddag is geregeld in Hoofdstuk 3 artikel 3 van het AFRR.
- De groom dient minimaal 14 jaar oud te zijn.
- De groom zit achter of naast de deelnemer.
- Wanneer een deelnemer jonger is dan 16 jaar, moet zijn groom 18 jaar of ouder zijn.
- In de rubriek enkelspan is een groom op het rijtuig toegestaan, maar niet verplicht.

8.4.3.4. Rijtuigen.

- Een rijtuig voor een enkelspan is uitgerust met 2 of 4 wielen en een rem.
- Indien het rijtuig is voorzien van een rem is het gebruik daarvan vrij.
- Misbruik van de rem moet altijd in de beoordeling tot uitdrukking worden gebracht.
- Als spoorbreedte wordt minimaal 125 cm aangehouden. Deze minimale is spoorbreedte verplicht. De spoorbreedte wordt op de grond, bij de achterwielen gemeten.

8.4.3.5. Toegestane hulp van derden.

- Hulp om ongelukken te voorkomen.
- Hulp aan een gekanteld rijtuig.
- Hulp aan het paard als dit in moeilijkheden is gekomen. De groom moet eerst zijn afgestegen voordat hulp van buiten mag worden geboden.
- Indien bij een calamiteit hulp van derden wordt geconstateerd wordt door de kwalificatiedeskundige vastgesteld of dit gevolgen heeft voor de deelnemer.

8.4.3.6. De menproeven

Verkennen van de ring.

- De dressuurrijbaan dient minimaal 20 x 40 meter te bedragen; voorkeur heeft de afmeting van 20 x 60 meter of 30 x 60 meter. De letters F, K, M en H dienen 10 meter uit de hoek te staan.
- Het verkennen van de ring is de eerste deelnemer toegestaan vanaf ten hoogste 3 minuten voor het begin van de betreffende rubriek; de daaropvolgende deelnemers mogen in het tijdsbestek liggend tussen het moment dat de voorgaande combinatie de ring heeft verlaten en het moment waarop het protocol van de vorige combinatie door de kwalificatiedeskundige gereed is, de ring verkennen. Nadat het (bel)signaal is gegeven, mag de combinatie in de ring blijven om de proef te beginnen.
- Indien een deelnemer van de gelegenheid tot het verkennen van de ring geen of slechts beperkt gebruik heeft gemaakt, moet hij onmiddellijk bij het betreden van de ring met de proef beginnen, nadat het (bel)signaal is gegeven.
- Het verkennen van de ring geldt voor alle klassen en mag in stap, draf (en afhankelijk van het gevraagde niveau in galop).
- Indien er in een volledig afgezette ring wordt gereden, is de deelnemer ervoor verantwoordelijk dat de ring, na het binnenrijden bij A, gesloten wordt door een helper bij afwezigheid van de ringmeester.

8.4.3.7. Uitvoering van de menproeven.

- Voorlezen.
De proeven mogen vanaf de zijkant van de ring of vanaf het rijtuig worden voorgelezen. De voorlezer moet correct gekleed zijn. Indien de voorlezer een verkeerde opdracht geeft, waardoor een vergissing in het programma wordt gemaakt, is de deelnemer hiervoor verantwoordelijk. De deelnemer wordt geacht de proef te kennen.
- Binnenkomen.
Een deelnemer moet zijn proef binnen 60 seconden na het startsignaal aanvangen. Indien de deelnemer dit niet doet, kan uitsluiting volgen.
- Begin/einde proef.

Een proef begint op het moment van binnenkomen van de combinatie bij A en eindigt aan het einde van de proef bij het verlaten van de ring bij A.

d. Groeten.

Bij het halt houden voor de kwalificatiedeskundige neemt de deelnemer de leidsels in de linkerhand. De zweep heeft de deelnemer in de rechterhand. De groet brengt de deelnemer met de zweep door deze rechtop, met de handpalm naar het gezicht toe, ter hoogte van de kin, voor het lichaam te houden.

e. Fout in de proef.

= Indien een deelnemer een fout in de proef maakt wordt dit bestraft als een vergissing in het programma. In beginsel mag een deelnemer geen onderdeel van de proef opnieuw doen, behalve wanneer er door de kwalificatiedeskundige is beslist dat er een vergissing in het programma is gemaakt.

= Wanneer een deelnemer echter begonnen is aan de uitvoering van een bepaald onderdeel van de proef en hij probeert vervolgens op eigen initiatief hetzelfde onderdeel te herhalen, moet de kwalificatiedeskundige uitsluitend de eerste keer dat dit onderdeel werd uitgevoerd in ogenschouw nemen voor de waardering en dit handelen van de deelnemer tegelijk bestraffen als een vergissing in het programma.

f. Vergissing in het programma.

= Alle oefening die in de proef worden gevraagd, moeten in de aangegeven volgorde worden uitgevoerd. Gebeurt dat niet, dan is er sprake van een vergissing. Wanneer een deelnemer zich vergist moet (de voorzitter van) de kwalificatiedeskundige de deelnemer door middel van een (bel)signaal waarschuwen.

= De (voorzitter van de) kwalificatiedeskundige wijst de deelnemer het punt aan, waarop met de proef moet worden doorgedaan, onder vermelding van het volgende onderdeel, dat moet worden uitgevoerd. De deelnemer, die zich niet houdt aan de aanwijzing van de kwalificatiedeskundige kan, ter beoordeling van de kwalificatiedeskundige, worden uitgesloten.

= Indien de deelnemer zich vergist in het voorgeschreven programma, maar het geven van een (bel)signaal daarentegen de vloeiende voortgang van de proef onnodig zou belemmeren, wordt het aan het oordeel van (de voorzitter van) de kwalificatiedeskundige overgelaten of deze deelnemer al dan niet op deze vergissing attent wordt gemaakt door het geven van een (bel)signaal.

8.4.3.8. Wijze van beoordelen.

a. De eindcijfers.

Daarnaast wordt in de klassen B en L een cijfer toegekend aan de verzorging van de deelnemer, paard(en), harnachement en rijtuig.

Vanaf de klasse M wordt dit onderdeel uitgebreid tot "impuls en verzameling".

Naar gelang het niveau worden de beoordelingsfactoren aangepast.

- De zuiverheid in stap: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in draf: Takt, regelmaat en ruimte
- De zuiverheid in galop: Takt, regelmaat en ruimte
- Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de koetsier opgewekt en beheerst.
- Het goed doorrijden van de hoeken en wendingen: Nauwkeurigheid van het rijden op de letters, wendingen en lijnen.
- De gehoorzaamheid en rust van het Fjordenpaard: Reactie, rust en betrouwbaarheid van het Fjordenpaard.
- De houding en zit van koetsier: correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, soepel en ongedwongen.
- Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
- Harmonie: Het gevoel van de koetsier en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.
- Algemene indruk/totaal beeld van de combinatie: Rust van het geheel en netheid/correctheid.

- Presentatie en verzorging van het geheel: Fjordenpaard en koetsier: Conditie en toilettering van het Fjordenpaard, het harnachement, de kleding en verzorging van de ruiter.
- b. Positie van de kwalificatiedeskundige.
Wanneer er sprake is van 1 kwalificatiedeskundige neemt deze plaats bij C (op minimaal 3 meter van de ring).
Bij twee Kwalificatiedeskundige neemt de hoofdkwalificatiedeskundige plaats bij C en de tweede kwalificatiedeskundige bij B of E.
Indien er bij B of E geen ruimte is, neemt de tweede kwalificatiedeskundige plaats aan de korte zijde, twee meter uit de hoefslag.
- c. Toekennen van punten.
De Kwalificatiedeskundige kennen hun punten individueel toe.
Elke verandering van een van een figuur moet worden ingezet zodra de neus van het paard het aangegeven punt heeft bereikt.
- d. Spannen.
Twee- en vierspannen worden beoordeeld als een geheel en niet als individuele paarden.
De definitie van de gangen zijn van toepassing op alle typen en rassen paarden.

Strafpunten.

Deelnemers krijgen de volgende strafpunten:

Wanneer de gehele aanspanning de dressuur- ring verlaat	Uitsluiting
Wanneer de groom afstijgt (telkens)	5 strafpunten
Het dragen van bandages, strijklappen of pees-beschermers: tijdens de proef *	10 strafpunten
Wanneer de deelnemer afstijgt (telkens)	10 strafpunten
Wanneer het/een paard kreupel is	Uitsluiting
Wanneer het rijtuig is gekanteld	Uitsluiting
Wreedheid t.o.v. het paard of wangedrag van de deelnemer of begeleider /groom	Diskwalificatie

Wanneer een deel van de aanspanning buiten de ring komt, moet de deelnemer gestraft worden voor onnauwkeurigheid in de proef. Dit komt in het cijfer tot uitdrukking.

*: bij constatering door de kwalificatiedeskundige hiervan moet de deelnemer halthouden en deze terstond verwijderen, daarna mag de proef vervolg worden.

Indien een overtreding op de reglementaire bepalingen, zoals vermeld in dit reglement, niet in het hierboven vermelde overzicht voorkomen, is het ter beoordeling aan (de voorzitter van) de kwalificatiedeskundige welke maatregel er op gelegd wordt.

8.4.3.9. Algemeen vaardigheid mennen

- a. Een FjordRASE-proef is een wedstrijd, die tot doel heeft de behendigheid, gehoorzaamheid, het respect van het paard voor de hindernis en het rijgebruik van de deelnemer te tonen.
- b. Het is een wedstrijd waarbij een combinatie in een parcours met hindernissen wordt beoordeeld.
- c. Wanneer de deelnemer fouten maakt, zoals het afrijden van een balletjes, weigeren en het overschrijden van de toegestane tijd wordt hij hiervoor bestraft.
- d. Winnaar van de wedstrijd is de deelnemer, die het minst aantal fouten maakt, het parcours in de snelste tijd aflegt of het hoogste aantal punten behaalt, al naar gelang het type van de wedstrijd.

8.4.3.10. Parcours.

Bij het gebruik wordt een parcours uitgezet met maximaal 29 doorgangen (poort) waarop ballen zijn gelegd. Het is de bedoeling om het parcours foutloos, in de juiste volgorde en binnen de gestelde tijd af te leggen. Wordt er een kegel geraakt waardoor er een bal afvalt levert dit 5 strafpunten op (per poort). Ook bij te laat finishen krijgt men strafpunten.

8.4.3.11. Soorten aanspanningen.

De volgende soorten aanspanningen moeten in een afzonderlijk klassement worden opgenomen:

- = enkelspan Fjordenpaard;
- = tweespan Fjordenpaard;

= tandem Fjordenpaard en
= vierspan Fjordenpaard.
Het rijden in handicap behoort tot de mogelijkheid.

8.4.3.12. Klassen.

Bij het gebruik kennen we de klassen B, L, M, Z en ZZ.

De breedte van de te rijden poorten (hindernissen) is de breedte van de koets gemeten bij de achterwielen op de grond plus:

Klasse B	Plus 30 cm
Klasse L	Plus 25 cm
Klasse M	Plus 20 cm
Klasse Z	Plus 20 cm

De poorten in het parcours zijn niet geneutraliseerd als men erdoorheen is gereden. Dit is wel het geval bij samengestelde hindernissen in de gebruik of marathon, deze zijn na het passeren van de poort neutraal.

8.4.3.13. Aantal starts.

- Op een wedstrijddag mag een deelnemer in de dressuur en in het gebruik, per klasse of rubriek maximaal drie verschillende spannen starten.
- Op een wedstrijddag mag een paard in de dressuur met dezelfde deelnemer niet meer dan tweemaal uitkomen in twee verschillende rubrieken.
- Indien twee deelnemers op dezelfde wedstrijddag van hetzelfde paard gebruik maken, mogen zij onverminderd in de dressuur elk tweemaal met het paard uitkomen.
- Met één paard mogen meer startgerechtigde combinaties gevormd worden, waarbij de hieronder genoemde bepalingen in acht genomen moeten worden:
  - Een paard mag op één wedstrijddag, al dan niet door dezelfde deelnemer, maximaal 4 maal worden gestart, waarvan maximaal tweemaal in de FjordRASE-proef.
  - Start het paard tweemaal met verschillende deelnemers in dezelfde dressuurrubriek, dan moet de tijd tussen de twee starts minimaal 30 minuten zijn.

8.4.3.14. Officials

- Bij gebruikswedstrijden is 1 kwalificatiedeskundig per ring verplicht.
- Kampioenschappen dienen bij voorkeur door 2 Kwalificatiedeskundige per proef te worden beoordeeld.

8.4.3.15. Fjordenpaard, deelnemers en grooms.

- De inzet van een Fjordenpaard op een wedstrijddag is gekoppeld aan hetgeen gesteld is in Hoofdstuk 1, artikel 3 van het AFRR.
- Fjordenpaarden mogen aan gebruikswedstrijden deelnemen als ze de leeftijd van 4 jaar hebben bereikt.
- Een hengst dient op het wedstrijdterrein gedurende de periode dat het dier niet gereden wordt, zoveel mogelijk in een afgesloten ruimte (trailer, paardenbox) te worden geplaatst.
- Deelnemers mogen deelnemen aan een enkelspan wedstrijd als zij de leeftijd van 14 jaar hebben bereikt.
- Wanneer een deelnemer deelneemt met een of meerdere hengsten moet de deelnemer minimaal 14 jaar oud zijn en de combinatie moet minimaal L1 dressuur/L mannen geklasseerd zijn (geweest).
- Voor deelname aan een wedstrijd voor twee- of meerspannen geldt een minimale leeftijd van 18 jaar.
- De groom dient minimaal 14 jaar oud te zijn.
- De groom zit achter of naast de deelnemer.
- Wanneer een deelnemer jonger is dan 16 jaar, moet zijn groom 18 jaar of ouder zijn.
- In de rubriek enkelspan is een groom op het rijtuig toegestaan, maar niet verplicht.

8.4.3.16. Vaardigheid

1. Een FjordRASE-proef is een wedstrijd, die tot doel heeft de behendigheid, gehoorzaamheid, het respect van het paard voor de hindernis en het rijgebruik van de deelnemer te tonen. Het is een wedstrijd waarbij een combinatie in een parcours met hindernissen wordt beoordeeld.
2. Wanneer de deelnemer fouten maakt, zoals het afrijden van een balletjes weigeren en het overschrijden van de toegestane tijd wordt hij hiervoor bestraft. Winnaar van de wedstrijd is de deelnemer, die het minste aantal fouten maakt, het parcours in de snelste tijd aflegt of het hoogste aantal punten behaalt, al naar gelang het type van de wedstrijd.
3. Een wedstrijd gevende organisatie mag varianten uitschrijven, mits die vooraf goedgekeurd zijn door het Vereniging.
4. Een combinatie die aan een bijzondere gebruikswedstrijd wil deelnemen moet eerst hebben deelgenomen aaneen, tijdens de desbetreffende wedstrijd verreden, daaraan voorafgaande klassieke FjordRASE-proef.
5. Een klassieke FjordRASE-proef wordt beoordeeld met een van tevoren vastgestelde toegestane tijd.
6. Een veiligheidshelm welke voldoet aan de veiligheidsnorm (EN 1384) is verplicht voor deelnemers en grooms, op straffe van uitsluiting.
7. Indien een deelnemer vanuit zijn positie op de bok de molenrem niet kan bedienen is het vanuit veiligheidsoverwegingen toegestaan dat de groom deze bedient.

Kegels.

- a. Kegels die een hindernis vormen zijn minimaal 30 cm hoog en zijn van onverwoestbaar kunststof vervaardigd. De bal wordt in de uitholling boven op de kegel geplaatst, zodanig dat de bal slechts valt wanneer de kegel wordt aangeraakt. De ballen moeten allemaal van hetzelfde materiaal gemaakt zijn en identiek zijn.
- b. Alle hindernissen met slechts twee kegels zijn enkelvoudige hindernissen. De positie van een van beide kegels moet op de grond gemarkeerd worden zodat dezelfde plaats van de hindernis gedurende de gehele proef gehandhaafd blijft.
- c. De minimale afstand tussen de hindernissen is bij vierspannen en tandem paarden 15 meter, voor de overige rubrieken is dat 12 meter.

Samengestelde hindernissen.

- a. Een samengestelde hindernis kan opgebouwd worden uit menkegels of uit onderdelen van hindernismateriaal uit de springsport. Die elementen moeten 40 à 60 cm hoog zijn. Iedere groep kegels of elementen van hindernis-materiaal moet duidelijk herkenbaar zijn als een onderdeel van de meervoudige hindernis en gemerkt A, B, C of D.
- b. Een meervoudige hindernis mag uit niet meer dan drie doorgangen bestaan, behalve de slalom, zigzag, dubbele box of dubbele U.
- c. Behalve voor de zigzag, slalom, dubbele box en dubbele U geldt dat een meervoudige hindernis niet langer dan 30 meter mag zijn gemeten in de as van de route.
- d. In een parcours mogen niet meer dan drie meervoudige hindernissen zijn opgenomen (slalom, zigzag, L, dubbele L, box, dubbele box, U of dubbele U).
- e. De slalom en zigzag zijn "open" meervoudige hindernissen, bestaande uit kegels. L, dubbele L, box, dubbele box, U en dubbele U zijn "gesloten" meervoudige hindernissen, bestaande uit kegels en/of springbalken.
- f. Open meervoudige hindernissen mogen ten alle tijde tijdens het parcours doorsneden worden.

Slalom, zigzag.

- Een slalom bestaat uit niet meer dan vier kegels in een rechte lijn met afwisselend links en rechts de letter A, B, C en D. 3 strafpunten per afgeworpen bal.
- Een zigzag bestaat uit maximaal vier paar kegels, afwisselend links en rechts opgesteld ten opzichte van een rechte lijn. De kegels moeten uitgelijnd worden op de voorzijde, het midden (de bal) of de achterzijde. Voor het afwerpen van één of twee ballen per doorgang worden 3 strafpunten toegekend.

Afstand tussen de kegels bij een slalom in meters:	
---	--

Vierspan en tandem	10
Tweespan paard en enkelspan paard	8
Afstand tussen de kegels bij een zigzag in meters:	
Vierspan en tandem	10
Tweespan paard en enkelspan paard	10

Vaardigheidsparcours extra bepalingen

- 1. Veiligheidseisen:** Veiligheid van deelnemers en de dieren staat hoog in het vaandel. De deelnemer is verplicht tijdens de gehele proef een zweep in de hand te houden. De zweep moet van dusdanige lengte zijn dat het (voorste) paard aan de schouder geraakt kan worden. Alleen de deelnemer mag gedurende de proef de leidsels, zweep en rem hanteren. Behoudens de jeugdrubriek (tot en met 16 jaar) heeft overtreden hiervan uitsluiting tot gevolg. Indien een deelnemer vanuit zijn positie op de bok de molenrem niet kan bedienen is het vanuit veiligheidsoverwegingen toegestaan dat de groom deze bedient. Voor de wedstrijdenreeks is geen kledingvoorschrift, wel is het verplicht om een EN 1384 goedgekeurde veiligheidshelm te dragen. Dit geldt voor de menner en de groom(s). Het tuig moet veilig en in goede staat verkeren, goed passend op het paard. Het paard moet correct aangespannen zijn voor het rijtuig. Hulpteugels zijn voor deelname aan het klassement niet toegestaan. Het gebruik van bandages, beenbeschermers, springschoenen zijn toegestaan.
- 2. Klasse indeling:** Tijdens de wedstrijdreeks worden de volgende klassen gehanteerd. Wanneer er minder dan 3 deelnemers zijn voor een klasse kan deze worden samengevoegd met een andere klasse. Deze nieuwe klasse zal dan in handicap verreden worden.
- 3. Deelname:** Het is een deelnemer niet toegestaan om tweemaal met hetzelfde paard deel te nemen aan de wedstrijdreeks. Deelnemers, die met 2 combinaties deelnemen hebben recht op interval van tenminste 6 combinaties op de startlijst tussen de door hen te starten paarden. In geval van kreupelheid deelt de ringmeester de deelnemer direct mee dat hij niet mag starten.
- 4. Vrijwilligers:** Om de wedstrijdreeks te kunnen organiseren zijn hiervoor een tal van vrijwilligers nodig. Enkele van hen voor de schermen, anderen achter de schermen. De ringmeester, parcourshulp en tijdswaarnemer mogen niet gehinderd worden in de uitvoering van hun werkzaamheden. De activiteiten-commissie fungeert als toezichthouder en tevens de hoofdkwalificatiedeskundige gedurende de wedstrijden reeks. Het niet opvolgen van aanwijzingen van bovengenoemde kan leiden tot maatregelen.

Algemene regels vaardigheid

Om de wedstrijd in goede banen te laten verlopen willen we eenieder vragen om op de juiste manier deel te nemen aan de wedstrijd.

- 1. In-en uitrijden:** Het inrijden van de aanspanning, daarvoor is een beschikbaar gesteld terrein aanwezig, daar kan men tevens uitstappen.
- 2. Het parcours:** Een FjordRASE-proef is een wedstrijd welke tot doel heeft de behendigheid, gehoorzaamheid, het respect van het paard voor de hindernis en het rijgebruik van de deelnemer te tonen. Bij het maken van fouten in het parcours zal de deelnemer hierop bestraft worden door middel van strafseconden. Diegene met het minst aantal seconden zal zichzelf winnaar mogen noemen. De deelnemer dient voorafgaand aan zijn start aanwezig te zijn bij de ringmeester. De deelnemer mag na aanwijzing van de ringmeester het parcours betreden, wanneer de tijdswaarnemer belt is de deelnemer vrij om te starten binnen 30 seconden. De startlijn wordt gekenmerkt door een rode en een witte vlag, rood

rechts en de witte links. Na de start is de finishlijn neutraal en mag deze genomen worden op weg naar een andere hindernis.

De hindernissen in het gebruiksparcours worden voornamelijk gevormd door kegels welke minimaal 30 cm hoog zijn. De bol wordt in de uithollingeng boven op de kegel geplaatst, zodanig dat de bal slechts valt wanneer de kegel wordt geraakt. Alle ballen moeten identiek zijn aan elkaar. Alle 5 hindernissen met slechts twee kegels zijn

enkelvoudige hindernissen. De positie van de rechterkegel moet op de grond gemarkeerd staan zodat dezelfde plaats van de hindernis gedurende de gehele proef gehandhaafd blijft.

De minimale afstand tussen de verschillende hindernissen is 10 meter. De samengestelde hindernis kan opgebouwd worden uit kegels of uit onderdelen van hindernismateriaal uit de springsport.

Die elementen moeten minimaal 40 cm hoog zijn. Iedere groep kegels of elementen van hindernismateriaal moet duidelijk herkenbaar zijn als onderdeel van een meervoudige hindernis en gemerkt A, B, C of D. Een meervoudige hindernis mag niet uit meer dan vier doorgangen bestaan.

Het nummer van iedere hindernis moet op een bord worden aangegeven dat bij de ingang van iedere enkelvoudige of meervoudige hindernis is geplaatst.

In het parcours mogen niet meer dan twee meervoudige hindernissen zijn opgenomen.

De nummering van de hindernissen zal gebeuren met borden welke aan de rechterkant van de hindernis zijn geplaatst.

De volgende te rijden hindernis moet zichtbaar zijn bij de huidige hindernis waarin de deelnemer zich bevindt.

Het is toegestaan een hindernis welke al gereden is opnieuw te rijden op weg naar de volgende hindernis. Wel brengt dit risico met zich mee. Tijdens het parcours kan er door de tijdwaarnemer gebeld worden, dit betekent uitsluiting voor de deelnemer. Dit kan voorkomen doordat de deelnemer dieronvriendelijk het parcours rijdt. Pas na het nemen van de laatste poort is de finishlijn weer gesloten zodat de deelnemer kan finishen.

Het verlaten van het parcours moet in stap. Wanneer dit niet gebeurt zal er een waarschuwing plaatsvinden. Na twee waarschuwingen zullen hiervoor strafpunten worden gerekend.

Om de moeilijkheidsgraad tijdens de wedstrijdreeks op te bouwen zal de doorgang van de hindernissen smaller worden.

Toegestane hulp van derden, in alle gevallen heeft dit gevolgen voor de deelnemer.

- Hulp om ongelukken te voorkomen
- Hulp bij een gekanteld rijktuig
- Hulp aan paarden die in moeilijkheden zijn gekomen (hierbij moeten eerst de grooms zijn afgestapt).

Het voorzeggen van het parcours is niet toegestaan en zal uitsluiting tot gevolg hebben voor de deelnemer.

8.4.3.17. Strafpunten

Na afloop van iedere competitieavond zal er een algemeen - en een groepsklassement worden opgesteld. In het klassement wordt de snelst verreden tijd genoteerd inclusief de eventuele straf tijd.

Strafpunten	Strafseconden
Afrijden van een bal	5
Het rijden zonder zweep	5
Afstijgen van de groom (per keer)	5
Omrijden van een kegel	10
Omrijden van hindernismateriaal	10
Afstijgen van de menner (per keer)	20
Afstijgen van de ruitser (per keer)	20
Verkeerd parcours (hersteld)	20
Veelvuldig zweepgebruik	20
Het verlaten van het parcours in draf of galop	20
Het rijden zonder cap	Diskwalificatie
Uitspannen	Diskwalificatie
Verkeerd parcours (niet hersteld)	Diskwalificatie
Val van het paard	Diskwalificatie
Kantelen rijktuig	Diskwalificatie

Deelnemers kunnen de volgende strafpunten krijgen of maatregelen worden opgelegd:	
Te vroeg of te laat binnenkomen	5
Binnenkomen zonder zweep, de zweep laten vallen of de zweep neerleggen:	5
Wanneer de deelnemer binnenkomt zonder schootkleed, handschoenen of veiligheidschap	5
Wanneer een groom binnenkomt zonder veiligheidschap of handschoenen.	5
Vergissing in het parcours 1 ^e maal	2
Vergissing in het parcours 2 de maal	4
Vergissing in het parcours 3 de maal	Uitsluiting
Wanneer enig deel van de aanspanning buiten de ring komt, moet de deelnemer in beoordeling van gestraft worden voor onnauwkeurigheid onderdeel van de figuur	
Wanneer de gehele aanspanning de dressuurring verlaat tijdens de proef	Uitsluiting
Wanneer 1 of meer grooms afstijgen, 1 ^e incident per groom	5
2 ^e incident per groom	10
3 ^e incident per groom	Uitsluiting
Wanneer de deelnemer afstijgt	20
Wanneer het paard/een v/d paarden kreupel is	Uitsluiting
Wanneer het rijtuig is gekanteld	Uitsluiting
Dragen van bandages, strijklappen of peesbeschermers tijdens de dressuur proef	10

8.4.3.18. De samengestelde menwedstrijd (SGWM)

Bij de samengestelde menwedstrijd neemt een aanspanning deel aan drie verschillende wedstrijdonderdelen. Het resultaat van deze drie onderdelen gezamenlijk, bepaalt het eindklassement; vandaar de term 'samengesteld'.

De drie onderdelen zijn: dressuur, marathon en gebruik. De meeste samengestelde wedstrijden worden in twee dagen verreden; dan vinden dressuur en gebruik plaats op de eerste dag en de marathon op de tweede dag. Het komt ook voor dat alle onderdelen op één dag plaatsvinden. Een hogere klasse, betekent een hogere moeilijkheidsgraad in de dressuur, kortere toegestane trajecttijden in de marathon en smallere doorgangen in het gebruik.

Een samengestelde wedstrijd bestaat dus uit:

- Proef A: een dressuurproef
- Proef B: de marathon
- Proef C: een gebruiksparcours

De dressuur: Onderdeel A

Het onderdeel dressuur wordt verreden in een ring min. 20 x 40 meter voor de klasse B en L de Hogere klasse 30 x 60 meter. De proef duurt ongeveer 8 minuten en alle deelnemers rijden per rubriek dezelfde proef. De deelnemers worden beoordeeld door een of twee Kwalificatiedeskundige. De dressuur is bedoeld om de rust, de regelmaat van de gangen, de harmonie, de soepelheid, de drang naar voren en de juiste houding van de paarden in beweging te beoordelen. Tevens wordt de deelnemer beoordeeld op zijn stijl van rijden, nauwkeurigheid van de figuren en zijn beheersing van het span, uiterlijke verzorging van de rijder en de groom(s), de conditie, de onderlinge overeenstemming en verzorging van de paarden, het tuig en het rijtuig.

De marathon: Onderdeel B

De marathon, ook wel uithoudingsproef genoemd, is het zwaarste en meest spectaculaire wedstrijdonderdeel. Het te rijden traject is maximaal 18 kilometer lang en heeft drie fasen. Het eerste gedeelte is het A-traject dat 5 tot 8 kilometer lang is. Dit traject moet worden afgelegd in een vastgestelde snelheid; deze snelheid is ook weer afhankelijk van de klasse en het feit of er met pony's of paarden wordt

gereden. Daarna volgt traject B dat bestaat uit een kilometer stappen. Te laat finishen in de trajecten levert strafpunten op, maar te vroeg ook. Hier ligt een belangrijke taak voor de groom (= de persoon achter op het rijtuig) om aan de hand van tabel en de stopwatch aanwijzingen te geven aan de koetsier.

Het laatste traject is het E-traject. Dit is 6 tot 9 kilometer lang en in dit traject zijn tevens 6 tot 8 vaste hindernissen opgenomen die zonder fouten en zo snel mogelijk genomen moeten worden. Elke seconde in de hindernis levert strafpunten op en ook het in verkeerde volgorde rijden van de diverse poortjes die in elke hindernis zijn opgenomen, elke hindernis bestaat meestal uit 6 doorgangen t.w. A t/m F. Om dit snel en foutloos te kunnen doen wordt voorafgaande aan de wedstrijd elke hindernis uitgebreid verkend en maken koetsier en groom samen een plan hoe elke hindernis het beste gereden kan worden. Tijdens het rijden van de hindernis treedt de groom als navigator op en heeft de (fysiek) zware taak om het rijtuig in balans te houden, wat door de snelheid waarmee wordt gereden een hele klus is. In de hindernissen gelden nog een aantal extra spelregels. Bij overtreding hiervan kan men extra strafpunten oplopen. Hierbij moet gedacht worden aan: afrijden van magneetpaaltjes; beide voeten op de grond van de groom(s); koetsier op de grond; herstelde en niet herstelde fout in het parcours; het omslaan van het rijtuig en het neerleggen van de zweep.

Voor het publiek zijn deze hindernissen het meest spectaculair en voor de paarden, de koetsier en de groom(s) het zwaarste onderdeel van de wedstrijd. Tijdens de verplichte rust in de marathon en na de finish worden de paarden daarom gecontroleerd door een dierenarts.

Het gebruik: onderdeel C

Het laatste onderdeel van de samengestelde menwedstrijd is de FjordRASE-proef, een proef die een beetje te vergelijken is met een springparcours van een concours hippique.

De FjordRASE-proef is bedoeld om de conditie, de gehoorzaamheid en de soepelheid van de paarden na de marathon te toetsen, alsmede de behendigheid en het vakmanschap van de rijder te beoordelen.

Het parcours is 500 tot 800 meter lang en bestaat uit maximaal 20 hindernissen.

Deze worden gemarkeerd met oranje kegels waarop een bal rust. De afstand (spoorbreedte) tussen de kegels wordt bepaald naar de klasse waarin men rijdt. Het parcours moet met een gemiddelde snelheid worden afgelegd en dit kan per rubriek verschillende.

Wanneer een deelnemer bijvoorbeeld een of meerdere ballen afwerpt (per poort maximaal 3 strafpunten) of de toegestane tijd overschrijdt, dan krijgt hij daarvoor strafpunten.

Een deelnemer wordt uitgesloten van deelname indien deze een poort mist of deze van de verkeerde zijde wordt gereden.

De resultaten van proef A, B en C worden bij elkaar opgeteld en bepalen het eindklassement van de samengestelde wedstrijd.

De minimarathon.

Een minimarathon is een combinatie van een gebruikswedstrijd en een marathon (max. 3 marathon hindernissen). Deze wedstrijd kan zowel indoor als outdoor (max. oppervlakte 3200 m²) worden verreden. Regels zie hierboven en elders in dit reglement

Hoofdstuk 9. Prix Caprilli– Proeven

9.1 Algemeen.

1. De Prix Caprilli proef levert een bijdrage aan het verbeteren van de conditie van Fjordenpaard en ruiter.
2. De proef is een combinatie van dressuurmatige oefeningen met het nemen van cavaletti's en het springen van enkele hindernissen.
3. Het geeft inzicht op de balans en houding van de ruiter.
4. Daarnaast is het een sportief onderdeel welke ingezet kan worden als wedstrijdvorm.
5. De dressuurmatige aanpak vormt de basis voor o.a. dressuur, springen en SGW.

9.2 Klassen.

Er wordt onderscheid gemaakt in Prix Caprilli proeven in de klasse A, B, L en M

9.3 Voorwaarden.

1. Het Fjordenpaard dient vrij te kunnen bewegen;
2. Het Fjordenpaard is ongedwongen in zijn bewegingen;
3. De aanwijzingen worden correct gehoorzaamt;
4. De bewegingen van het Fjordenpaard zijn rustig en soepel;
5. Ruiter en Fjordenpaard zijn in harmonie

Op deze manier kan de combinatie de Prix Caprilli proef op de juiste wijze afleggen.

9.4 Wat wordt er gevraagd?

Bij de dressuur wordt niet meer gevraagd dan nodig is in de betreffende klasse; dus eenvoudige lijnen die gereden moeten worden, waarbij met name aandacht is voor het voorwaarts gaan, de overgangen en evt. verruiming.

De hindernissen zijn eenvoudig en met een frontbreedte van ong. 4 meter. Ook hier geldt dat eenvoud het karakter vormt, immers het gaat om de gehoorzaamheid in de proef.

9.5 De rijbaan.

De afmeting van de rijbaan is min. 40 X 20 meter.

9.6 Reglementen.

Op de Prix Caprilli proeven is dit AFRR van toepassing.

9.7 Optoming.

Voor harnachement en kleding en hulpmiddelen zie Hoofdstuk 3.8. De proeven dienen op gladde tens (enkel of dubbel gebroken) gereden te worden.

9.8 Zweep.

Het rijden met een zweep is toegestaan (maximale lengte 75 cm). Gedurende het rijden van de proef behoeft de zweep niet steeds te worden overgenomen in de binnenhand.

Bij het groeten neemt de ruiter de zweep in de linkerhand.

9.9 Strafpunten.

Voor het dressuurmatige onderdeel van de Prix Caprilli proef is het onderdeel dressuur van het AFRR van toepassing, o.a.:

De strafpunten voor hindernissen bij een Prix Caprilli – proef zijn gelijk aan die van een springparcours o.a.: Voor een nadere uitleg c.q. reglementering wordt verwezen naar het AFRR.

Oorzaak	Strafpunten

Eerste ongehoorzaamheid	4
Tweede ongehoorzaamheid	8
Derde ongehoorzaamheid	Uitsluiting
Omverwerpen van de hindernis	4
Volte rijden	4
Doorkruisen van de startlijn	4
Val van paard, ruiter of beide	Uitsluiting
Rijden van een fout parcours	Uitsluiting

9.10 De hindernissen.

De hindernissen zijn eenvoudig van opzet, hetzij een steilsprong met grondbalk, hetzij een breedtesprong. De afmetingen van de hindernissen zijn aangepast aan de schofthoogte van het Fjordenpaard. Voor de juiste afmetingen zie bijlage 8 van het reglement:

Hoogte:	Breedte:
Klasse A: Maximaal 40 cm	Maximaal 50 cm
Klasse B: Maximaal 60 cm	Maximaal 60 cm
Klasse L: Maximaal 70 cm	Maximaal 70 cm
Klasse M: Maximaal 80 cm	Maximaal 80 cm

9.11 De beoordeling van de Prix Caprilli proef.

De Prix Caprilli proef wordt beoordeeld volgens het geldende protocol.

Op elke protocol worden o.a. de onderstaande onderdelen beoordeeld:

1. De zuiverheid in stap: Takt, regelmaat en ruimte
2. De zuiverheid in draf: Takt, regelmaat en ruimte
3. De zuiverheid in galop: Takt, regelmaat en ruimte
4. Het voldoende voorwaarts zijn en het zich laten rijden van het Fjordenpaard: De activiteit door de ruiter opgewekt en beheerst.
5. Het goed doorrijden van de hoeken en wendingen: Nauwkeurigheid van het rijden op de letters, wendingen en lijnen.
6. De gehoorzaamheid en rust van het Fjordenpaard: Reactie, rust en betrouwbaarheid van het Fjordenpaard.
7. De houding en zit van ruiter/amazone: In balans, correct, onafhankelijk, in het middelpunt van het zadel, correcte positie van bovenlichaam, arm, elleboog, hand, been en hak, soepel en ongedwongen.
8. De beenligging van de ruiter en de handhouding van de ruiter
9. De verlichte zit
10. Juistheid en effect van de hulpen: De invloed van de hulpen op de correcte uitvoering van de oefeningen, het gedoseerd geven van de hulpen, de gehoorzaamheid van het Fjordenpaard op de hulpen.
11. Harmonie: Het gevoel van de ruiter en de wijze waarop op het Fjordenpaard wordt ingewerkt, het op een sympathieke en paard-vriendelijke manier van rijden, correct gebruik van hulpmiddelen, Fjordenpaard heeft vertrouwen en is van goede wil.
12. Algemene indruk/totaal beeld van de combinatie: Rust van het geheel en netheid/correctheid.
13. Presentatie en verzorging van het geheel: Fjordenpaard en ruiter/amazone: Conditie en toilettering van het Fjordenpaard, het harnachement, de kleding en verzorging van de ruiter.

Een voorbeeld hiervan is:

= Eindscore onderdeel proef : x punten
 = Strafpunten onderdeel springen : y punten -

 Eindscore : z punten.

Hoofdstuk 10: Kampioenschappen

10.1. Algemeen.

1. V.F.G.F. kan elk jaar de landelijke kampioenschappen FjordRASE organiseren.
2. De Vereniging werkt het Vraag- en Dagprogramma uit in overleg activiteitencommissie FjordRASE
3. De in te zetten Kwalificatiedeskundige dienen voor te komen op de lijst van Kwalificatiedeskundige van FjordRASE.
4. De volgende disciplines maken in elk geval deel uit van het Vraagprogramma: dressuur, springen, mennen en meest harmonische gereden Fjordenpaard (merries, ruinen en hengsten). Eventuele aanvullingen hierop worden jaarlijks opgenomen in het Vraagprogramma.

10.2. Algemene Bepalingen van toepassing voor de kampioenschappen FjordRASE

1. De uitgeschreven kampioenschappen worden verreden volgens het Algemeen FjordRASE Reglement (AFRR) en de betreffende discipline-reglementen.
2. Erkenning reglementen, eigenaren van deelnemende Fjordenpaarden en de deelnemers behoren op de hoogte te zijn van het AFRR en de disciplinereglementen.
3. De Vereniging, de officials of andere dienstdoende personen aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot schade toegebracht aan paarden en/of andere eigendommen van de deelnemers/toeschouwers, dan wel voor schade voortvloeiend uit ongevallen van welke aard en oorzaak dan ook.
Eenvoudig door te starten geven de deelnemers aan op de hoogte te zijn van en in te stemmen met het Vraagprogramma en het AFRR.
4. Bepalingen vraagprogramma versus AFRR.
In alle gevallen waarin bepalingen van het Vraagprogramma en/of het AFRR c.q. de disciplinereglementen niet voorzien, beslist de kwalificatiedeskundige in overleg met de Vertegenwoordiger Fjordport en de organisatie.
5. De eigenaar van het deelnemende Fjordenpaard moet lid zijn van V.F.G.F
6. Deelnemer en paard dienen beide geregistreerd te zijn bij het Vereniging en startgerechtigd in de betreffende discipline klasse of rubriek.
7. De uit te schrijven kampioenschapsrubrieken worden opgenomen in het Vraagprogramma.
8. Startgerechtigdheid.
Deelnemende combinaties zijn in de betreffende kampioens-rubrieken startgerechtigd in de voor hen geldende hoogste gemeenschappelijke klasse (bijvoorbeeld: is het paard B-dressuur en de ruiter M-dressuur, dan moet de combinatie starten in de klasse B dressuur).
Voor de inzet van het Fjordenpaard wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.6.
9. Controle paardenpaspoort/chip/vaccinatie.
Tijdens de kampioenschappen kan er gecontroleerd worden op paspoort, chip en vaccinatie van het paard.
10. Klassement = Kampioen is de combinatie met de hoogste eindscore, uitgedrukt in punten dan wel percentages behaald in de betreffende kampioensrubriek.
Wordt er besloten tot het rijden van twee dressuurproeven, twee menproeven of twee springparcoursen dan worden de resultaten van beide proeven/parcoursen bij elkaar op geteld en geldt dit als eindresultaat.
11. Ex-aequo = Bij ex-aequo plaatsing voor de eerste plaats wordt er door de combinaties die daarvoor in aanmerking komen over gereden en geldt dit laatste als eindresultaat.
12. Protest = Protest tegen een besluit van een official wordt afgehandeld Hoofdstuk 2.5
13. Prijzen = De prijzen voor de kampioensrubrieken bestaan uit eremetaal en/of gebruiksvoorwerpen.
Prijsaanduiding vindt plaats door linten.
De kampioenen van de onderscheiden kampioensrubrieken ontvangen een kampioenslint.
14. Aan 1 op de 4 gestarte deelnemende combinaties of een gedeelte daarvan per rubriek wordt een prijs uitgereikt.
15. (Dier-)Geneeskundige hulp/Hoefsmid.

De vereniging draagt zorg voor de aanwezigheid van (dier-) geneeskundige hulp alsmede van een hoefsmid op de wedstrijd-accommodatie op afroep. Bij gebruikmaking van de diensten van deze functionarissen zijn de daaraan verbonden kosten voor rekening van betrokken deelnemer.

16. Voorwaarden om te starten bij de kampioenschappen.
Aan de kampioenschappen mag een deelnemer in de kampioens-disciplines dressuur, springen en mennen met maximaal 4 paarden deelnemen en in die voor het meest harmonische gereden Fjordenpaard met 1 paard. Het starten met 2 paarden in dezelfde kampioensrubriek is toegestaan.
17. Indien een combinatie aan een competitie heeft deelgenomen in een bepaalde klasse, kan hij in die klasse op het kampioenschap starten, ongeacht het feit dat hij een hoger gebruikscertificaat kort voor het starten op het kampioenschap heeft behaald (max. 3 mnd.).
18. Controle optoming en tenue = Deelnemers dienen er rekening mee te houden dat er - alvorens tot de ring toegelaten te worden - controle zal plaats vinden van de reglementaire correctheid van de optoming van het paard, de menwagen en van het tenue van de ruiter/menner. Een en ander conform Hoofdstuk 3.8
19. Dagprogramma = Het dagprogramma van de kampioenschappen wordt aan de hand van de inschrijvingen opgesteld en tijdig gepubliceerd via de website. Daarnaast ontvangen de deelnemers het dagprogramma via de –email (indien bekend).
20. Afmeldingen = Indien een deelnemer zich in de week voorafgaande aan de kampioenschappen afmeldt voor een rubriek zonder een dokters- of dierenartsverklaring te overleggen, blijft het inschrijfgeld verschuldigd.
21. Publicatie Vraagprogramma = Het volledige Vraagprogramma van de kampioenschappen FjordRASE wordt tijdig op de website van het Vereniging geplaatst.
22. Deelnemers dienen zich middels het inschrijfformulier, dat onderdeel uitmaakt van het Vraagprogramma, aan te melden binnen de daarvoor aangegeven datum.
23. Algemeen = In alle gevallen waarin de bepalingen in het Vraag- en Dagprogramma niet voorzien beslist de Vertegenwoordiger in overleg met de wedstrijdleiding en de kwalificatiedeskundige.

Hoofdstuk 11. Meest harmonische gereden Fjordenpaard

11.1 Algemeen

Doel: het bevorderen van het Fjordenpaard in het algemeen gebruik door middel van het afleggen van het onderdeel meest harmonische gereden Fjordenpaard onder het zadel of aangespannen.

11.2 Inzetten van het Fjordenpaard

De combinatie rijdt mee in de gemeenschappelijk behaalde hoogste klasse van het FjordRASE gebruikssysteem.

Voor maximale inzet van het Fjordenpaard wordt verwezen naar Hoofdstuk 3.6

11.3 Kleding en harnachement van de combinatie

De deelnemer dient conform Hoofdstuk 3.8, onderdeel "onder het zadel" gekleed te zijn.

Het harnachement is gelijk aan de dressuur en het menen Hoofdstuk 3.8.

Er mag gereden worden met onderlegger, mist deze geen corrigeerde werking heeft. Dit op basis van het FjordRASE reglement en op basis van de beslissing van de jury.

Hulpmiddelen

Bij het meest harmonische gereden Fjordenpaard onder het zadel moet er een keuze worden gemaakt uit sporen of zweep. Beiden is niet toegestaan. Beenbeschermers zijn niet toegestaan.

Harnachement en hulpmiddelencontrole

Voor aanvang van het rijden vindt er altijd een harnachement en hulpmiddelen controle plaats. Dit wordt gedaan door de kwalificatiedeskundige of en daarvoor aangewezen persoon.

De door de kwalificatiedeskundige gemaakte opmerkingen en toe te passen veranderingen moeten worden opgevolgd. Daarover is geen discussie mogelijk.

11.4 Beoordeling

Onder het zadel:

1. Wijze van gaan in stap
2. Wijze van gaan in draf
3. Wijze van gaan in galop
4. Overgangen
5. Teugelvoering en handhouding, houding en zit
6. Juistheid en effect van de hulpen
7. Impuls en souplesse het voorwaarts zijn en het zich laten rijden
8. Karakter, gehoorzaamheid en het zich laten rijden
9. Aanleuning, buiging en stelling, houding en wendbaarheid
10. Algemene indruk en harmonische gereden paard

Max 100 punten

Aangespannen: enkel- en dubbel- en meerspannen

1. Wijze van gaan in stap
2. Wijze van gaan in draf
3. Aanleuning, Houding en wendbaarheid
4. Impuls en souplesse
5. Gehoorzaamheid en het zich laten rijden
6. Trekvastheid en werkwillegheid.
7. Werklust en uitstraling
8. Overgangen en wijze van in de hand staan
9. Algemene indruk en harmonische gereden paard
10. Karakter

Max 100 punten

Daarnaast wordt meegenomen hoe de ruiter/koetsier met zijn paard (en) omgaat.

11.5 Plaatsing

Er wordt geplaatst in kwaliteitsvolgorde, met bij 4 combinaties of gedeelte daarvan 1 prijs.

11.6 Toelating voor deelname.

- Meest harmonische gereden Fjordenpaard onder het zadel: 12 jaar;
- Meest harmonische gereden Fjordenpaard enkelspan: 14 jaar;
- Meest harmonische gereden Fjordenpaard dubbel- of meerspan: 18 jaar
- Om deel te nemen aan meest harmonische gereden Fjordenpaard onder het zadel moet de combinatie in het bezit zijn van een FjordRASE-certificaat. Het hoogst gezamenlijk behaalde certificaat is de klasse waarin meest harmonische Fjordenpaard wordt gereden. Mochten er te weinig combinatie van dezelfde klasse zijn kunnen deze worden samengevoegd en zal er worden gereden in handicap.
- Op kwalificatiedagen en /of wedstrijddagen, moet de combinatie onder het zadel min. een dressuur certificaat FjordRASE zijn of moet het paard min. een B-certificaat hebben behaald voor de zadelproef.
- Bij meest harmonisch gereden Fjordenpaard aangespannen moet het paard min. een B-certificaat voor de trek- of menproef hebben of de combinatie B-dressuur mannen FjordRASE hebben behaald.
- De ruiter/koetsier wordt geacht aanwijzingen door de kwalificatiedeskundige of een door de kwalificatiedeskundige aangewezen persoon, op te volgen. Mocht dit niet het geval zijn heeft u kans op uitsluiting

Hoofdstuk 12: (m)endurance wedstrijden.

12.1. Algemeen

Doel van het rijden van endurance wedstrijd is het bevorderen van het Fjordenpaard in algemene zin en gebruik. Met daarbij een sportieve tint naar het rijden van wedstrijden. Het Algemeen FjordRASE Reglement is van toepassing.

12.2. Deelnemers

1. Leeftijd deelnemers
  - a. Minimale leeftijd van de ruiters voor de in klasse I en II is 8 jaar.
  - b. Minimale leeftijd voor ruiters in klasse III en IV is 12 jaar.
  - c. Minimale leeftijd voor menners in 14 jaar.
  - d. Deelnemers jonger dan 16 jaar moeten onder begeleiding rijden van een volwassen ruiter/menner.
2. Tijdens de rit mag alleen de ruiter of koetsier de combinatie rijden.
3. Hulp van derden is niet toegestaan uitsluitend bij een val, of bij bijv. een loszittend ijzer. Het aangeven van water en andere noodzakelijke benodigdheden mag wel gebeuren. In de vetgate mag een ander persoon de paarden begeleiden.
4. Deelnemers dienen de start- en finishlijn rijdend te passeren. Combinaties mogen binnen 2 km van de vetgate/ finishlijn niet meer stilstaan, behalve om op te stijgen. Men moeten ten alle tijden rijden in de richting van de uitgezette route, onnodig tijdrekken is niet toegestaan en kan evt. leiden tot diskwalificatie.
5. Wanneer een ruiter schoeisel draagt met een hak minder dan $\frac{1}{2}$ cm dan moeten er gereden worden met een gesloten stijgbeugel. Bij alle andere soorten stijgbeugels is een hak verplicht.
6. Sporen zijn tijdens de rit niet toegestaan.
7. Het gebruiken van een zweep is toegestaan met de max. lengte van 90 cm, bij overmatig zweep gebruik volgt disvaardigheid.
8. Het gebruik van een hartslagmeter is toegestaan in alle klassen, mits deze uitgeschakeld zijn tijdens de veterinaire keuringen.
9. Iedere deelnemer moet ruim de gelegenheid geven aan mede deelnemers, bij het inhalen/passeren, dit ook vooraf aankondigen. Dit alle dient in gepaste snelheid te gebeuren.
10. Het is verboden om over wildroosters te rijden, mits het wildrooster is afgedekt en de veiligheid wordt gewaarborgd, door de desbetreffende organisatie.
11. Paarden welke veterinair worden afgekeurd, dienen altijd met een trailer of veewagen te worden vervoerd. Deelnemers dienen het paard op het hoofdterrein bij het hoofd van de wedstrijd-dierenartsen af te melden, daarna mag het paard het wedstrijd-terrein verlaten.
12. De ruiter/koetsier dient tijdens de gehele rit correcte kleding te dragen, m.b.t. tot de veiligheid. Ruiters dienen een lange broek te dragen.
13. Alle ruiters en de koetsiers en grooms (welke zich op het rijtuig bevinden) dienen tijdens de wedstrijd een veiligheids-cap te dragen.
14. Het gebruik van een telefoon is toegestaan, mits functioneel.
15. Wanneer een combinatie niet meer onder controle is en gevaar oplevert voor derden, kan dit leiden tot gediskwalificeerd.
16. Bewust galopperen over de verharde weg kan leiden tot gediskwalificeerd.
17. Deelname is op eigen risico.
18. Aanspanningen dienen min. 1 groom te hebben.
19. Aanwijzingen van de organisatie/dierenartsen dienen opgevolgd te worden.
20. Beslissingen van dierenartsen zijn bindend en er is geen discussie mogelijk.

12.3. Paarden

1. In de verschillende klassen is een min. leeftijd voor de fjorden:

Klasse	Leeftijd
Klasse I	4 jaar
Klasse 2	5 jaar
Klasse 3 en 4	6 jaar

2. Voor drachtige of zogende merries geldt: Klasse I en II max. dracht van 4 maanden, aan te tonen door het dekbewijs, geen zogende merries. Klasse III en IV: niet dragend en zogend.

De dierenartsen zijn gerechtigd om paarden, mits zij niet geacht worden de rit met goed gevolg te volbrengen, te diskwalificeren.

3. Paarden welke voor/tijdens de rit afgekeurd worden mogen niet meer bereden worden in het parcours of op het hoofdterrein.
4. De keuze van het harnachement is vrij, wel moet het degelijk en goed passend en onderhouden zijn. Gebruik van hulpteugels is niet toegestaan. Voor toegestane bitten wordt verwezen hoofdstuk 3.8.
5. Veulens mogen niet mee tijdens de rit.

12.4. Wedstrijd

1. Wedstrijden worden op snelheid en conditie van het paard gereden.
2. Voorafgaande aan een wedstrijd wordt er een briefing gehouden over het verloop van de wedstrijd. De deelnemer ze wordt geacht deze te volgen.
3. Het gehele parcours is gemarkeerd en u dient de route in de juiste richting te rijden, afwijking of fouten moeten worden hersteld vanaf het punt dat van de route is afgeweken. Ook moet u in de juiste richting alle controleposten en veterinaire controles aandoen.
4. Er wordt een afstands aanduiding aangegeven bij elke 10 km, voor elke vetgate op 1 en 2 km en voor de finish op 1 en 2 km.
5. Met een rit van min. 40 km moet er een verplichte rust worden ingelast met daarbij een veterinaire controle. De weg mag pas vervolgd worden nadat de gehele rusttijd is verstreken.

12.5. Klassenindeling

1. Indeling

Onder het zadel:

- Impulsrubriek afstand van <20 km
- Klasse I afstand van 20 - 39 km
- Klasse II afstand van 40 - 79 km
- Klasse III afstand van 80 - 119 km
- Klasse IV afstand van >120 km

Mennen:

- Impulsrubriek afstand van <20 km
  - Klasse I afstand van 20 – 29,99 km
  - Klasse II afstand van 30 – 49,99 km
  - Klasse III afstand van 50 – 69,99 km
  - Klasse IV afstand van 70 - 100 km
2. De min. snelheid om in aanmerking te komen voor de prijsuitreiking is 8 km per uur. De max. snelheid is 13 km per uur.
  3. De hartslag bij een veterinaire keuring mag max. 60 x per minuut zijn.
De ademhaling bij een veterinaire keuring mag max. 60 x per minuut zijn.
Mocht de ademhaling of de hartslag hoger zijn dan volgt een wachttijd van 10 min.
Dit kan max. 2 maal. Na goedkeuring van de dierenarts mag de deelnemer pas verder gaan.
  4. De rijtijd stopt pas na goedkeuring van de hartslag en ademhaling.
  5. De organisatie kan m.b.t. tot de omstandigheden de min. snelheid aanpassen.
  6. De combinatie mag zich tijdens de gehele rit vrijwillig terugtrekken, behalve tijdens een veterinaire keuring of na het eindigen over de finishlijn.

12.6. Keuringen voor en na de wedstrijd

1. Elke combinatie krijgt een veterinaire kaart, welke zij tijdens de gehele rit bij zich moeten dragen.
2. Elke fjord wordt verplicht een voor- tijdens en nakeuring te ondergaan tijdens de wedstrijd door een dierenarts, deze schrijft zijn bevindingen op de veterinaire kaart.
3. De deelnemende Fjordenpaarden worden gekeurd om hun gezondheidstoestand te waarborgen en een eindklassering te kunnen vaststellen.

4. Met de voor- en nakeuring dienen de fjorden te worden voorgesteld aan een hoofdstel of halster. Tijdens de andere keuringen mag het zadel of tuig op het paard blijven.
5. Bij verlies, het niet inleveren van de veterinaire kaart, kan dit uitsluiting tot gevolg leiden.
6. De verantwoordelijkheid voor het aanbieden van een paard voor een keuring, ligt bij de ruiter of koetsier.

12.7. Controle voor de paarden

1. Op de veterinaire kaart moet de volgende zaken vermeld zijn. Naam paard, levensnummer en chipnummer, leeftijd van het paard en naam ruiter/koetsier en startnummer.
2. Controle van de ademhaling, het paard moet een rustige regelmatige ademhaling hebben. De ademhaling mag niet hoger zijn dan 60 x per minuut en evt. afwijkingen moeten tevens op de veterinaire kaart worden vermeld.
3. Controle van de hartslag, de hartslag moet rustig en regelmatig zijn. De hartslag mag niet hoger zijn dan 60 x per minuut en evt. afwijkingen in tonen en ritme moeten tevens worden vermeld op de veterinaire kaart.
4. Controle van de tugor en slijmvliezen, de tugor moet aangeven dat het paard voldoende vocht tot zich neemt, de slijmvliezen moeten een heldere roze kleur zijn. Afwijkingen moeten tevens op de veterinaire kaart worden vermeld.
5. Temperatuur van het paard, het paard moet een normale temperatuur hebben voorafgaande aan de rit van 37,5/ 38,3 graden, tijdens en na de rit kan deze oplopen maar moet na tweemaal een wachttijd van 10 minuten weer normaal zijn. De temperatuur moet worden aangegeven op de veterinaire kaart.
6. Beoordeling van de algemene conditie van het paard, dit aan te geven op de veterinaire kaart.
7. Controle op wonden, drukking en controle op de mondhoeven van het paard. Dit is ter beoordeling van de dierenarts. Bestaande wonden welke geen bezwaar opleveren moeten wel worden vermeld op de veterinaire kaart.
8. Controle op het bewegingsmechanisme, het paard moet in stap en in draf worden gemonsterd, daarnaast worden pezen, spieren en gewrichten bekeken. Dit staat ter beoordeling van de dierenarts.
9. Controle op hoeven en beslag, paarden mogen onbeslagen, beslagen of met hoefschoenen verschijnen, dit laatste moet dan ook aanwezig zijn tijdens de keuringen. Dit is ter beoordeling van de dierenarts. Mocht een paard een ijzer verliezen, is dit geen reden tot afkeuring mits het paard er geen hinder van heeft.

12.8 Keuringen tijdens de wedstrijden

1. Er zijn twee verschillende keuringen:
  1. P/A controle
  2. Vetgate controle.

Ad.1. De P/A controle is de controle voor de polsfrequentie en ademhalingsfrequentie. Deze moeten beiden lager of gelijk zijn aan 60 x per minuut. Mocht dit niet het geval dan krijgt de combinatie evt. 2 x 10 minuten wachttijd om dit onder controle te krijgen. De aankomsttijd en de tijd dat het paard wordt goedgekeurd dient op de veterinaire kaart te worden vermeld. Daarnaast kunnen ook evt. afwijkingen worden geconstateerd en genoteerd. Mocht het paard na 20 min. niet goed zijn volgt disvaardigheid.

Ad.2. De vetgate controle is min. bij elke 40 kilometer, de organisatie kan ook overwegen om bij kortere rit een vetgate controle in te stellen.

De P/A van het paard wordt hier gecontroleerd en het paard krijgt evt. 2 x 10 min. wachttijd om dit evt. op orde te krijgen, met daarnaast controle van het bewegingsmechanisme, de tugor/slijmvliezen, de temperatuur, evt. darmgeluiden en algemene conditie, daarnaast ook verwondingen, drukkingen en gevoelig plekken. Mocht het paard na 20 min niet goed zijn volgt disvaardigheid. De aankomsttijd wordt genoteerd en de tijd dat het paard wordt goedgekeurd, daarna vindt de verplichte rust van 20 min. plaats. De vertrektijd moet ook genoteerd worden.

12.9. Finish en nakeuring

1. Bij binnenkomst moet de P/A lager of gelijk zijn aan 60 x per minuut. Mocht dit niet het geval zijn dan krijgt de combinatie evt. 2 x 10 min. wachttijd om te herstellen. Daarna moet het gelijk of lager zijn dan

- 60 x per minuut. Bij binnenkomst wordt de eindtijd genoteerd, ook na het herstellen moet de eindtijd opnieuw worden opgeschreven.
2. De nakeuring vindt 30 min. na de goedkeuring na binnenkomst plaats. Hier moet het paard een volledige keuring ondergaan zoals beschreven is in de voorkeuring. Eenieder is verplicht zijn paard aan te bieden voor een nakeuring. Daarna inleveren van de veterinaire kaart bij het secretariaat.
  3. Mocht er binnen een 2 uur na de finish medische zorg nodig zijn bij uw paard dan kan dit leiden tot disvaardigheid. De dierenarts bepaald.
  4. Het wedstrijdterrein mag pas verlaten worden na goedkeuring van uw paard. Paarden die vroegtijdig de wedstrijd hebben beëindigd of zich hebben teruggetrokken moeten toch nog voor nakeuring naar de dierenarts.

12.10. Promotie

1. Alle resultaten worden bijgehouden in de FjordRASE uitslagenlijst en gepubliceerd in de nieuwsbrief en op de website.
2. Combinaties beginnen altijd met het starten in de Klasse I, na het met goed gevolg uitrijden van min. 4 ritten, dit wil zeggen dat de paarden alle veterinaire keuringen goed hebben doorstaan en bij elke P/A controle max. 10 min. wachttijd is geweest. Dit laatste is ter controle van de ruiter of koetsier zelf, mogen zij overgaan naar de Klasse II.
3. Combinaties die willen promoveren van Klasse II naar Klasse III en van Klasse III naar Klasse IV moeten min. 6 ritten met goed gevolg hebben uitgereden en alle veterinaire controles goed hebben doorstaan. Ook hier geldt wederom met een max. bij elke P/A controle 10 min. wachttijd.
4. Promotie is niet noodzakelijk.
5. Een combinatie mag ook altijd weer in een lagere klasse uitkomen.

12.11. Uitsluiting of diskwalificatie

1. Wanneer een paard veterinair afgekeurd wordt.
2. Bij onsportief gedrag, tegenover organisatie, dierenartsen, paarden, mede deelnemers en overige belangstellenden.
3. Het overnemen van het paard.
4. Het niet in orde hebben van de veterinaire kaart of paardenpaspoort.
5. Zich niet houden aan de gestelde regels en reglementen van FjordRASE.

Deel 4: FjordPRET

Het onderdeel FjordPRET is met name gericht op de jeugd of de meer recreatieve ruiter. Uiteraard is deelname van volwassenen toegestaan. FjordPRET wordt op een speelse wijze ingezet zodat de deelnemer de paardensport op een prettige manier ontdekt/beoefend.

Hoofdstuk 13: Leading Rein

In FjordPRET willen we beginnen met de jonge ruiter of het onervaren Fjordenpaard. De klasse Leading Rein is voor de allerjongsten, welke nog begeleiding nodig hebben. Hierbij wordt het Fjordenpaard door een begeleider vastgehouden en zo wordt de proef gelopen/gereden. Dit wordt in groepsverband gedaan. Ruiters mogen hieraan onbeperkt deelnemen, dus mogen vaker starten. Na afloop van de proef ontvangt iedere deelnemer een FjordPRET certificaat.

13.1 Doelstelling:

Het vertrouwd maken van de zeer jonge ruiters en onder begeleiding rijden op Fjordenpaarden in groepsverband. Ook wordt hierbij de geschiktheid van het Fjordenpaard beoordeeld.

13.2. Voorwaarden

1. Deze rubriek staat open voor Fjordenpaarden van 4 jaar en ouder.
2. De Fjordenpaarden worden getoond met een hoofdstel met gebroken trens en een zadel.
3. De leiteugel mag alleen aan de neusriem bevestigd zijn.
4. De rijkleding behoort correct te zijn, geen sporen, geen zweep. Veiligheidschap is verplicht en een bodyprotector wordt aangeraden.
5. De ruiters mogen niet ouder zijn dan 12 jaar en niet jonger dan 4 jaar en nemen niet deel aan andere rubrieken onder het zadel.
6. Zonder toestemming van de kwalificatiedeskundige mogen ruiter noch begeleider gewisseld worden tijdens de rubriek.
7. De Fjordenpaarden worden beoordeeld op: geschiktheid om bereden te worden door een zeer jonge, onervaren ruiter, wat blijkt uit makheid, gehoorzaamheid, betrokkenheid, bouw en beweging. Alleen stand, stap en draf worden beoordeeld. De kwalificatiedeskundige kan onverwachte dingen vragen, bv. op-/afstijgen, zwaaien, schouderklopje geven, enz.
8. De ruiter dient correct op het Fjordenpaard te zitten en het lichtrijden enigszins onder de knie te hebben en zich niet (krampachtig) aan het zadel vasthouden.
9. De teugels dienen correct vastgehouden te worden. Het Fjordenpaard mag niet gehinderd worden noch in de mond, noch in de bewegingen.
10. De begeleider dient het Fjordenpaard op eigen benen te laten lopen, door de leiteugel losjes te laten hangen. Minimale stemhulpen zijn toegestaan.
11. De combinatie dient een eenheid te vormen, bv in kleding. Het dragen van een hoofddeksel, hoed of pet, kan bevorderen een creatief en elegant geheel te krijgen. Overdreven versieringen in de vorm van brede lange linten, grote bloemenkransen en/of boeketten, worden niet op prijs gesteld.
12. Het geheel moet plezier en wederzijds vertrouwen uitstralen.

13.3. Beoordelingsfactoren:

De combinatie worden o.a. beoordeeld op de volgende punten:

1. Stap
2. Draf
3. Teugelvoering & contact van de teugels: handhouding, inwerking met de teugels
4. Ruiter/Amazone: houding en zit, in stap
5. Ruiter/Amazone: houding en zit, in draf lichtrijden
6. Rompstabiliteit & in balans zitten van de ruiter: recht zitten beenligging de juiste ligging van benen en voeten
7. Het goed doorrijden van hoeken en wendingen
8. Vertrouwen tussen Fjordenpaard, ruiter en begeleider: op- en afstijgen

9. Geschiktheid van het Fjordenpaard: makheid, gehoorzaamheid, betrokkenheid van het Fjordenpaard, bouw & beweging
  10. Algemene indruk: de combinatie vormt een eenheid, bv. kleding, het plezier en wederzijds vertrouwen
- Totaal (max. 100 punten)

Hoofdstuk 14: Reglement Fjord Agility

14.1. Algemeen

1. Fjord Agility kan vertaald worden als behendigheid met het Fjordenpaard. Het is geen trainingsvorm, maar een leuke manier om met je Fjordenpaard bezig te zijn op de grond.
2. In Fjord Agility komen onder andere onderdelen uit het grondwerk, schriktrainingen, hindernissen uit de western trial, TREC, etc. voor.
3. De veiligheid van begeleider en Fjordenpaard dienen ten alle tijden voorop staat tijdens de Fjord Agility.
4. Deelnemers aan de Fjord Agility dienen zich verantwoord op te stellen tijdens het afleggen van het parcours. Onoplettendheid en slechte voorbereiding kan voor ongelukken zorgen, dit is NIET nodig.
5. De hindernissen in het parcours dienen stevig, zonder scherpe of uitstekende punten te zijn.
6. Het terrein waarop het parcours staat moet zijn afgezet.

14.2. Overzicht van diverse hindernissen en obstakels in de Vaardigheid

- Wipwap
- Sprongetje
- Door het vliegengordijn
- Slalommen (pionnen/bending poles)
- Over het zeil
- Rollen van een grote bal
- Trailerladen
- Dragen van een object op de rug (Truus): een opgevulde overall met hooi
- Geven van de voetjes
- Op een verhoging staan
- In een cirkel stilstaan
- Smalle doorgang
- Achterwaarts tussen 2 balken
- Achterwaarts over een balkje
- Labyrint
- Door een wirwar van balkjes lopen
- Hek passeren
- Brug / A-frame
- Platgetrapte petflessen (bottle bank)
- Grote vlag
- Scary corner
- Blik gooien/ringwerpen
- Paraplu openen en sluiten
- Door zwembadnoodles lopen

14.3. Spelregels

1. Het parcours wordt aan de hand in stap afgelegd.
2. De minimale leeftijd van het Fjordenpaard: 5 maanden.
3. De minimale leeftijd van de deelnemers: 6 t/m 12 jaar onder begeleiding/ toezicht van een volwassene(n).
4. Alle deelnemers en begeleiding dienen een veiligheidscap te dragen en stevig schoeisel.
5. Het Fjordenpaard kan worden voorgesteld aan een halster of hoofdstel met een bit (zie bijlage bitten).
6. De deelnemers melden zich bij de ringmeester en volgen de door hen gegeven instructies op. Wanneer instructies niet opgevolgd worden kan dit tot uitsluiting leiden,
7. De behendigheid wordt op verschillende punten beoordeeld.
8. De tijd wordt tijdens het parcours opgenomen. Er is een voorgeschreven tijd voor het afleggen van het parcours. Indien deze tijd wordt overschreden worden strafpunten toegekend. Indien onderdelen in het parcours niet correct worden afgelegd worden ook strafpunten toegekend.

9. Door evt. weersomstandigheden kan het Horse Agility parcours worden aangepast.
10. Iedere deelnemer mag ten hoogste één keer deelnemen met een Fjordenpaard aan het Horse Agility parcours.
11. Ongeoorloofd gedrag tegenover het Fjordenpaard en controleposten leidt tot uitsluiting van het parcours.
12. De deelnemers bestuderen het parcours vooraf goed en hebben de mogelijkheid om het parcours te verkennen.
13. Er mag geen hulp van derden worden verleend.
14. Deelname is op eigen risico.
15. Het gebruik van zweep is niet toegestaan.

14.4. Beoordelingsfactoren

- Omgang tussen paard en begeleider
- Strafpunten en extra verdienpunten
- De tijd wordt tijdens het parcours opgenomen. Er is een voorgeschreven tijd voor het afleggen van het parcours.
- Indien deze tijd wordt overschreden worden strafpunten toegekend.
- Indien onderdelen in het parcours niet correct worden afgelegd worden ook strafpunten toegekend.

Hoofdstuk 15; Fjord Equitation

15.1. Algemeen

1. Fjord Equitation kan vertaald worden als behendigheid op het Fjordenpaard.
2. In Fjord Equitation worden verschillende onderdelen verreden.
3. De veiligheid van ruiter en Fjordenpaard dienen ten alle tijden voorop staat tijdens de Fjord Equitation.
4. Deelnemers aan de Fjord Equitation dienen zich verantwoord op te stellen tijdens het afleggen van het parcours. Onoplettendheid en slechte voorbereiding kan voor ongelukken zorgen, dit is NIET nodig.
5. De hindernissen in het parcours dienen stevig, zonder scherpe of uitstekende punten te zijn.
6. Het terrein waarop het parcours staat moet zijn afgezet.

15.2. Overzicht van diverse hindernissen en obstakels in de Fjord Equitation

- Wipwap
- Sprongetje
- Door het vliegengordijn
- Slalommen (pionnen/bending poles)
- Water (hindernis)
- Over het zeil
- Rollen van een grote bal
- Op een verhoging staan
- In een cirkel stilstaan
- Smalle doorgang
- Achterwaarts tussen 2 balken
- Achterwaarts over een balkje
- Labyrint/doolhof
- Door een wirwar van balkjes lopen
- Hek passeren
- Brug/ A-frame
- Platgetrapte petflessen (bottle bank)
- Grote vlag
- Scary corner
- Blik gooien/ringwerpen
- Ringsteken
- Water naar de overkant brengen
- Balansspel

15.3. Spelregels

1. Het parcours wordt aan de hand in stap afgelegd
2. De minimale leeftijd van het Fjordenpaard: 4 jaar.
3. De minimale leeftijd van de deelnemers: 6 (t/m 12 jaar onder begeleiding/toezicht van een volwassene)
4. Alle deelnemers en begeleiding dienen een veiligheidscap en laarzen/ jophurs met chaps te dragen. Het dragen van een bodyprotector wordt aangeraden.
5. Het Fjordenpaard kan worden bereden met een zadel en een hoofdstel
6. Deelnemers melden zich bij de ringmeester en volgen de door hen gegeven instructies op. Wanneer instructies niet opgevolgd worden kan dit tot uitsluiting leiden.
De Fjord Equitation wordt op verschillende punten beoordeeld. De tijd wordt tijdens het parcours opgenomen. Er is een voorgeschreven tijd voor het afleggen van het parcours.
Indien deze tijd wordt overschreden worden strafpunten toegekend.
Indien onderdelen in het parcours niet correct worden afgelegd worden ook strafpunten toegekend.
7. Door evt. weersomstandigheden kan het Fjord Equitation parcours worden aangepast.
8. Iedere deelnemer mag ten hoogste één keer deelnemen met een Fjordenpaard aan het Fjord Equitation parcours.

9. Ongeoorloofd gedrag tegenover het Fjordenpaard en controleposten leidt tot uitsluiting van het parcours.
10. De deelnemers bestuderen het parcours vooraf goed en hebben de mogelijkheid om het parcours te verkennen.
11. Er mag hulp van derden worden verleend, indien nodig.
12. Deelname is op eigen risico.
13. Het gebruik van zweep is niet toegestaan.
14. De ruiters dienen zoveel mogelijk opdrachten uit te voeren vanaf hun Fjordenpaard, voor een aantal opdrachten zullen zij van hun Fjordenpaard af moeten stijgen.
15. Gaan de ruiters van hun Fjordenpaard wanneer dat niet de bedoeling is dan krijgt de combinatie minpunten bij de desbetreffende opdracht.

15.4. Beoordelingsfactoren

- Omgang tussen paard en begeleider
- Strafpunten en extra verdienpunten
- De tijd wordt tijdens het parcours opgenomen. Er is een voorgeschreven tijd voor het afleggen van het parcours.
- Indien deze tijd wordt overschreden worden strafpunten toegekend.
- Indien onderdelen in het parcours niet correct worden afgelegd worden ook strafpunten toegekend.

Hoofdstuk 16. Recreatieritten

16.1. Algemeen

1. Voor het deelnemen aan recreatie ritten welke onder FjordRASE vallen, gelden de regels zoals de veiligheidsaspecten.
2. Toch het is van belang dat eenieder zich goed gedraagt tegenover zijn Fjordenpaard, evenals tegenover mede deelnemers, organisatoren en belangstellenden zoals hierboven is beschreven.
3. Voor toegestane kleding en optoming van ruiter/koetsier en Fjordenpaard, zie Hoofdstuk 3.8. De ruiter/koetsier dient tijdens de gehele rit correcte kleding te dragen, m.b.t. tot de veiligheid. Ruiters dienen een lange broek te dragen. Alle ruiters/koetsiers en grooms dienen een veiligheidscap te dragen. Het dragen van een bodyprotector wordt aanbevolen.
4. Begeleiders van de recreatieritten dienen zich te houden aan de door de eigenaar gestelde eisen voor het gebruiken van paden en wegen, en daarnaast de ruiters-etiquette in acht te nemen. Ook dienen de begeleiders duidelijk herkenbaar te zijn door het dragen van een veiligheidsvest.

16.2. Enige regels en ruiter/men etiquette

1. Houdt er rekening mee dat het terrein, op bepaalde plekken als uiterst kan zijn, vooral wanneer het erg warm is.
2. De minimale leeftijd van de Fjordenpaarden is 4 jaar
3. Veulens van Fjordenpaarden mogen niet mee tijdens de rit
4. De minimale leeftijd van de deelnemers onder het zadel is 8 jaar, met begeleiding. Vanaf 12-jarige leeftijd mag een deelnemer, met toestemming van ouders/voogd en/of eigenaar van het Fjordenpaard, deelnemen.
5. Deelnemers dienen elkaar de ruimte te geven zodat eenieder zich veilig voelt tijdens de rit
6. Het passeren van deelnemers of andere (bos)bezoekers wordt vooraf gevraagd en wordt altijd in stap gedaan.
7. De aanwijzingen van de organisatie dienen opgevolgd te worden.
8. Er wordt niet gereden over wildroosters. Gebruik het hek ernaast.
9. Opzettelijk hinderen van medecombinaties is niet toegestaan.
10. Mochten er vooraf nog vragen zijn met betrekking tot de rit, dan kunnen deze gesteld worden bij het secretariaat van de recreatierit.
11. Koetsiers zorgen voor een hulpkoetsier/groom.
12. De deelnemers zorgen dat zij ten aller tijden een koppel vormen met een andere deelnemer, zodat deelnemers niet alleen op pad gaan.
13. Als er in colonne wordt gereden, houdt minstens 5 meter afstand, zodat er geen botsingen plaatsvinden als Fjordenpaarden plotseling inhouden.
14. Neem een mobiele telefoon mee. Nummers voor noodgevallen zijn ter beschikking.
15. Overmatig gebruik van toegestane hulpmiddelen, gebruik van niet-toegestane hulpmiddelen en onsportief gedrag wordt niet toegestaan.
16. Laat het Fjordenpaard niet drinken uit poelen, stilstaand water of drinkbakken.
17. Honden mogen alleen mee op de menwagen, maar mogen niet los in het bos/over de weg
18. Er wordt gereden op eigen risico, deelnemers zijn zelfverantwoordelijk voor een WA-verzekering.
19. De deelnemers zijn te gast op het beschikbaar gestelde terrein en volgen de aanwijzingen van de terreinbeheerder op en houdt u zich aan de regels van de organisatie.
20. De deelnemers begeven zich uitsluitend op de voor rit gemarkeerde ruiter en men routes.
21. Tijdens de rit wordt rekening gehouden met wandelaars, fietsers en auto's.
22. De deelnemers gaan zuinig om met de natuur tijdens de rit, zodat dit niet verstoord wordt.
23. Gesloten afsluitbomen mogen niet gebruikt worden als springmaterialen, de deelnemers gaan er omheen of open/sluiten ze.
24. Het wordt geadviseerd om de Fjordenpaarden niet te laten grazen en eten aan struiken en/of bomen.
25. Op asfaltwegen wordt tijdens de rit niet gegaloppeerd.
26. Er wordt gedurende de recreatierit niet gerookt in verband met brandgevaar en het eventuele achterlaten van rommel.

Deze regels zijn niet anders dan een vorm van wellevendheid.
 Houdt rekening met elkaar en met de natuur. Dan kunnen we er nog lang van genieten.

Leeftijd	Begeleiding aan de hand?	Afstand		Deelname
8-12 jaar	Ja	3-5 km	Stappen	Enkel onder begeleiding
12-16 jaar	Nee	5-10 km	Stappen, Draven	Toestemming van ouders/voogd en/of eigenaar Fjordenpaard
>16 jaar	Nee	>10 km	Stappen, Draven, Galopperen	Toestemming van ouders/voogd en/of eigenaar Fjordenpaard

Hoofdstuk 17. Ride & Run/Bike

Een gezellige recreatieve rit, die je als gezamenlijk team volbrengt.

17.1 Doel

Het doel van deze rit is bewust bezig zijn met je Fjordenpaard, dat wil zeggen met het tempo en conditie van je Fjordenpaard en jezelf, een ook de conditie van je teamlid (leden), de fietser en of de hardloper of wandelaar. Deze rit rijd je dus in teamverband zodat het een gezellig samen zijn is en je samen kan genieten van de omgeving.

17.2 Spelregels

- Je team bestaat uit minimaal 1 ruiter/ man en 1 hardloper of fietser. Je mag ook een team van 3 maken (denkend aan 2 Fjordenpaarden, 1 loper of 1 Fjordenpaard, 1 loper of 1 fietser of 1 Fjordenpaard 2 lopers, etc.)
- Ieder teamlid legt de volledige route af, je blijft dus bij elkaar.
- De eerste en laatste 200 m mag er alleen worden gestapt! Wanneer hier stil wordt gestaan, gedraafd of gegaloppeerd, word je gediskwalificeerd. Je mag wel de route afmaken maar doet niet meer officieel mee. Het verplichte stap gedeelte staat duidelijk aangegeven met bordjes. Let op er loopt/ fietst controle rond.
- Deelnemers jonger dan 18 jaar moeten onder begeleiding rijden van een volwassen ruiter/man.

Het onderdeel wat valt onder buitenrijden verwijzen we naar: zie hoofdstuk Recreatieritten voor regels:

- Algemeen
- Enige regels:
- Ruiter- en men etiquette

Tijdsplanning: voorbeeld

Route: 6 km ideaal tijd 45 min.

Route: 11 km ideaal tijd 75 min.

Andere optie is dat je zelf de ideaal tijd doorgeeft en hier zo dichtbij mogelijk bij probeert te eindigen. De organiserende locatie geeft aan welke optie deze dag de bedoeling is.

Aantal kilometers is per rit verschillend, vraag dit na bij de organisatie. (Voorbeelden 3,5 5, 10, 15 km)

Hoofdstuk 18. Triatlon

Doel van het meedoen aan een triatlon wedstrijd is het bevorderen van het Fjordenpaard in algemene zin en gebruik. Met daarbij een sportieve tint naar het rijden van wedstrijden. Het Algemeen FjordRASE Reglement is van toepassing.

18.1 Algemene bepalingen:

1. Leeftijd deelnemers
  - a. Minimale leeftijd van de ruiters 14 jaar.
  - b. Minimale leeftijd voor mannen in 14 jaar.
  - c. Deelnemers jonger dan 18 jaar moeten onder begeleiding rijden van een volwassen ruiter/menner.
2. Deelnemers dienen de start- en finishlijn rijdend/ op het rijtuig te passeren. Combinaties mogen binnen 1 km van de vetgate/ finishlijn niet meer stilstaan, behalve om op te stijgen. Men moeten ten alle tijden rijden in de richting van de uitgezette route, onnodig tijdrekken is niet toegestaan en kan evt. leiden tot diskwalificatie.
3. Tijdens de rit mag alleen de ruiter of koetsier de combinatie rijden.
4. Hulp van derden is niet toegestaan uitsluitend bij een val, of bij bijv. een loszittend ijzer. Het aangeven van water en andere noodzakelijke benodigdheden mag wel gebeuren. In de vetgate mag een ander persoon de Fjordenpaarden begeleiden.
5. Wanneer een ruiter schoeisel draagt met een hak minder dan 1/2 cm dan moeten er gereden worden met een gesloten stijgbeugel. Bij alle andere soorten stijgbeugels is een hak verplicht.
6. Sporen zijn tijdens de rit niet toegestaan.
7. Het gebruiken van een zweep is toegestaan met de max. lengte van 90 cm, bij overmatig zweep gebruik volgt disvaardigheid.
8. Het gebruik van een hartslagmeter is toegestaan, mits deze uitgeschakeld zijn tijdens de veterinaire keuringen.
9. Iedere deelnemer moet ruim de gelegenheid geven aan mede deelnemers, bij het inhalen/passeren, dit ook vooraf aankondigen. Dit alle dient in gepaste snelheid te gebeuren bij voorkeur in stap of op toestemming in draf.
10. Het is verboden om over wildroosters te rijden, mits het wildrooster is afgedekt en de veiligheid wordt gewaarborgd, door de desbetreffende organisatie.
11. Fjordenpaarden welke veterinair worden afgekeurd, dienen altijd met een trailer of veewagen te worden vervoerd. Deelnemers dienen het Fjordenpaard op het hoofdterrein bij het hoofd van de wedstrijd-dierenartsen af te melden, daarna mag het Fjordenpaard het wedstrijd-terrein verlaten.
12. De ruiter/koetsier dient tijdens de gehele rit correcte kleding te dragen, m.b.t. tot de veiligheid. Ruiters dienen een lange broek te dragen.
13. Alle ruiters en de koetsiers en grooms (welke zich op het rijtuig bevinden) dienen tijdens de wedstrijd een veiligheids-cap te dragen.
14. Het gebruik van een telefoon is toegestaan, mits functioneel.
15. Wanneer een combinatie niet meer onder controle is en gevaar oplevert voor derden, kan dit leiden tot disvaardigheid.
16. Bewust galopperen over de verharde weg kan leiden tot diskwalificatie.
17. Langs de openbare asfaltwegen worden alleen gestapt.
18. Deelname is op eigen risico.
19. Aanspanningen dienen min. 1 groom op de wagen te hebben.
20. Aanwijzingen van de organisatie/dierenartsen dienen opgevolgd te worden.
21. Beslissingen van dierenartsen zijn bindend en er is geen discussie mogelijk.

18.2 Fjordenpaarden

1. In de verschillende klassen is een min. leeftijd voor de Fjordenpaarden:

Triatlon	Leeftijd paard	Paardrijden	Min. tijd	Hardlopen	Fietsen
Klasse 1	4 jaar	10-15 km		Ong. 5 km	10-15 km
Klasse 2	5 jaar	15-25 km		Ong. 10 km	15-25 km

Klasse 3	6 jaar	25-40 km		Ong. 10 km	25-40 km
Klasse 4	6 jaar	40 km of meer		Ong. 15 km	40 km of meer

2. Voor drachtige of zogende merries geldt: Klasse I en 2 max. dracht van 4 maanden, aan te tonen door het dekbewijs, geen zogende merries. Klasse III en IV: niet dragend en zogend.
De dierenartsen zijn gerechtigd om Fjordenpaarden, mits zij niet geacht worden de rit met goed gevolg te volbrengen, te diskwalificeren.
3. Fjordenpaarden welke voor de rit afgekeurd worden mogen niet meer bereden worden in het parcours of op het hoofdterrein.
4. De keuze van het harnachement is vrij, wel moet het degelijk en goed passend en onderhouden zijn. Gebruik van hulpteugels is niet toegestaan. Voor toegestane bitten wordt verwezen naar hoofdstuk 3.8.
5. Veulens mogen niet mee tijdens de rit.

18.3 Wedstrijd

1. Wedstrijden worden op snelheid en conditie van het Fjordenpaard gereden.
2. Voorafgaande aan een wedstrijd wordt er een briefing gehouden over het verloop van de wedstrijd. De deelnemer wordt geacht deze te volgen.
3. Het gehele parcours is gemarkeerd en u dient de route in de juiste richting te rijden, afwijking of fouten moeten worden hersteld vanaf het punt dat van de route is afgeweken. Ook moet u in de juiste richting alle controleposten en veterinaire controles aandoen.
4. Er wordt een afstands aanduiding aangegeven 1 km voor de finish.
5. Met een rit van min. 40 km moet er een verplichte rust worden ingelast met daarbij een veterinaire controle. De weg mag pas vervolgd worden nadat de gehele rusttijd is verstreken.
6. De min. snelheid om in aanmerking te komen voor de prijsuitreiking is 6 km per uur. De max. snelheid is 13 km per uur.
7. De hartslag bij een veterinaire keuring mag max. 60 x per minuut zijn.
8. De ademhaling bij een veterinaire keuring mag max. 60 x per minuut zijn.
Mocht de ademhaling of de hartslag hoger zijn dan volgt een wachttijd van 10 min.
Dit kan max. 2 maal. Na goedkeuring van de dierenarts mag de deelnemer pas verder gaan.
De rijtijd stopt pas na goedkeuring van de hartslag en ademhaling.
De organisatie kan m.b.t. de omstandigheden de min. snelheid aanpassen.
9. De combinatie mag zich tijdens de gehele rit vrijwillig terugtrekken, behalve tijdens een veterinaire keuring of na het eindigen over de finishlijn.
10. Er kan een min. tijd per afstand/wedstrijd worden vastgesteld.

18.4 Keuringen voor en na de wedstrijd

1. Elke combinatie krijgt een veterinaire kaart, welke zij tijdens de gehele rit bij zich moeten dragen. Op deze kaart staan tevens de gegevens van het hardlopen en het fietsen.
2. Elke fjord wordt verplicht een voor- tijdens en nakeuring te ondergaan tijdens de wedstrijd door een dierenarts, deze schrijft zijn bevindingen op de veterinaire kaart.
3. De deelnemende Fjordenpaarden worden gekeurd om hun gezondheidstoestand te waarborgen en een eindklassering te kunnen vaststellen.
4. Met de voor- en nakeuring dienen de fjorden te worden voorgesteld aan een hoofdstel of halster. Tijdens de andere keuringen mag het zadel of tuig op het Fjordenpaard blijven.
5. Bij verlies, het niet inleveren van de veterinaire kaart, kan dit uitsluiting tot gevolg hebben.
6. De verantwoordelijkheid voor het aanbieden van een Fjordenpaard voor een keuring, ligt bij de ruiter of koetsier.

18.5 Controle voor de Fjordenpaarden voor aanvang

10. Op de veterinaire kaart moet de volgende zaken vermeld zijn. Naam Fjordenpaard, levensnummer en chipnummer, leeftijd van het Fjordenpaard en naam ruiter/koetsier en startnummer.
11. Controle van de ademhaling, het Fjordenpaard moet een rustige regelmatige ademhaling hebben. De ademhaling mag niet hoger zijn dan 60 x per minuut en evt. afwijkingen moeten tevens op de veterinaire kaart worden vermeld.
12. Controle van de hartslag, de hartslag moet rustig en regelmatig zijn. De hartslag mag niet hoger zijn dan 60 x per minuut en evt. afwijkingen in tonen en ritme moeten tevens worden vermeld op de veterinaire kaart.
13. Controle van de tugor en slijmvliezen, de tugor moet aangeven dat het Fjordenpaard voldoende vocht tot zich neemt, de slijmvliezen moeten een heldere roze kleur zijn. Afwijkingen moeten tevens op de veterinaire kaart worden vermeld.
14. Temperatuur van het Fjordenpaard, het Fjordenpaard moet een normale temperatuur hebben voorafgaande aan de rit van 37,5/ 38,3 graden, tijdens en na de rit kan deze oplopen maar moet na tweemaal een wachttijd van 10 minuten weer normaal zijn. De temperatuur moet worden aangegeven op de veterinaire kaart.
15. Beoordeling van de algemene conditie van het Fjordenpaard, dit aan te geven op de veterinaire kaart.
16. Controle op wonden, drukking en controle op de mondhoeven van het Fjordenpaard. Dit is ter beoordeling van de dierenarts. Bestaande wonden welke geen bezwaar opleveren moeten wel worden vermeld op de veterinaire kaart.
17. Controle op het beweging mechanisme, het Fjordenpaard moet in stap en in draf worden gemonsterd, daarnaast worden pezen, spieren en gewrichten bekeken. Dit staat ter beoordeling van de dierenarts.
18. Controle op hoeven en beslag, Fjordenpaarden mogen onbeslagen, beslagen of met hoefschoenen verschijnen, dit laatste moet dan ook aanwezig zijn tijdens de keuringen. Dit is ter beoordeling van de dierenarts. Mocht een Fjordenpaard een ijzer verliezen, is dit geen reden tot afkeuring mits het Fjordenpaard er geen hinder van heeft.
19. Harnachement controle, goede ligging en gebruik harnachement.

Controle aspecten	veterinaire	Voor aanvang	Bij binnenkomst	Na 10 min. (max 2x 10 min)
Hartslag		Max 60 x per min.	Max 60 x per min.	Boven 60 x p.m. =afgekeurd
Ademhaling		Max 60 x per min.	Max 60 x per min.	Boven 60 x p.m. =afgekeurd
Temperatuur		Max 38,5	Max 39,5	Niet gezakt naar minder dan 39,0 =afgekeurd
Tugor		Voldoende vochtgehalte	Voldoende vochtgehalte	Uitgedroogd=afgekeurd
Slijmvliezen ogen/mond		Helder roze	Helder roze	Verkleurd=afgekeurd
Algemene conditie Fjordenpaard incl. spieren		Goed en gezond	Goed en gezond	Stijf, stram=afgekeurd
Controle Fjordenpaard: wonden, zadeldrukkingen en mondhoeven		Geen	Geen	Wonden ect. =afgekeurd
Bewegingsmechanisme in stap		Correct en regelmatig	Correct en regelmatig	Onregelmatig=afgekeurd
Bewegingsmechanisme in draf		Correct en regelmatig	Correct en regelmatig	Onregelmatig=afgekeurd
Hoeven c.q. beslag		Correct	Correct	Onregelmatig=afgekeurd

18.6 Finish

1. Bij binnenkomst moet de P/A lager of gelijk zijn aan 60 x per minuut. Mocht dit niet het geval zijn dan krijgt de combinatie evt. 2 x 10 min. wachttijd om te herstellen. Daarna moet het gelijk of lager zijn dan

- 60 x per minuut. Bij binnenkomst wordt de eindtijd genoteerd, ook na het herstellen moet de eindtijd opnieuw worden opgeschreven.
2. Mocht er binnen 2 uur na de finish medische zorg nodig zijn bij uw Fjordenpaard dan kan dit leiden tot disvaardigheid. De dierenarts bepaald.
  3. Het wedstrijdterrein mag pas verlaten worden na goedkeuring van uw Fjordenpaard. Fjordenpaarden die vroegtijdig de wedstrijd hebben beëindigd of zich hebben teruggetrokken moeten toch nog voor nakeuring naar de dierenarts.

18.7 Uitsluiting of disvaardigheid

1. Wanneer een Fjordenpaard veterinair afgekeurd wordt.
2. Bij onsportief gedrag, tegenover organisatie, dierenartsen, Fjordenpaarden, mede deelnemers en overige belangstellenden.
3. Het overnemen van het Fjordenpaard.
4. Het niet in orde hebben van de veterinaire kaart.
5. Zich niet houden aan de gestelde regels en reglementen van FjordRASE.

Bijlagen

Bijlage 1: protocol extreme weersomstandigheden voor paarden

Sectorraad Paarden - versie 23 juni 2020

Inleiding.

Het welzijn van paarden staat momenteel volop in de aandacht en de paardenhouderij ziet het belang van paardenwelzijn als uiterst belangrijk. Eén van de punten, die in het kader van paardenwelzijn regelmatig naar voren wordt gebracht, is de invloed van extreme weersomstandigheden. Hierbij vormt overmatige warmte op dit moment, mogelijk als gevolg van klimaatwijzigingen, veel vaker een probleem dan ernstige kou.

Om paardenhouders en paardeneigenaren een handvat te geven hoe om te gaan met extreme weersomstandigheden heeft de Sectorraad Paarden, met de daarin participerende organisaties, in 2017 besloten een 'Protocol extreme weersomstandigheden voor paarden' op te stellen in navolging van een dergelijk protocol voor mensen dat in 2007 op verzoek van het Ministerie voor VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) is opgesteld door het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en in 2015 is herzien (RIVM Nationaal Hitteplan).

Op 4 september 2019 heeft de minister van LNV, Carola Schouten, aangegeven de adviezen ten aanzien van vervoer van dieren tijdens extreme hitte een wettelijke basis te geven en daarna is afgesproken de protocollen betreffende extreme weersomstandigheden en dan met name extreme warmte, nogmaals kritisch te herzien.

In de regels omtrent veetransporten is de positie van het paard niet altijd helemaal duidelijk. Doorgaans worden de transporten van slachtpaarden wel als 'veetransport' gezien, maar het transport van sportpaarden niet. In de huidige regels worden paarden vaak niet apart genoemd. Voor extreme koude is er in Nederland voor mensen geen 'noodplan' opgesteld. Extreme koude is in dit protocol voor paarden wel meegenomen, omdat er iedere winter vragen komen over paarden en pony's die in de sneeuw buiten staan en omdat transport bij vorst ook bepaalde risico's met zich meebrengt.

In dit gehele stuk worden als over paarden wordt gesproken ook pony's en ezels bedoeld. Tot slot is het van belang zich te realiseren dat het paard van nature een wat lagere optimale omgevingstemperatuur heeft dan de mens. Het is dus van groot belang daaraan te denken bij het beoordelen van de situatie!

Algemene achtergronden.

Paarden kunnen weliswaar veel beter zweten (en dus warmte kwijtraken) dan veel andere diersoorten, maar ook bij paarden kan hitte-stress ('heat stress') voorkomen. Dit kan niet alleen tijdens arbeid gebeuren, maar bijvoorbeeld ook als de dieren in de zomer in een wei zonder schaduw lopen, of in een trailer of veewagen in de volle zon stil staan.

Ideale omstandigheden

Paarden zijn warmbloedige dieren met een normale lichaamstemperatuur tussen de 37,4 en de 38,0°C. Bij ziekte kan de lichaamstemperatuur eventueel wat hoger of lager zijn, maar zal, zoals bij alle warmbloedige zoogdieren, ergens tussen de 37o-40°C moeten blijven om schade aan lichaamscellen te voorkomen. De 'comfortzone' is de omgevingstemperatuur waarbij een warmbloedig dier met minimale inspanning zijn lichaamstemperatuur op peil kan houden. De comfortzone voor een paard ligt ongeveer tussen de +5°C en de +25°C (de literatuur is hier niet altijd eenduidig over).

De optimale staltemperatuur voor volwassen paarden ligt tussen 10-15°C en voor jonge veulens tussen de 15-20°C.

Er zijn echter naast de omgevingstemperatuur meer factoren die de 'gevoelstemperatuur' beïnvloeden, namelijk de straling van de zon, de relatieve luchtvochtigheid, wel of geen neerslag en de windsnelheid.

De thermo-neutrale zone voor paarden wordt verder nog beïnvloed door het aantal dagen dat een dier er aan wordt blootgesteld, het seizoen en het klimaat en individuele variabelen zoals de leeftijd, ras, huid en haardikte, de lichaamsconditie en het dieet.

Aanpassen.

Als een paard het buiten (te) warm krijgt, zal het dier als eerste proberen om schaduw op te zoeken

en eventueel ook het water in gaan als dat mogelijk is. Daarnaast hebben paarden diverse mogelijkheden om warmte kwijt te raken, zoals zweten en 'panten'. Panten is het vlug en oppervlakkig ademen om af te koelen. Honden doet dit ook, maar bij hen hangt dan ook de tong

uit de bek om extra warmte te verliezen. Zweten kan het paard over zijn hele lichaam omdat er over het hele lichaam zweetklieren zitten. Heel incidenteel komt het voor dat een paard niet kan zweten, dat heet anhidrose. Dit ziektebeeld komt niet of zelden voor in een gematigd klimaat zoals in Nederland. Bij dreigende 'hittestress' zal een paard stoppen met eten om niet meer warmte te produceren, want bij het verteren van voedsel komt ook warmte vrij.

Wanneer paarden langere tijd onder warmere omstandigheden moeten werken treedt er na 2-3 weken duidelijk een gewenning op waardoor de dieren meer warmte kunnen verdragen. Onder Nederlandse omstandigheden is gewenning doorgaans niet aan de orde omdat de omstandigheden vaak erg wisselend zijn.

Uitdrogen.

Als een paard zweet gaan naast water ook allerlei elektrolyten verloren. Bij het paard bevat zweet meer elektrolyten (zoals natrium, kalium, chloor en calcium) per liter vocht dan het bloed en andere lichaamsvloeistoffen (zweet is hyperton). Dit is dus duidelijk anders dan bij de mens.

Als een paard dus erg veel zweet blijven er relatief weinig elektrolyten in het lichaam achter en het dier wordt 'hypoton' (= in verhouding te weinig elektrolyten). Als de elektrolytenconcentraties in het lichaam laag zijn, zal de dorstprikkel, en dus de interesse om te willen drinken, verdwijnen. Dát leidt dan snel tot problemen, want paarden kunnen dus uitdrogen, terwijl er genoeg water voor hun neus staat.

Koelen.

In het verleden leerde iedereen dat je een paard geen koud water over de grote spiermassa's van rug en kruis mocht spuiten of gooien. Intussen heeft onderzoek aangetoond dat dit onzin is. De kou van het water komt niet dieper dan het vetlaagje onder de huid en de spieren hebben hier dus helemaal geen last van. Daarom worden paarden die hard hebben gewerkt, zoals in lange afstand wedstrijden of samengestelde (men)wedstrijden, direct na binnenkomst uitgebreid gekoeld. Onderzoek heeft aangetoond dat dit koelen het beste kan worden uitgevoerd door afwisselend 30 seconden fanatiek met water te koelen en dan 30 seconden rond te stappen zodat het 'koude' bloed uit de vaatjes in en net onder de huid weer wordt vervangen door warmer bloed uit het lichaam. Vervolgens weer 30 seconden koelen en weer 30 seconden rondstappen en deze cyclus zo vaak herhalen totdat het paard zélf aangeeft het niet meer leuk te vinden. Het zelf aangeven van het paard bleek in onderzoek een betrouwbaardere parameter dan bijvoorbeeld de rectale temperatuur.

In de wei.

Ook in de wei of in een paddock kan een paard het op warme zonnige zomerdagen zonder wind te warm krijgen. Daarom moet een paard in de wei altijd ergens de schaduw/beschutting op kunnen zoeken, of wel onder een boom of wel onder een afdak. Als er geen schaduw is, kan een uur op het warmste deel van de dag in de zon moeten staan al te lang zijn.

Op stal.

Ook op stal kunnen paarden het erg warm krijgen en goede ventilatie is ook daar van groot belang. In warme landen hebben paarden vaak een eigen ventilator in, voor of boven de box en kunnen ze zelf kiezen daar wel of niet voor/onder te gaan staan. Ook bij wedstrijdpaarden ziet men meer en meer een eigen ventilator in of boven de stal op wedstrijden. Onder Nederlandse omstandigheden is het op warme zomerdagen van belang de stal 's nachts goed te koelen en overdag de zon zoveel mogelijk te weren. Een gewone ventilator, die op een veilige plek buiten de box wordt geplaatst, kan al goed helpen.

Voorafgaand aan transport.

Een goede voorbereiding is zeker ook bij transport onder extreme weersomstandigheden van groot

belang:

- Bereidt de route zorgvuldig voor en houdt rekening met bekende file-locaties
- Probeer op warme dagen zo vroeg of zo laat mogelijk te rijden
- Houdt tijdens transport de filemeldingen zorgvuldig in de gaten
- Bedenk tevoren oplossingen in geval van nood zoals lekke band, onwel worden chauffeur, blokkades et cetera
- Bel in nood 112 en vraag om hulp, maar doe dit alleen als het welzijn van de paarden echt in het gedrang komt

Tijdens transport.

Bij transport op warme dagen is het van belang te zorgen dat het in de trailer of de veewagen niet te warm wordt. Zolang de trailer in beweging is, is dit doorgaans geen probleem, mits de achterzijde niet is afgesloten en op erg warme dagen ook aan de voorzijde een ventilatieopening open staat. Het gevaar voor veel te hoge temperaturen ontstaat meestal pas als de trailer of veewagen stilstaat. Het is dus van belang dat men een zodanig tijd van reizen kiest dat de kans op in de file staan gering is en dat men bij een file zo snel mogelijk van de weg af gaat. Men mag een paard op warme dagen (en daar is geen absolute temperatuur voor te geven) nooit in een stilstaande trailer of veewagen in de zon laten staan. Hier spelen dezelfde problemen als bij kinderen en honden in een personenauto. Een groot onderzoek in Australië heeft aangetoond dat de belangrijkste problemen die optreden bij het langeafstand transport van paarden zijn: trauma (schaafwonden, keuzingen, of ernstiger –45%), diarree (20%), spierproblemen (13%), bevangen door de warmte (10%), koliek (10%) longontsteking (9%) en hoefbevangenheid (3%). Problemen met warmte is hier slechts één van de factoren en speelt veel meer een rol als het vervoermiddel stil staat dan als er gereden wordt. In een stilstaande trailer of veewagen is de temperatuur binnen al snel 10° C hoger dan buiten. Paarden die volop te eten en te drinken kregen voor transport reisden beter dan paarden die voor transport beperkt voer en water kregen.

Definitie in Nederland.

Voor veetransport is in Nederland door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) een definitie voor extreem weer vastgesteld.

Wanneer volgens de weersvoorspelling van het KNMI voor de komende 24 uur in de Bilt een temperatuur van 27 graden Celsius of meer, dan wel vorst wordt verwacht, kan men spreken van extreem weer. Bij de overheid treden dan de extra toezichts-maatregelen in werking.

Bij het vaststellen of er voor een evenement of voor een transport sprake is van extreme hitte of kou wordt er uitgegaan van werkelijke temperaturen die ter plaatse worden vastgesteld. Dit kan gewoon door de temperatuur te meten of met behulp van een app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland". Deze laatstgenoemde app is volledig onafhankelijk en een beslissing gebaseerd op deze app is dus makkelijker te verdedigen, wanneer er onenigheid zou ontstaan, dan een zelf gemeten temperatuur ter plaatse.

Definitie 'extreme warmte' vanuit NVWA.

De grens van 27°C is gekozen om aansluiting te vinden bij het Nationaal Hitteplan. Dit is een plan voor mensen dat in werking treedt op bijzonder warme dagen waarbij de dagtemperaturen oplopen tot 30°C en de nachten niet verder afkoelen dan tot 20°C. Bij veetransport zijn extra toezicht maatregelen direct aan de orde tijdens de eerste warme dag in plaats van pas bij een aaneengesloten periode van 4 dagen met deze temperatuur. Het maakt immers voor de dieren, die zich in het transportmiddel bevinden, niet uit of het de dag ervoor of erna ook warm was of warm zal worden. Bij een omgevingstemperatuur van 30°C is uiterste voorzichtigheid geboden bij het transport van dieren. Door alle betrokkenen in Nederland wordt een temperatuur van 35 graden Celsius of hoger gezien als te extreem om op diervriendelijke manier transport te kunnen realiseren. Er mogen dan geen dieren vervoerd worden, ongeacht of het kort of lang transport betreft. Transport van zieke- of gewonde paarden naar een kliniek is uitgezonderd van de transportverordening en is derhalve bij temperaturen >35 C wel mogelijk (Verordening EG 2005/1, artikel 1 lid 5). Natuurlijk moet de temperatuur in het vervoermiddel zorgvuldig gecontroleerd moet worden (zorgen

voor voldoende ventilatie). Hierbij zal er, bij calamiteiten, zo nodig hulp aan politie moeten worden gevraagd. De NVWA houdt bij buitentemperaturen vanaf 27oC extra toezicht.

Definitie 'extreme koude' vanuit NVWA.

Het is lastiger om een eenduidige grenswaarde voor koude te definiëren. Vanwege de mogelijkheden die geconditioneerd transport kan bieden, is geen uiterste minimumtemperatuur overeengekomen in de Nederlandse veetransportsector. Wel wordt -10 graden Celsius door alle betrokken partijen gezien als een extreme temperatuur die strenge extra maatregelen rechtvaardigt. Voor veetransporten wordt een belangrijke beperkende factor bij koude gevormd door de verminderde mogelijkheden voor een goede reiniging en ontsmetting (R&O). Door het bevriezen van de eenvoudige faciliteiten bij een veehouder is een correcte uitvoering van R&O niet mogelijk. De NVWA houdt, ook bij vorst, vast aan het uitgangspunt dat uitsluitend schone wagens de weg op mogen. Bij het transport van paarden voor recreatieve-, fokkerij- of sportdoeleinden speelt deze verplichte reinigings- en ontsmettingscyclus geen rol. Wel is van belang de lokale omstandigheden zorgvuldig in de gaten te houden, want bij wegtransport tijdens gladheid is er, zeker voor trailers, een reëel risico op ongevallen. Overwegingen bij de besluitvorming ten aanzien van paarden Warmte versus koude Bij de verdere overwegingen in dit protocol zal meer aandacht worden geschonken aan besluitvorming over te warm weer dan aan besluitvorming over te koud weer.

Overwegingen bij koud weer zijn:

- Paarden hebben het niet snel te koud en als dit wel het geval zou zijn kan bijvoorbeeld bij rillen dit met een deken goed verholpen worden;
- Paarden kunnen zonder problemen met hun onderbenen in de sneeuw staan, zij krijgen geen 'bevoren' voeten omdat de bloedvoorziening in de onderbenen heel anders gereguleerd wordt dan bij mensen;

Bijlage 2: Bitloos rijden

Bitloos rijden discipline individuele dressuur

Welke bitloze optoming toe te staan?

De bitloze optomingen die worden toegestaan moeten specifiek vermeld worden.

- de sidepull
- Africhtingsneusriem

Voorstel bitloze hoofdstellen:

Sidepull bitloze optoming. Het hoofdstel moet van leer zijn waarbij de neusriem een min. breedte van 2 cm heeft. Er mag zich geen metalen kern in de neusriem bevinden. Toegestaan bij dressuur t/m klasse M2 en bij het springen. Een sidepull werkt door middel van zijwaartse (side) druk (pull).

Bitloze optoming met kinriem met release systeem. Het hoofdstel moet van leer zijn waarbij de neusriem een min. breedte van 2 cm heeft. Er mag geen metalen kern in de neusriem bevinden. Toegestaan bij dressuur t/m klasse M2 en bij het springen.

Africhtingsneusriem, bitloze optoming. Het hoofdstel moet van leer zijn waarbij de neusriem een min. breedte van 2 cm heeft. Er mag zich geen metalen kern in de neusriem bevinden.

Het hoofdstel moet van leer zijn, waarbij de neusriem een minimale breedte van 2 cm heeft. Er mag zich geen metalen kern in de neusriem bevinden. De neusriemen mogen niet te laag liggen i.v.m. het kraakbeen.

Daarnaast toegestaan:

- Halsring mits de situatie het toelaat, veiligheid (mogelijk toegestaan mist de organisatie en de wedstrijd het toe laat)
- Bosal

Niet toegestaan:

- Hackemore
- Bitloos hoofdstel met gekruiste kinriemen
- Harnachement met hefboomwerking niet toegestaan
- Niet bitloos tijdens het aangespannen rijden.
- Beperkt bitloos rijden tijdens het springen, i.o.

Aanleuning.

Volgens de principes van de internationale discipline dressuur kan de ontwikkeling van het Fjordenpaard tot Happy Athlete verkregen worden door gebruik te maken van een bit. Deze manier van rijden heeft een bit nodig omdat een Fjordenpaard daarmee nek- en kaakgewricht voldoende los kan maken om te komen tot het einddoel. Daarbij spelen aanleuning en nageeflijkheid een belangrijke rol.

Onder aanleuning wordt in het scala van africhting verstaan: de licht verende druk op de teugel die het Fjordenpaard aanbiedt via de paardenmond, als gevolg van de voorwaartse inwerking van de ruiter nadat deze contact heeft opgenomen. Een Fjordenpaard dat in gewillige aanleuning gaat, nageeft op de teugelhulpen en de ruiter zowel in stilstand als in beweging het gevoel geeft van een constante, soepele verbinding tussen hand en paardenmond, gaat 'aan de teugel'. In de dressuur betekent dit dat men met een lichte, veerkrachtige teugeldruk op moet vangen wat men aan de achterkant van het Fjordenpaard in de tact van de beweging heeft geactiveerd.

Het Fjordenpaard is nageeflijk als het op een licht aanhouden van de teugels heel even het bit "loslaat" om het daarna onmiddellijk weer op te nemen zonder daarbij de monde te openen.

Het afbuigen van het hoofd is niet een op zichzelf staand iets, maar dient gepaard te gaan met aanleuning; het aan de teugel gaan, waardoor het Fjordenpaard de ontspanning in nek- en kaakgewricht bereikt door het afkauwen van het bit en met het onderbrengen van de achterhand. Deze aanleuning, weliswaar niet met de mond maar het hoofd, is ook verkrijgbaar met een bitloze optoming. Fjordenpaarden kunnen wel met een bitloze optoming nageeflijk worden en druk op de teugel geven, maar de ontspanning van nek- en kaakgewricht zal niet volledig zijn.

Hierdoor ontstaat het verschil tussen combinaties die rijden met bit en combinaties die rijden zonder bit.

Probleemstelling bitloos dressuur rijden.

Welzijn van het Fjordenpaard.

Het rijden met een bitloze optoming is over het algemeen niet meer of minder paardvriendelijk dan het rijden met een bit. Het is de manier waarop je met de betreffende optoming omgaat, wat de paardvriendelijkheid bepaalt. Er zijn verschillende bitloze optomingen verkrijgbaar variërend van paardvriendelijk, zoals alléén de neusriem, tot minder paardvriendelijk vanwege bijv. een hefboomwerking, zoals de hackemore, of een scherper inwerkend touw over de neus.

Bitloos.

Als je met bit rijdt stuur je door middel van druk in de gevoelige mond in combinatie met de hieruit voortvloeiende druk op de neusriem en het kopstuk. Bij een bitloze optoming heeft het Fjordenpaard geen bit in de mond, maar een riem rond zijn hoofd ter hoogte van de neus. Deze riem is vaak van leer en is daardoor zachter dan een metalen bit. Bij een bitloze optoming rijdt de ruiter met druk via de neus van het Fjordenpaard.

Voordat de vraag komt: "Is bitloos paardrijden vriendelijker dan met bit?", eerst even dit:

De ruiterhand.

Zowel een bit als een bitloze optoming geven een Fjordenpaard geen vervelend gevoel of doen een Fjordenpaard geen pijn als een Fjordenpaard dit object draagt. Er is maar één factor die een negatieve invloed kan hebben op het bit en de bitloze optoming en dat is de ruiterhand. Die trekt, voert er kracht op uit of zet druk. De ruiterhand kan zowel bij bit als bitloze optomingen een vervelend gevoel overbrengen op

het Fjordenpaard of het Fjordenpaard zelfs pijn doen. Paardvriendelijk rijden begint dus bij het trainen van een zachte en meevertende ruitershand.

De neus van het Fjordenpaard is bekleed met haar, waardoor deze iets meer beschermd is tegen druk van de neusriem, dan wanneer de neus alleen huid zou hebben.

Als je de neusriem van een bitloos hoofdstel van metaal zou maken is deze net zoals hard als een bit. Omdat de afwerking van een neusriem vaak zachter is dan een bit, is een bitloos hoofdstel in de basis (de ruitershand niet meegenomen) vaak een zachter hulpmiddel dan een hoofdstel met bit. Ook omdat de neus van het Fjordenpaard iets meer beschermd is tegen druk dan de onderkaak.

Bepaling grootte van de doelgroep.

De roep om bitloos rijden in de reguliere dressuur te integreren is bij Fjordsport minimaal. Dit betekent echter niet dat de wens van (toekomstige) dressuurruiters/amazones niet gehonoreerd dient te worden. Het aanbieden van een zo breed mogelijk scala van mogelijkheden binnen Fjordsport sluit aan op het doel: activiteiten aanbieden waar vraag naar is en die een bijdrage leveren aan de doelstelling van Fjordsport.

Past het bitloos rijden in de reguliere dressuur?

Wanneer we het bitloos rijden in de reguliere dressuur willen integreren, vraagt het onderwerp en de beoordeling van het begrip aanleuning speciale aandacht (zie onder Aanleuning).

De aanleuning volgens het scala van africhting, zoals die bij de reguliere dressuurproeven wordt gehanteerd (in navolging van de FEI), is een ander soort aanleuning dan die verkregen door het rijden met een bitloos hoofdstel.

Immers volgens de principes van de Internationale discipline dressuur kan de ontwikkeling van het Fjordenpaard tot Happy Athlete alléén verkregen worden door gebruik te maken van een bit. Deze manier van rijden heeft een bit nodig, omdat een Fjordenpaard alleen daarmee nek- en kaakgewricht voldoende los kan maken om te komen tot het einddoel.

Fjordenpaarden kunnen wel met een bitloze optoming nageeflijk worden en druk op de teugel geven, maar de ontspanning van nek- en kaakgewricht zal niet volledig zijn.

Bij het bitloos rijden wordt aanleuning verkregen vanaf de bovenkaak tegen de neusriem aan. Hierbij is het niet mogelijk met het nek- en kaakgewricht bij een bitloos hoofdstel aanleuning te krijgen. Hierdoor ontstaan substantiële verschillen tussen combinaties die rijden met bit en combinaties die rijden zonder bit.

Belangrijk is aansluiting te behouden bij de internationale discipline dressuur. In het FEI-reglement staat opgenomen dat het Fjordenpaard het bit moet accepteren. Het accepteren van het bit is belangrijk aspect voor een werkwilleg Fjordenpaard. Criteria die beoordeeld worden door de jury om te kijken of het bit geaccepteerd wordt zijn o.a.:

- of het Fjordenpaard afkauwt op het bit
- of het Fjordenpaard licht schuimt
- of het bit recht in de mond ligt
- of de mond gesloten is (als de mond open is accepteert het Fjordenpaard het bit niet)
- of de tong opgetrokken is of uitsteekt

Bij bitloos rijden kunnen deze criteria van acceptatie niet beoordeeld worden en is het nodig dit bij de beoordeling en het invullen van het dressuurprotocol in te vullen.

Verschillen in bitloze optomingen.

Als een argument voor invoering van het bitloos rijden paardenwelzijn is, dan mag een bitloze optoming per definitie niet scherper (minder welzijnsvriendelijk) inwerken dan een reguliere optoming met bit, liefst zelfs minder scherp aangezien ook bij de toegestane bitten de scherp werkende varianten uit het reglement worden geschrapt. Bitloze optomingen met een hefboomwerking mogen niet worden toegestaan, evenals bitloze optomingen waarbij een touw over de neus van het Fjordenpaard loopt. De bitloze optomingen die we toestaan zullen dus op een regulier leren hoofdstel moeten lijken.

Is het rijden met een bitloze optoming veilig?

Het rijden met een bitloze optoming lijkt niet veiliger of minder veilig te zijn dan het rijden met een bit.

Advies.

Het integreren van het bitloos rijden in de discipline individuele dressuur wordt als positief beoordeeld, de volgende onderdelen het bitloos rijden kan worden toegestaan:

- Het afleggen van de kwalificatieproeven individuele dressuur tot en met de klasse M2.
- Het deelnemen aan individuele dressuurwedstrijden tot en met de klasse M2.
- Het bitloos rijden maakt onderdeel uit van de reguliere wedstrijd; dus geen afzonderlijke rubrieken.

In het bitloos rijden is het beter het begrip aanleuning te verwoorden als: Het lichte contact op de teugels met het Fjordenpaard en de hoofd-/ hals houding van het Fjordenpaard. Deze hoofd-/ hals houding moet eenzelfde zijn als bij het rijden met bit. Immers, je kunt ook een licht contact hebben via de teugels wanneer het Fjordenpaard in vrije stap gaat.

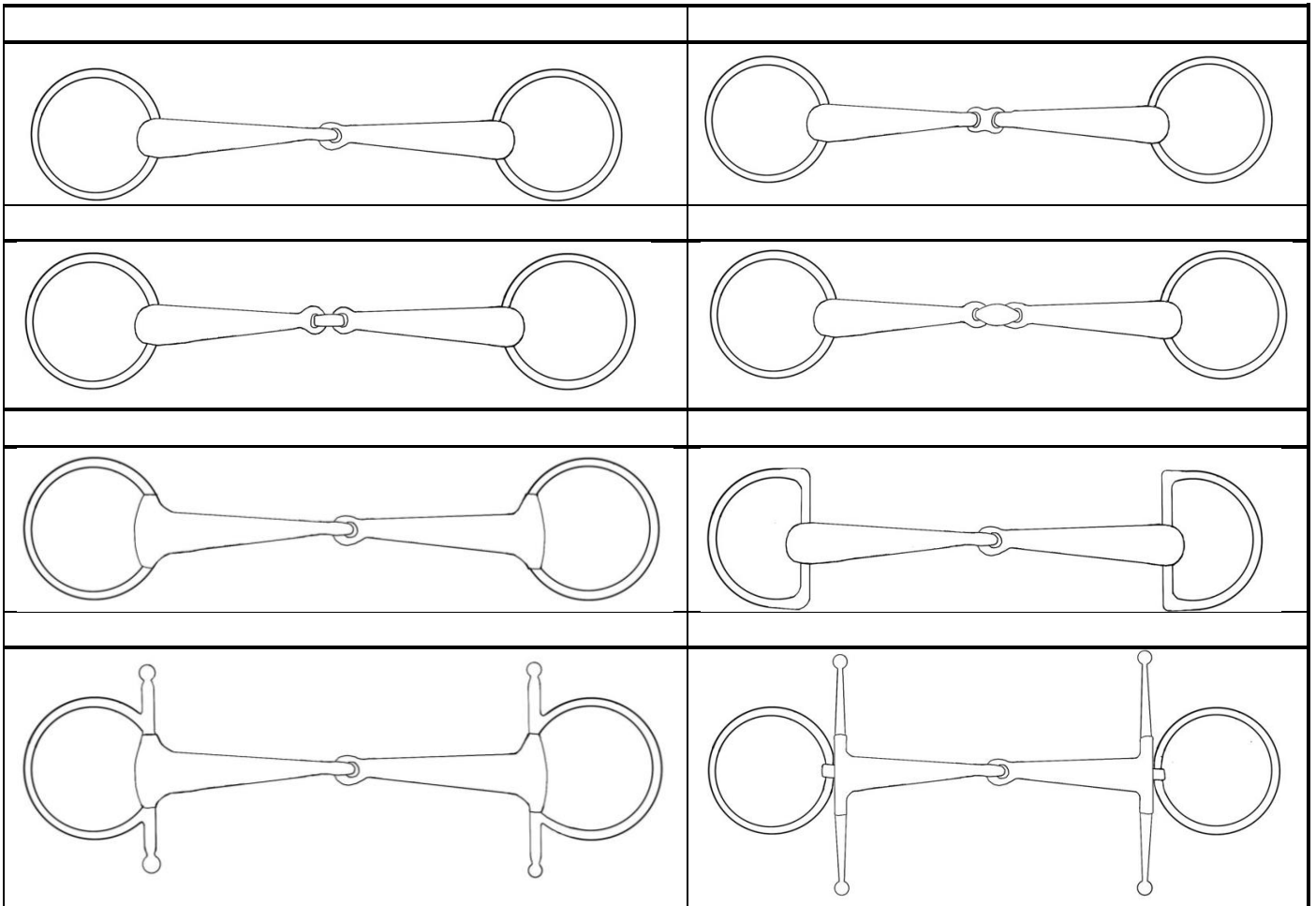

Bijlage 3. Schema Gebruiks-Fjordenpaard extra certificaten

C-1: Predicaat FjordRASE Kwalificatie Gebruikers Fjordenpaard	FjordRASE Certificaat	Min. aantal ger. proeven	Min. aantal punten per proef
FjordRASE kwalificaties Dressuur:	M2	2	min. 180 pnt.
FjordRASE kwalificaties Mennen:	M2	2	min. 180 pnt.
FjordRASE kwalificaties Vaardigheid mennen:	M	2	Min. 60 punten en max. 4 strafpnt.
FjordRASE kwalificaties Springen:	L	2	0 strafpnt. + min. 60 stijl pnt.
FjordRASE kwalificaties (Men)durance:	Klasse III	2	1 winstpunt
C-2: Predicaat FjordRASE Elite:			min. 2 v/d onder C-1 genoemde scores.
D-1 Predicaat Sport kwalificaties KNHS	Wed.Klasse	Min. aantal ger. proeven	Min. aantal punten per proef
Sport kwalificaties KNHS Fjord Dressuur:	M2	2	180 pnt.
Sport kwalificaties KNHS Fjord Springen:	B	2	0 strafpnt + min. 60 pnt. rijstijl
<i>Paarden (leeftijd ruiter > 18 jaar)</i>			
Sport kwalificaties KNHS Fjord Springen:	L	2	0 strafpnt. + min. 60 pnt. Rijstijl
<i>Pony's (leeftijd ruiter < 18 jaar)</i>			
Sport kwalificaties KNHS Fjord SGW zadel:	L	2	Min.1 winstpunt per wedstrijd
Sport kwalificaties Eventing	L	2	Min.1 winstpunt per wedstrijd
Sport kwalificaties KNHS Fjord Dressuur mennen:	M	2	180 punten
Sport kwalificaties KNHS Fjord Vaardigh. men:	M	2	max. 4 strafpnt.
Sport kwalificaties KNHS Fjord Schennen:	M	2	Min.1 winstpunt per wedstrijd
Sport kwalificaties KNHS Fjord Endurance:	Klasse III	2	1 winstpunt (80/119 km)
Sport kwalificaties KNHS Fjord Menendurance:	Klasse III	2	1 winstpunt
Sport kwalificaties KNHS Fjord Western:	op aanvraag		
D-2 Predicaat Sport Elite KNHS:			min. 2 v/d onder D-1 genoemde scores

Bijlage 4. Bitten

Bijlage 4.1.; Toegestane bitten dressuur klasse A tot en met Z2 en Springen:

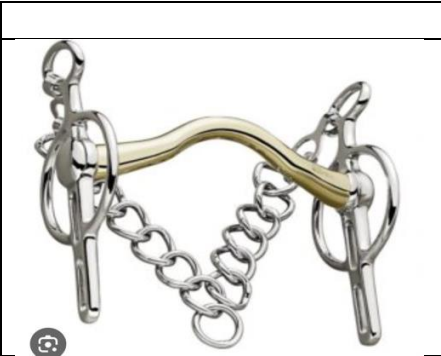

Het rijden met stang en trens is vanaf de klasse Z2 toegestaan.

Bijlage 4.2.; Toegestane bitten mensen klasse A t/m Z2:

Bijlage 5; Toegestane hoofdstellen met neusriemen:

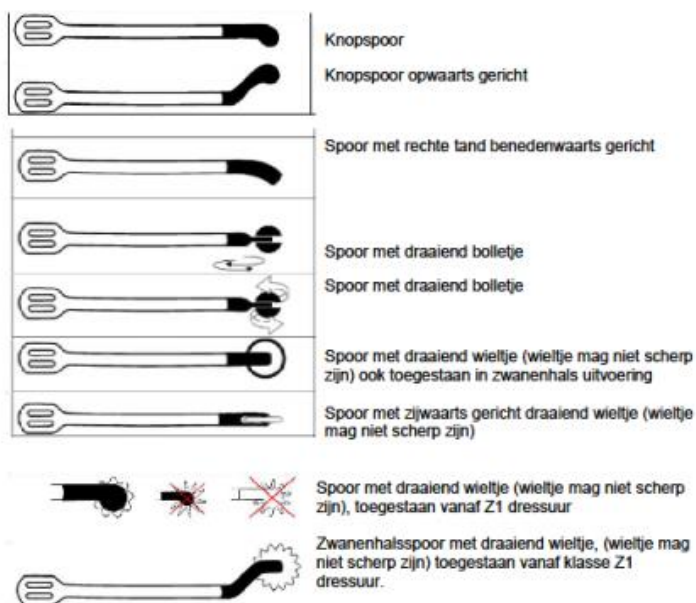

Bijlage 6; Toegestane Sporen

Hieronder staan de sporen die zijn toegestaan tijdens FjordRASE evenementen. Sporen zijn van metaal. Een ronde tand/knop/draaiend bolletje van hard plastic zijn toegestaan.

De tand dient vanuit het midden van de spoor recht of gebogen naar achter gericht te zijn. Sporen zonder tand (dummy sporen) zijn toegestaan. Indien, ter bescherming, takken en steel zijn omwonden met een bescherming is dit toegestaan.

Enkel stompe sporen, knopsporen - eventueel in zwanenhalsuitvoering -, dummy sporen en sporen met een draaiend bolletje zijn toegestaan. Voor paarden in dressuur geldt dat de spoor een maximale lengte mag hebben van 4 centimeter, gemeten vanaf de laars tot uiteinde spoor. Wanneer voorzien van een wieltje, vanaf klasse Z1 dressuur dient dit vrij te kunnen draaien en mag dit niet scherp zijn. De takken van de sporen dienen glad te zijn.

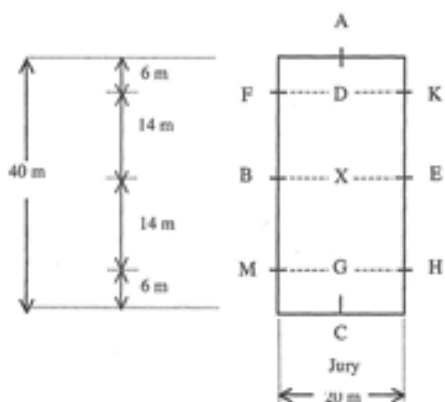

Bijlage 7; Rijbaan

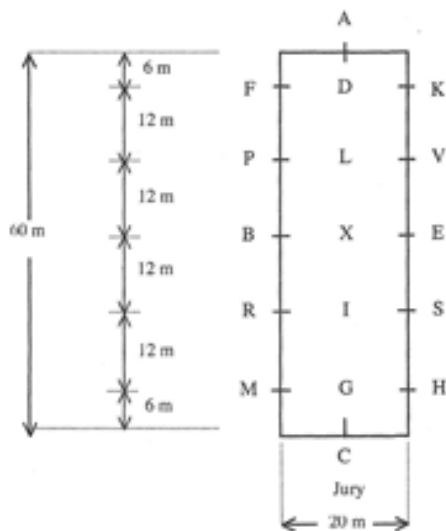
Bijlage 7.1.; Afmetingen:

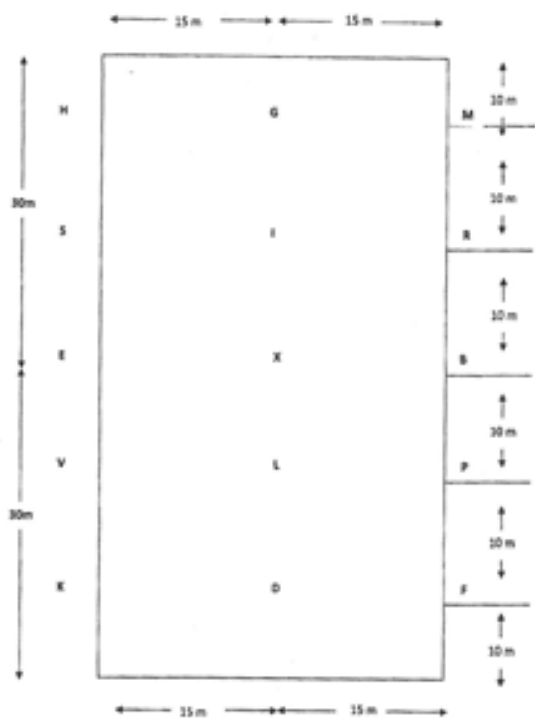
Rijbaan 20 x 40 meter

Rijbaan 20 x 60 meter

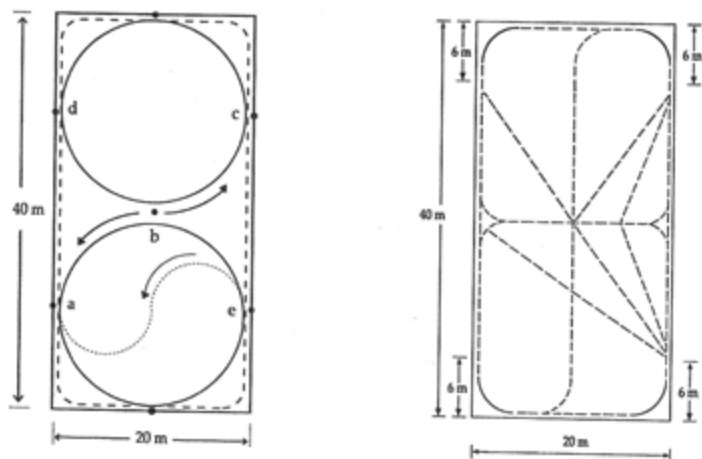
Dressuurring mannen 30 x 60 meter

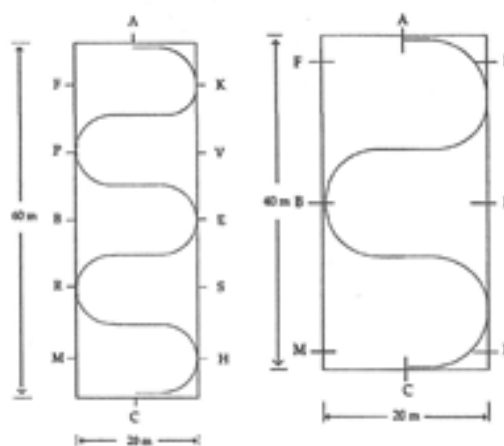

Bijlage 7.2.; Rijbaan figuren:

- Door een S van hand veranderen
- Grote volte bij A en C
- Halve of hele grote 8
- Gebroken lijn 5 en 10 meter
- Van hand veranderen over een diagonaal
- Afwenden bij A, C, B, E

- Slangenvolte met 3 en 5 bogen

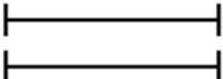
Bijlage 8; Springen:

Klasse	Cat. C	Cat. D	Cat. E
A	0.40	0.45	0.45
B	0.60 - 0.70	0.60 - 0.80	0.70 - 0.90
L	0.70 - 0.80	0.70 - 0.90	0.80 - 1.00
M	0.80 - 0.90	0.90 - 1.00	1.00 - 1.10
Z	0.90 - 1.00	1.00 - 1.10	1.10 - 1.20

Hindernis nr.	Soort	Klasse A	Klasse B	Klasse L	Klasse M
1=8	Cavaletti	3 balken	3 balken	75 cm	85 cm
2,5	Stijlsprong	40 cm	60 cm	75 cm	90 cm
3,7	Stijlsprong	40 cm	60 cm	80 cm	90 cm
4	Oplopende oxer/triple	45 cm	60 cm	100 cm	110 cm
6	Stijlsprong/ waaier	45 cm	60 cm	80 cm	Waaier: 90 cm
4a +4b	Stijlsprong en triple			75 cm & 80 cm	85 cm & 95 cm
2a & 2b en 5a & 5b	Stijlsprongen				90 cm & 90 cm

 steilsprong

 oplopende oxer

 vierkante oxer

 triple bar

 liggend kruis

 waaier

 staand kruis

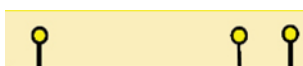
Opbouw van hindernissen

Afstanden houdt rekening met de grootte van het Fjordenpaard.

Grondbalk: bij normale grondbalk 20 cm en bij ruime grondbalk 40 cm;

Cat.	1 galopspr.	2 galopspr.
C	6.50	9.30
D	7.10	10.10
E	7.50	10.50

Cat.	1 galopspr.	2 galopspr.
C	6.30	9.10
D	6.90	9.90
E	7.20	10.30

Cat.	1 galopspr.	2 galopspr.
C	6.10	8.90
D	6.70	9.70
E	6.90	10.00

Cat.	1 galopspr.	2 galopspr.
C	6.50	9.30
D	7.10	10.10
E	7.50	10.50

Cat.	1 galopspr.	2 galopspr.
C	6.40	9.20
D	6.80	9.80
E	7.10	10.20

De laagste waarden zijn voor D/E pony's en de hoogste waarden zijn voor paarden.
 De afstanden voor paarden zijn gebaseerd op een gemiddelde galopsprong van 3.50 meter. Er zijn verschillende factoren bepalend voor de afstanden. Houd er rekening mee dat op concoursen de afstanden meestal groter zijn. Afstanden zijn in meters.

	in-uit	1 galopspr.	2 galopspr.	3 galopspr.	4 galopspr.	5 galopspr.
drafbalkjes	1.20-1.50					
galopbalkjes	2.10-2.75	4.20-5.00				
drafbalkje voor hind.	2.00-2.75					
galopbalkje voor hind.	2.80-3.00					
lijntje uit draf	2.90-3.20	5.50-6.80	8.50- 9.50	12.00-13.10		
lijntje uit galop	3.00-3.50	5.80-7.20	9.15-10.20	12.50-13.70	15.90-17.40	19.20- 20.70
spr. uit galop		6.00-7.20	9.50-10.50	13.00-15.00	16.50-18.30	21.50

Variaties met grondbalken

